

Fredrik Viller

Det hemmelighedsfulde skib

Eventyr tilsjøs

(Af Karl Monks oplevelser)

bokselskap.no
Oslo 2024

bokselskap.no, Oslo 2024

Fredrik Viller *Det hemmelighedsfulde skib*

Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1899 (Kristiania/Aschehoug) og er basert på digital tekstversjon ved Øystein Tvede og Knut Sigurd Senumstad.

ISBN: 978-82-8319-792-1 (bokselskap.no), 978-82-8319-793-8 (epub), 978-82-8319-794-5 (mobi)

Filen er lastet ned fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no

FØRSTE DEL

Første kapitel: I Nordsjøen

[3] Det var udenfor den norske kyst mellem Arendal og Kristiansand den 24de juli.

Sjøbrisen døde af, da solen nærmede sig fjeldene i nordvest, og da den skjulte sin blodrøde skive bag de sorte mure, laa havet blankt og skinnende som metal – rødt i purpur og blod. Men havet er en kamæleon: det røde gik over i gult og det gule i grønt, og alt imellem begyndte smaa lysegraa vindflager at stikke ud mellem de kulsorte skjær for atter at svimle bort nogle favne fra land.

Nattebrisen ville ikke komme den aften. De smaa krusninger bragte ingen vind med sig, hvor forhaabningsfulde de end saa ud lige under strandlinien.

Du kjender vel solgangsvinden: den kommer ind fra havet om morgenen, naar det er godveir, bliver friskere og friskere udover dagen [4] mens den stadig trækker sig vestover ifølge med solen.

Ofte hænder det, at den ikke stilner af om aftenen, men heller frisker paa i solnedgangen og gaar over til en bris fra land. Den fylder dine seil, der er vaade og tætte af duggen, og skuden krænger og løber gjennem det smule vand, saa det risler for baugen.

Da gaar hverken lystseileren eller fragtemanden tilankers for natten, han kan ligge sin kurs, hvad enten han skal østover eller vestover.

Han laver sin toddy eller koger sin kaffe, drikker den paa dækket og gjør op med sig selv, at saadan en nat paa sjøen er bedre end hvilkensomhelst dag.

Da letter ogsaa de seilklare skuter lastede med is eller trælast og staar fra sin ankerplads i skjærgaarden ud i rum sjø. Før dagen rinder, kan de være mange mil udenfor yderste skjær.

Men løier vinden af allerede udover eftermiddagen, da ved skipperen, at her bliver ingen landbris af før udpaa morgensiden.

De lastede fartøier, som krydser vestover langs landet for at bruge strømmen til Lindesnæs, vender itide og lægger sig paa den baug, som bærer ud fra land – mange ved af erfaring ^[5] hvad det vil sige at komme skjærene for nær i stilla.

Fragtemanden, som med sin jagt seiler leden mellem Kristiansand og Kristianiafjorden, lader ankeret falde i nærmeste havn og gaar tilkøis sikker paa, at før klokken 4–5 næste morgen er der intet at gjøre – at sige hvis han skal østover. Skal han vestover, kan han altid drive nogle mil i løbet af sommernatten, om den ikke er saa lang; thi fra Færder til Lindesnæs gaar strømmen stadig vestover; de af aarets dage, da den løber østover, kan tælles.

Den nat, jeg taler om, var det stille. Ingen vind fyldte seilene hverken paa jagter, barker eller brigger; men alt, hvad der kunde flyde, seg vestover, og hvert skjær havde et baugvand mod øst og et lidet kjølvand paa vestsiden; medens tangvaserne, som sagement hævedes og sænkedes af dønningerne, strittede vestover, som om skjærene var paa kapsvømning østover.

Imidlertid trækker lysningen efter solen sig nordover langs det svarte land, passerer Karlsruvognen og Polarstjernen og begynder saa atter at gaa over i gult og rødt, medens vindflagene blir mørkere og mørkere mellem skjærene og allerede kan fornemmes som svage pust, naar en væter paa fingeren og holder den i veiret.

[6] Havet er ikke længere metalfarvet, men graahvidt og rosenrødt langs kysten nordostover. Aasene mister sin sorte farve, og fjeldene langt inde i landet blir violette.

Alle fugle er vaagnet og begynder morgenkonserten hver med sit næb. Nogle trækker imens indover, andre udover fra landet. Kraakerne har tilbragt natten paa de yderste holmer: de skal indover i vik og bugter, hvor menneskene bor, eller de skal helt op til aasryggen i det fjerne. Men ærfugl og ænder, som har tilbragt natten i stille smaaviker inde i skjærgaarden, skal udover til de aller yderste boer og grunde for at nyde sin frokost. Maager og terner trækker langs leden for at udfinde, hvor fisket er bedst for den dag.

Jagteskipperen stikker hodet op gennem kappen agterud, klør sig i hodet, knapper den ene buksesæle og gaar saa forud, hvor kokken ligger.

«Svindt dig at faa varmet kaffeen,» roper han og dunker i dækket. Selv lægger han klyveren fuldt klar, haler skjødets om bagbord og strækker saa storseilet op i piken,

Fartøiet laa uden styring, for landvinden var endnu ikke naaet derud. Det kastede sig [9] tvers paa dønningerne og slingrede, mens storskjødsblokken skurede frem og tilbage paa løibommen.

Kun en levende sjæl var at opdage ombord. Det var en mand, som sad i styrerummet agter. Han kastede et misfornøiet blik op i storseilet, naar det slog for voldsomt; halede skjødets strammere og satte det fast i det ene borde. Saa reiste han sig og stirrede ind mod land.

Hans ansigt opklaredes, da han saa seil i bevægelse inde i leden. Snart skjultes de, snart viste de sig atter i gløttene mellem holmerne; de havde altsaa faaet landbrisen. Det begyndte at blaane udover havet, det første pust traf baaden og fyldte dens seil. Manden i styrerummet lagde roret op og saa paa kystlinien og kompasset. Da han havde naaet den kurs, han ønskede, flyttede han igjen rorpinden midtskibs ind; slakkede lidt paa storskjødets halede op et tag i bukselinningen, tog sig en ny skraa og vendte sig agterover mod den stigende sol. Den kastede sine horisontale straalere midt i hans ansigt, saa han maatte skjærme for sine øine med haanden:

«Godveir! ikke andet end godveir», mumlede han tilfreds og vendte blikket forover igjen.

Manden saa ud til at være omkring 50 aar gammel; men jeg kan ligesaagodt straks tilføie [10] at Karl Henriksen allerede havde passeret de 60. Haaret var tykt og mørkt uden et graat stænk, om end skindluen og sydvesten havde gjort det tyndt paa issen. Hans dragt var enkel og letvindt: et par gamle mørkeblaa klædesbukser med en sæle, vest og sribet flanelsskjorte, som holdtes sammen i halsen af en rød uldlidse. Hans fødder bedækkedes af et par broderede morgensko, hvis brogede farver forlængst var falmede. Skjorteærmene var opbrettede og fremviste et par haarrige armer, lignende knudrede egegrene.

Ansigtet var brunt og veirbidt, næsen lang og kjødfuld; men det var ikke til at tage fejl af, at manden i Frams styrerum i sin ungdom havde været saa vakker en kar som nogen.

Af skjæg bar han en tyk krøllet bart fra ørene og under hagen, men forøvrigt var ikke alene hans kind og læber glatragede, men ogsaa nakken til et par tommer op over skjortekanten – en skik, som man endnu kan træffe hos gamle matroser.

Karl Henriksen var den mest søgte kuttermand i hele Kristianiafjorden. Men det nyttede ikke alle og enhver at prøve paa at hyre ham. Han vilde ikke «staa ombord i» nogen middelmaadig kutter eller have med «fillegreier» at gjøre. Ikke saa at forstaa, at han forlangte ^[11] nogen «racer» – nei, tvertimod, han foragtede disse maskiner: men han vilde kun lade sig hyre med solide, velseilende fartøier med «godt fribord og ordentlig dug i seilene».

Han havde i sin ungdom faret tilsjøs og været lodsgut. Saa blev han kuttermand med en af de gode gamle «Grønnebaade» – kaldes saa efter en af vore første seilere og kuttereiere i Kristianiafjorden – og stod derombord i 20 aar, da eieren døde, og kutteren blev oplagt.

Siden den tid vilde ikke Karl Henriksen hyre sig fast med nogen, men skiftede hver sommer og oftere end det. Den, som kunde faa tag i ham til en kapseilads, priste sig lykkelig, hvad han saa maatte betale – især i Kristianiafjorden; ti ingen kjendte fjorden bedre end han: Han vidste, hvordan strømmen satte under de forskjelligste vindforhold, hvordan vinden kastede under det land og det land. Han kunde forudsige, om vinden vilde friske udpaa dagen eller løie, hvorvidt den vilde trække sig vestligere eller østligere.

Karl Henriksen havde i sin ungdom været en stor tilbeder af det smukke kjøn og kunde isaahenseende rose sig af en stor og udtømmende erfaring. Han var nu enkemand for anden gang, men pleiede med stor kraft at forsikre, ^[12] at ingen jordisk magi skulde faa slæbt ham for alteret tredie gang.

Karl Henriksen var heller ingen foragter af Bacchi gaver, og skulde han ud paa nogen længere tur, saa fandt han en «afseilingsdram» – det vil sige en ganske kraftig rus – uomgjængelig nødvendig. Han beskyldtes ogsaa for i høi grad at elske det gods, som møl og rust fortærer, og paastodes at eie to huse i en af smaabyerne, hvilke huse han nok bortleiede med megen kyndighed.

Forøvrigt var Karl Henriksen saa tro og paalidelig som guld og den bedste sjømand, man kunde træffe, især hvad angik seilads med dæksbaad eller kutter.

*

Vor mand ved roret syntes at længes efter nogen forandring i programmet; ti han bøiede sig meget ofte ned for at skotte til det runde skibsur i kahytskappen. Da viserne nøiagtig stod paa 5, steg han raskt ud af styrerummet og skrævede ned i

kahytstrappen. Gjennem den aabne dør praiede han forsigtig, for ikke at forstyrre uvedkommende:

«Ingeniør, ingeniør! det er to glas paa dagvagten!»

Den person, som saaledes kaldtes til sin pligt, og som snart viste sig paa dækket, var [13] ingen anden end læserens ærbødige tjener, nedskriveren af denne sandfærdige beretning.

Det var et deiligt syn, som vederkvægede mit øie og hjerte, saasnart jeg havde faaet rystet søvnen af mig.

En herlig sol over horisonten i øst paa en himmel uden skyer; havets glitrende flade i syd og vest i sagte bevægelse under lange dønninger og kruset af den friske landvind. Fra nordvest til nordost strakte landet sig med de lyse holmer og skjær forgyldte af morgensolen; bagenfor dem den lyse smaaskog og længst inde i land de mørke skovbegrøede aaser.

Vi kunde vel være en 6 kvartmil af yderste skjær, fartøiet løb langs landet vestover, og paa styrbords laaring saaes Torungernes to hvide taarne langsomt at synke ned under horisonten.

Karl Henriksen – eller blot «Henriksen», som han selv bedst likte at kaldes – afbrød mig i min beskuelse: «Jeg troede ingeniøren kunde have lyst paa en kaffetaar; kanske De vil tage roret, saa skal jeg faa kjedlen over.»

Jeg vidste nok, hvem der havde mest lyst paa kaffeen; men det var min og Henriksens vagt, saa jeg havde ikke noget at beklage mig over, om jeg blev purret; – hvem kunde ogsaa [14] andet end være taknemlig for et saadant morgensyn!

«Javel, Henriksen, det skal jeg: hvad styrer vi? – sydvest naa – ja, faa bare kaffeen istand, saa purrer vi Monk og løjtnanten.»

Henriksen kom sig hurtig forover, knyttede op et par rebseisinger i fokken, satte røghatten over røret gennem dækket, og et par minutter efter steg den blaa røg i veiret og hvirvlede ned under seilet i læ.

Vinden var ikke friskere, end at den netop holdt seilene godt fulde og hindrede kutteren i at rulle paa dønningen; men de var nye og tætte, og vandet saa smult, at kutteren gjorde sine 3–4 knob.

Mens kaffeen kogte op, trak Henriksen sine sko og strømper af, greb skrubber og pøs og gav sig til at spule dæk.

Del var et morgenarbeide, som han aldrig undlod, selv om kutteren var fuld af damer og landkrabber, som beklagede sig over det «ækle vand paa dækket».

Da saa det arbeide var fuldført, og kaffeen imens kogt, blev «Monk og løitnanten» purret. – – – – –

Nu er det forresten paa tide, at jeg gjør rede for, hvorledes det gik til, at vi fire befandt os ombord paa «Fram», samt for expeditionens [15] hensigt og maal; ti som læseren snart skal se, var vi ikke ude paa nogen almindelig seiltur langs kysten.

*

Jeg havde i flere aar staaet i forretningsforbindelse med en rig bankier fra Paris, en baron de Francheville, ianledning af nogle grubeforetagender i Nordland. Et fransk selskab med bankieren i spidsen havde kjøbt flere kobbergruber deroppe af et norsk kompani, hvis tekniske konsulent jeg var. Men ogsaa efterat vore forretninger var afsluttede, havde jeg hvert aar besøg af ham; han kom om sommeren op til Norge med sin prægtige dampyacht. Baronen var ikke mere end nogle og firti aar; men paa franskmændenes vis agtede han at trække sig ud af forretningerne, saasnt han kunde gjøre det med en passende formue. Og dette var vistnok ikke vanskeligt for min franske ven; ti han havde arvet en blomstrende bankierforretning efter sin far.

Sidst sommer havde han ogsaa betroet mig, at om et aar sagde han banken farvel og vilde for resten af sit liv udelukkende hellige sin tid til sin vakre frue, sine børn og – seilporten: Francheville var nemlig en ivrig sportsmand, især seiler, om end den knappe tid, som [16] forretningen levnedede ham, hidtil havde tvunget ham til at tage sin tilflugt til damp.

For et aars tid siden overvar vi en kapseilads udfør Jomfruland, hvor der blæste en halv storm, og Francheville saa med beundring paa de archerbyggede kuttere, hvor folk gik tørskoede paa dækket, mens de andre fartøier var mere under end over vandet.

«En saadan maa De kjøbe mig,» raabte han, det vil være noget for Middelhavet. Dernede kjender vi ikke Eders skjærgaard, som gjør, at man, naarsomhelst man ønsker det, kan seile som i en rendesten: dernede har vi altid sjø, naar det bare blæser lidt.»

Jeg paatog mig med fornøielse at skaffe ham en god kutter bygget hos den berømte mester og modtog hans instruktioner, hvad størrelse og andet angik. Den skulde være færdig næste sommer, og jeg lovede at hyre paalidelige folk til at seile den ned til Gibraltar inden 1ste september. Der skulde han selv overtage den, – før paa sommeren blev han ikke fri.

Hvad omkostningerne angik, da havde jeg carte blanche, saa enhver kan forstaa, at jeg lod alting ombord blive af første sort.

«Fram» var vistnok den største lystseiler af den type, som da var bygget: den var 45 fod lang i vandlinien og 11 fod bred og kunde vel maale ^[17] en 30 ton. Den fik blyballast og kobberhud og havde to prægtige kahytter med soveplads til 6 personer foruden rummet forud med kabys og køier til 3 mand.

Alt gik godt, og tidlig paa sommeren var «Fram» færdig til afseiling. Men at faa en paalidelig mand til at føre den ned til Gibraltar, det var en vanskeligere sag.

Der fandtes nok af mænd, som kunde haandtere den slags fartøier; men saa kunde de ikke navigere. Og de, som kunde navigere, havde bare seilet med raaseilere og vilde nødig indlade sig paa affæren. Jeg begyndte allerede at blive ræd for, at Francheville ikke skulde faa sin kutter til den aftalte tid; da mødte jeg pludselig en dag min ven marineløitnant Holt paa gaden.

«Hvad fanden gjør du her paa landjorden?» spurgte jeg. «Naar du ikke er ude til orlogs, saa er du jo paa opmaaling, og naar du ikke er paa opmaaling, saa er du jo ved fiskeopsynet, og naar du ikke er ved fiskeopsynet, inspicerer du fyrer eller bygger moloer – har du deserteret eller er du afsat?»

«Ja, du kan nok sige saa,» svarede Holt melankolsk og trak sin store næve langsomt op af trøielommen for at ryste min. «Pokker staa i det; hverken fiskeopsynet, fyrvæsenet eller opmaaling har brug for mig paa flere ^[18] maaneder. Nu gaar jeg op i marinekommandoen for at spørge, om jeg ikke kan blive udkommanderet udenfor tur; jeg taaler ikke lugten længere, hverken af Gravesen eller Grand, ja ikke en gang Sankthanshaugen eller Holmenkollen med de svenske turister eller Bygdø bad, Paraplyen, og hvad det nu heder alt sammen.»

«Men kan du ikke tage dig en tur op i landet? Du har jo hverken kone eller uforsørgede børn at drages med.»

«Nei, gudskelov, det har jeg ikke; men jeg liker nu engang sjøen bedst, og der vil jeg holde mig. Den, som var saa rig, at han kunde holde sig en kutter! om det saa

bare var en skarve dæksbaad!»

«Kutter!» raabte jeg, «jo du skal faa seile i kutter – lige til Spanien, om du vil!»

«Hvad er det, du vrøvler om! Slip mig, saa jeg kan komme op i kommandoen, før officererne gaar til sin middag.»

Jeg skal ikke opholde mig mere ved de videre forhandlinger med Holt; men nok af det, han gik ind paa at føre «Fram» til Gibraltar paa betingelse af, at Monk og jeg fulgte med, og at Karl Henriksen var villig til at lade sig hyre som «mand».

«Vi tager ikke flere folk med,» sagde han, ^[19] «Du og Monk er mindst halvbefarne, det ved jeg fra vore smaature med din kutter, og saa skal nok Henriksen og jeg greie resten. To mand paa hver vagt er mere end nok.»

Dernæst satte Holt som betingelse, at han først selv skulde faa inspicere «Fram» og se, at alt var i orden, og at han skulde have frie hænder til at gjøre de anskaffelser eller foretage de forandringer med rig og udstyr, som han fandt nødvendigt.

«Rigtignok er det sommers dag,» fortsatte han, «men Nordsjøen behøver ikke at være saa blid for det, og Biscayeren er det værste helvede i verden, om nordvesten skulde finde paa at tage sig en vals med os.»

Dermed var sagen afgjort mellem os, og da baade Monk og Henriksen erklærede sig villige, var expeditionen sikret.

Jeg tror ikke, at jeg havde faaet den nødvendige permission af min frue, hvis jeg ikke havde kunnet fortælle, at løjtnant Holt skulde være med som skipper ombord. Vistnok likte hun idetheletaget ikke turen; men hun nærede ingensomhelst bekymring for min sikkerhed under Holts varetægt.

«Var det ikke for den lille navigationens skyld, saa kunde jeg selv have ført 'Fram' til Gibraltar,» bemærkede jeg, da vi talte om sagen.

^[20] «Hvis ikke Holt skulde være med, fik du simpelthen ikke lov til at reise, var svaret.

«Der er vel andre end Holt, som kan seile med en kutter, svarede jeg noget irriteret, jeg var lei af den megen tale om Holts dygtighed. «Hvad siger du, Monk?»

«Ja, damerne synes vel, de trygt kan rose Holt, fordi han er saa styg – – – –»

Monk saa forventningsfuld paa Klara.

«For det første er Holt slet ikke styg – en mand med saa godt hjerte og saa god forstand kan aldrig blive styg i mine øine,» var Klaras hurtige svar, «og desuden tror jeg, det er saa, at stygge mennesker er de flinkeste. – Ved De hvad, Monk! De har tabt meget i folks omdømme, efter at Fredrik har begyndt at skrive sine bøger om «den interessante Monk» med «det krøllede haar over den noget lave pande,» «de velformede hænder og fødder,» «den smukt skaarne mund, o. s. v. – Jeg har i den senere tid hørt mange tale om «den kjedelige Monk – om muligt endnu kjedeligere end vennen Viller.»

«Om forladelse, frue! hvordan var resonnementet?» – Monk fremviste sit høfligste smil – «Holt er saa dygtig, fordi han er styg, og desuden er han slet ikke styg; var det ikke saa?»

[21] «Aa, jeg bryder mig ikke om Deres vrierier, Monk; men naar De og Fredrik har saa meget at udsætte paa Holt, hvorfor vil Dere da saa gjerne være sammen med ham: seile med ham, gaa paa jagt med ham og spille l'hombre med ham? – det kan jeg ikke forstaa!»

«Nei, det kan jeg heller ikke; men alvorlig talt, saa har jeg aldrig brudt mit hoved med enten Holt ser godt ud eller ei. Da vi var gutter, bar han navnet Chingagook blandt sine kamerater: ti han paastodes at ligne denne berømte høvding af ansigt, og det tror jeg ogsaa er tilfældet; men samtidig er han i besiddelse af alle høvdingens ædle egenskaber lige fra den værdige faamæltighed til smagen for de hvides ildvand.»

«Kom ikke til mig med Deres vitser over Holts udseende. Jeg ved, han ser ud som en mand, og det er altid bedre end at se ud som en figur fra en modejournal» – med et haanligt blik til mig, som havde tilladt mig at le ad Monks sidste ord «eller som et udstillingshoved» – Monk for sig netop med haanden gennem haaret – «i en parykmagers vindu.»

Monk lo. «Holt er en af de kjækkeste karer under solen, frue; men en stor fejl har han dog, det skal De indrømme; han er ikke gift! det kan De ikke negte, hvad?»

Klara lod sig snart formilde. Hendes hovedpassion [22] i de sidste par aar havde været at se Holt vel forlovet eller gift; men jeg tror paa samme tid, hun ikke fandt nogen dame god nok for ham.

«Vent bare til Dere kommer hjem fra seilturen, saa skal De se. Holt var heroppe igaar og fortalte, at han skal blive hjemme i hele vinter. Han skal bestyre

sjømandsskolen her i Kristiania. Da skal vi holde baller og selskaber for ham med det rigeste udvalg af søde, unge damer, og saa – – –»

«Hvad det søde angaar, saa tror jeg, Holt har faaet nok af det,» bemærkede jeg dybsindig. «Han var engang i sin pureste ungdom forlovet med en 'ualmindelig sød', ung dame: men saa havde han ogsaa en ven, som var saadan en 'sød herre'. Da nu vennen skulde tage sig af damen under Holts fravær paa langtoget, saa endte det med, at han ved sin hjemkomst fandt dem – ikke forlovede, men gifte. De havde nok ikke fundet tid til at underrette ham derom – – –»

«Han kan prise sig lykkelig, at han ikke blev gift med den dame.» Klara var noget stram om munden.

«Ja, det kan nok være; men han bider ikke let paa krogen en anden gang.»

Denne samtale fandt sted, et par uger før [23] min fortælling tager sin begyndelse. Hvorlænge vor diskussion om Holts tilbøielighed for ægtstanden kunde have varet, ved jeg ikke; men den blev ialfald afbrudt ved, at angjældende selv optraadte paa skuepladsen – vor dagligstue – ifølge med Karl Henriksen og meldte, at nu var «Fram» seilklar.

Nogle dage derefter krydsede vi en solblank eftermiddag ud Larviksfjorden og stod vestover, saasnart vi kunde ligge Rakkeboerne forover. Den dag og den næste var vinden flau; men strømmen satte godt vestover, og saaledes gik det til, at vi fra «Frams» dæk den 24de juli kl. 8 fmd. peilede Oxø i vest til nord og Homborgø fyrtaarn i nord-nordost, som Holt skrev i logbogen.

Andet kapitel: Under seil

Frokosten kom i en fart paa bordet eller rettere sagt paa dækket, for ingen falder paa at spise nede i en kahyt, naar man kan have den klareste himmel over sig og et drag af den salte havluft mellem hver bid.

Imidlertid blev maaltidet hurtig bragt til ende, ti Holt forkyndte, at han nu agtede at [24] sætte kurs for Kanalen, saasnart vi bare havde undersøgt, om alt var i orden og intet glemt, af hvad vi skulde have med. Hvis saa var tilfældet, kunde vi endnu anløbe Kristiansand.

Saa drog han en noticebog af usædvanlige dimensioner op af sin rummelige trøielomme. Jeg har aldrig seet Holt uden i den trøie, saa snart han kun var udenfor byen og ikke i tjeneste, det være sig paa opmaaling, jagt, seilads eller andre friluftsexpeditioner. Den var oprindelig graabrun og af vadmél; nu spillede den i alle regnbuens afdæmpede farver og syntes impregneret af mangeslags forskellige ingredienser, saasom fedt, saltvand, tjære, krudtslam, hareblod og meget mere. Den havde et utal af lommer og skjulte en samling af de mest forskjelligartede og nyttige ting, saasom tobak, spiger, patroner, knive, piber, lommelærke, smaa kveiler af seilgarn og taugværk, pudsegarn foruden meget mere.

Medens Holt læste op af sin fortegnelse, aabnede vi andre efter Henriksens anvisning alle gjemmer og saa efter, at sagerne var der. Henriksen var ansvarlig for, at alt var stuet forsvarlig mod slingring.

«Hvad har vi nu med af vaaben,» spurgte Monk.

«Jeg har mit dobbeltløbede gevær, det ene [25] løb rifle, det andet for hagel, og en revolver. Jeg haaber, Dere har taget Deres revolvere med, som jeg bad om? – Godt. Naar saa Henriksen har vedøksen til disposition, er du da fornøiet?» svarede Holt. – Ja, Monk var fornøiet. –

«End medicin?»

«Vi har et helt skibsapothek med, Henriksen! vis dem apotheket! Min ven, marinelæge Thaulow har selv udtaget og undersøgt sagerne, saa du kan være tryg»

«Vi har jo dobbelt sæt seil, er det ikke saa?»

«Jo, vi har mere end to sæt,» forklarede Holt. «Foruden de store seil af let dug, som hører til 'Fram' som lystyacht, og som ligger bortstuet i seilkøien, har vi nu underslaaet et sæt seil af meget sværere dug og mindre areal. Du ser, storseilet klæder ikke helt ud hverken paa gaffel eller bom, og fokken er i samme forhold. Det kan komme vel med baade i Nordsjøen og Biscayeren. Desuden har vi endnu en fok som denne i reserve. Et fartøi som 'Fram' kan til nød krydse for bare fokken. For øieblikket fører baaden ikke større seil end en almindelig lodsbaad. De lettere seil er næsten en halv gang til saa store.»

«Men tror du virkelig, at vi kan slæbe den lille jollen saa langt over havet?»

[26] Jeg pegte paa en liden baad, som slæbte agterud i to slæbere, en fra hver laaring af kutteren.

«Ja, det tror jeg. Den er forsynet med dobbelte sider og bund, saa at den ikke rummer meget vand, selv om den fyldes; og gjør vi nogen større fart, saa tømmes den af sig selv. De to slæbere er af hvalline, saadanne som hvalfangerne bruger i harpunen. Det hænder, at hvalen slæber dampskibet efter en saadan line med 8–10 knobs fart, saa du kan forstaa, at de holder baaden selv i den værste sjø.»

«Kan den bære os alle fire, hvis der er noget sjø?»

«Ordentlig sjø kan den vistnok ikke taale uden at staa i fare for at fyldes; men synke kan den ikke, og iethvertfald maa den være tilstrækkelig til vort brug. Desuden har vi i reserve 'trauget', som ligger der tversover bakken med bunden op. Jeg tog det med for det tilfælde, at vi paa en eller anden maade skulde miste jollen, det kan altid skaffe os forbindelse med land, naar vi løber ind i en havn.»

«For hvor lang tid har du saa beregnet provianten?» spurgte Monk.

«Brød, smør og hermetik for 4 maaneder, drikkevarer for 8,» svarede Holt med stort alvor.

Monk og jeg slog en vældig latter op.

[27] «Skader ikke at være forsigtig,» fortsatte Holt. «Da jeg var ude som kadet med 'Nornen' i 1880, traf vi midt om sommeren i Kattegat en Rostockerbrig, som heiste faget i sjau. Da vi sendte baad ombord, fortalte skipperen, at de havde været 3 maaneder underveis fra Spanien og havde været madlæns i flere dage. Vi maatte overlade dem proviant – baade salt kjød og brød. – Men ved Dere, hvad det er, som ligger langs hyttekanten – seilet der med de to rundholter?»

«Er det ikke et topseil? Jeg troede, at det var et reserve-topseil; men nu ser jeg, at det har to rundholter. Hvad er det?»

«Alligevel er det et topseil, men ikke et gaffeltopseil. Det er et lænseseil med ræer, som jeg har anskaffet for turen. Den farligste seilads, ved Dere, for et fartøi som dette er med vinden agterind. Under bidevindsseilads eller knap vind, kan 'Fram' seile saalænge noget fartøi kan vake paa sjøen, det vil sige, saalænge vi ikke fører mere seil, end hun taaler. Men skulde vi faa en storm af god vind, da er det vanskeligt at styre denne slags fartøier med almindelig seilføring. Da kunde det hænde, at vi med den svære sjø i Biscayeren var nødte til at dreie til, og det vilde være ærgerligt. Men sætter vi raaseilet – det er ikke stort – saa kan vi lænse undaf i det længste.

[28] «Og ankergreier? Jeg synes, du talte om, at du vilde anskaffe noget extra godt ogsaa i den retning?»

«Ja, det har jeg gjort. Vi har med os to temmelig store ankere med 60 favne god kjetting til hvert; saa vi kan gjerne ligge til ankers paa aaben red, om det blæser en liden storm. Har Dere lyst til at høre videre, hvad vi er forsynet med, saa kan jeg fortælle, at vi har ombord to bølgedæmpere og et fad olie, desuden – – –»

Det vilde blive for langt at følge opregningen af alt, hvad vi førte med som frugten af Holts forsynlighed. det kan være nok at fortælle, at løytnanten syntes at have forudseet og forberedt sig paa alle mulige farer, som kan møde en veifarende paa sjøen. Jeg maatte tilstaa, at Klara ikke havde bygget sit hus paa sand, naar hun satte sin lid til mandens kundighed og omsorg.

«Men, hør nu her, mine gode herrer,» sagde tilslut den betænksomme sjøofficer da undersøgelsen var tilende, og han havde strakt sit lange legeme tvers over hytten og tendt den uundgaaelige snadde med stærkeste sort «Liverpool smoking tabacco» – «har nu ogsaa Dere sørget for Deres del af udrustningen? har vi penge, saa vi kan tage landeveien hjem igjen [29] fra Gibraltar? Jeg har aldrig reist længer vei paa jernbane end fra Kristiania til Horten; jeg skulde nok like at kjøre gjennem hele Europa.»

«To hundrede engelske pounds i guld har jeg i den lille haandkuffert,» svarede jeg. Og saa har Monk et kreditiv paa ti tusind francs, som kan hæves i omtrent alle Europas byer.»

«Saa mange penge paa en gang har jeg hverken seet eller hørt tale om før,» bemærkede Holt eftertænksomt; «jeg havde engang sparet op to maaneders gage, det var næsten 300 kroner: men det er længe siden, – jeg husker ikke længere, hvordan saa mange penge ser ud. Men har Dere bra med papir og blyant med, for kjender jeg Dere ret, skal vel Monk 'opdage' noget paa turen, og du, Fredrik, lyve sauce paa det og lave en roman af det.»

«Det er sandt, jeg har tidligere skrevet to 'romaner', som du kalder det, om Monks og mine bedrifter; men begge er de nærmest kærlighedshistorier,» svarede jeg. «I den første blev jeg forlovet og gift, i den anden gik det ligedan med Monk. Vi oplever vel ogsaa noget paa denne reise, og da bliver det din tur, Holt, til at indgaa i den hellige ægtestand.»

Løitnanten spyttede langt ud i sjøen: «Da vil jeg haabe, vi driver iland paa Afrika, før vi naar Gibraltar, og at jeg bliver spleiset til en [30] negerinde eller et andet stykke farvet menneskekjød. Nogen hvid kvinde tager jeg aldrig i min wigwam – hvad siger du, Henriksen?»

«Før vilde jeg ligge ombord i en fisker paa Doggerbank for resten af min levetid, før nogen skulde faa mig gift for tredie gangen,» var det eftertrykkelige svar. «En sjømand skulde aldrig sætte foden paa fast land, saa faldt han ikke i fristelse. Men matrosen blir gælen, naar han kommer iland, ser De, især fra langfart da, – og kvindfolka kan gjøre me' en, hvad di vil. Den første gang, jeg giftede mig, da kom jeg fra Ostindietur, den anden gang havde jeg været paa Ishavet gudskelov, di er daue begge to – – –»

Hvorlænge Henriksen vilde have belært os med sin ægteskabsfilosofi ved jeg ikke; foreløbig bragte en lattersalve ham til fornærmet at tie stille.

«Sig mig, Henriksen, sagde Holt endelig for at bringe manden i godt humør, og lagde ansigtet i alvorlige folder igjen, skjød du nogen isbjørn deroppe paa Ishavet?»

«Jeg har bare skudt en,» var svaret; «men jeg har seet mange, og skipperen og styrmanden skjød flere af dem. Det største svin jeg har seet af en bjørn – den var større end en hest, tror jeg – den skjød kokken vor; – – – det var en ualmindelig betænkt kar, den kokken.»

[31] «Kokken? gaar han ogsaa paa jagt! jeg troede, han havde nok med at koke,» bemærkede jeg.

«Ja, men det gik saan for sig, at skipperen og alle mand var ude i en svær fangst, saadan en halv mils vei borte, mens skibet laa fortøiet ved fast iskant. Ombord var bare kokken og bødtkeren – det var i den tid, man brugte fadeværk til at fylde tranen i –. Disse to karene tog med sig en gammel muskedonner af en bøsse, som laa igjen ombord, og gik saa bort til en liden klare i isen nogle hundrede alen fra skuta for at skyte en sæl, som de saa laa der og dukked. Men da de kom rundt et iskoss, staa der en svær rug af en bjørn lige foran dem. Bødtkeren, som bar bøssen, turde ikke skyde; for naar en bjørn er saaret, saa flyer'n paa den, som har skudt, ser De. Gi mig børsa, sa kokken uten betænkning, og saa skaut han bjørnen dau paa flekken.»

«Modig kar, den kokken!» bemerkede Monk.

«Ja, aassaa saa betænkt, da,» faldt Henriksen ind. «Skipperen spurgte, da han kom tilbars, aassen han trudde det havde gaat, om bjørnen bare var blit ska'skudt.»

«Aa, jeg havde nok tænkt paa det aassaa, jeg,» sa kokken.

«Ja, hva' vilde du da ha' gjort?» spurgte skipperen.

[32] «Jo, da hadde jeg spændt beina under bødtkeren aa flyi da, sa kokken: – – – – Mere betænkt kar fandtes ikke ombord i skuta, enda han bare var 18 aar.»

«Tror du virkelig han vilde have gjort det, da?» spurgte Monk spændt.

«Gjort det ja!» svarede Henriksen med overbevisning. «Paa Ishavet faar en nok greie sig som en kan; det er ikke der som paa Bjørvika eller opefter Akerselven.»

*

Solen steg høit paa himmelen; men landvinden løiede ikke, den friskede heller og lovede os en virkelig bris af nord for resten af dagen.

Saa blev det ogsaa. «Fram» løb for affirede skjøder sine 6–8 knob hele dagen, og da aftenen kom, var alt, som lignede land, sunket ned under horisonten.

Det blæste da en frisk bris, og den, der stod tilrors, havde nok at gjøre med at passe paa, at baaden ikke tog skjær i den krappe sjø.

Nu blev vagten fordelt: Holt og jeg paa styrbords vagt – eller kongens kvarter – Monk og Henriksen paa bagbords eller dronningens kvarter.

[33] Hele natten løb vi med god fart, men udover formiddagen næste dag løiede vinden, og «Fram» begyndte at slingre ubehageligt.

Tilslut døde vinden ganske af. Vi var da en 30 mil syd af Næset, fortalte Holt. Han havde taget sin længdeobservation om morgenen og breddeobservationer om middagen.

Monk og jeg havde straks begyndt at tage navigationsundervisning hos Holt, og før turen var tilende, kunde vi begge bruge kartet, lage peilingen, sætte ud kurs, med meget mere – ja, endog tage en middagshøide. Saa langt som til længdeobservationer kom vi ikke. – Vi lærte dog teorien ogsaa for denne observation, og jeg skal forklare læseren saameget, som jeg selv forstaar deraf.

Solens høide over horisonten om middagen afhænger ene og alene af aarstiden og hvor langt nord eller syd jeg er paa jordens overflade. Hvis jeg derfor med et instrument, som kaldes oktant eller sekstant, maaler hvormange grader solen er over horisonten, naar den staar paa sit høieste om middagen, saa kan jeg ogsaa ved at slaa op i mine tabeller finde, hvor mange grader jeg er nord eller syd for Ekvator, – Det er bredden.

Maaler jeg solens høide om formiddagen eller eftermiddagen, kan jeg ligeledes ved at slaa [34] op i tabeller og udføre et lidet regnestykke finde, hvormeget klokken er paa det sted, hvor jeg befinder mig. Nu ved man, at klokkeslettet i et bestemt øieblik ikke er det samme overalt paa jorden, men er en time forskjellig for hver 15 grader jeg kommer østover – eller vestover. Hvis jeg derfor i det øieblik, da jeg ved at maale solens høide har fundet ud, hvormange klokken er paa det sted, jeg befinder mig, ogsaa kunde vide, hvad klokken er f. eks. i Kristiania, saa vidste jeg dermed ogsaa, hvor langt jeg var øst eller vest for Kristiania. – Det er netop det, jeg faar vide af kronometeret, som ikke er noget andet end et godt ur.

Naar jeg, dengang jeg reiste ud fra Kristiania, stillede mit kronometer efter Kristiania-tid, og jeg ved, hvormeget det sagtner eller fortner, saa kan jeg jo til enhver tid, og hvor jeg end befinder mig, se, hvad klokken er slagen i Kristiania.

Forat finde bredden behøver derfor sjømanden kun sin sekstant og sine tabeller, men for at finde længden, maa han desuden have et kronometer ombord.

Et godt kronometer koster imidlertid flere hundrede kroner, og det er sjældent, at mindre fartøier, som ikke skal seile lang vei, har [35] saadant ombord. Ombord paa «Fram» var der dog kronometer, og det af første sort.

Jeg var kommen til den 26de om aftenen: Det blev aldeles stille og havet glat som et speil. Men i syd begyndte uhyggelige skyer at trække sig op, og endnu før frivagten var gaaet tilkøis, begyndte det at smaaregne, mens det blev saa mørkt, som det kan blive i de sidste dage af juli.

Endnu var det blik stille, men «sønnavinden er ikke langt vække.» mumlede Henriksen, da han gik forover for at faa oljeklæderne paa. – Barometeret faldt hurtig.

«Vi kan ligegodt tage ind et reb, mens alle mand er paa dæk,» sagde Holt; «at vi faar frisk bris eller kuling om en times tid, er sikkert nok.»

Som sagt, saa gjort. Vi tog et reb i storseil og fok og skiftede den store klyver med et stormseil.

Det varede heller ikke længe, før søndenvinden kom pibende – hurtigere end den pleier at komme paa denne aarstid.

«Det var det jeg vidste,» bemærkede Holt, mens han lagde roret ned og lod «Fram» løbe op i vinden. «Naar det begynder at regne med stille, saa ender det med kuling.»

Før hundevagten var forbi, havde vi ogsaa en veritabel kuling, og ud paa dagvagten øgede ^[36] den til en pen, liden sommerstorm. Ingen af os sov stort om natten. For det første havde vi mindsket seil to gange, – Holt sagde, det var bedst, at alle mand var med til øvelse og desforuden saa skal jeg ikke negte for, at sjøen krævede sit offer baade af Monk og mig.

Da dagen brød frem, sad vi noget blege og forfrosne i kokpiten bag kappen, mens Holt befandt sig i styrerummet, og Henriksen kogte kaffe forud.

Luften havde en skidden, graagul farve blandet med noget rødt i øst. Over den jevnt mørke bund, hvori ingen bevægelse var at se, for lysere skyer – ligesom løsnede fra horisonten i syd – med forfærdelig hast nordover. De saa ikke ud til at være mange hundrede fod fra mastetoppen. Vi kunde blot se nogle faa kabellængder rundt os, og den snevre horisont var takket af bølgetopperne. Hver en sjø – nogle lidt lysere, andre lidt mørkere, men alle grønne som flaskeglas – havde en hvid kant af skum, som krøllede sig og lossede nedover hulingen mod nord.

«Fram» laa klods bidevind med 3 reb inde i fok og storseil og en liden slump af en stormklyver langt inde paa klyverbommen.

Sjøerne drog forbi os, den ene efter den anden, med skumtopperne omtrent i halv høide [37] af masten – en maatte bøie hovedet bagover for at følge dem med øinene – og brølede saa smaat i forbifarten. Skummet drev stadig over os; men det var sjelden, vi fik vand paa dækket. Naar en sjø lidt større end de andre nærmede sig, lod Holt baaden luffe til, og saa satte «Fram» sin brede men skarpe baug midt i skavlen og kløvede den, saa skummet røg til begge sider.

«Saapas ser jeg,» raabte han til os fra styrlugen, «at ingen storm skal kunne drive os paa nogen lægerval. Vi gjør sikkert 4 knob næsten uden drift, og hvis det kneb, saa taalte hun godt, at vi stak ud et reb. Dette er en veritabel redningsskøite saa god som nogen.»

Saa kom Henriksen krabbende agterover med kaffekjedlen.

Med en kop af den glohede drik og en stor skibskjeks i livet begyndte Monk og jeg at sætte mere pris paa tilværelsen, og heldigvis var den nats ubehageligheder ogsaa vore sidste erfaringer om sjøsygen – vor læretid var udstaaet.

Saadan laa vi vestover hele dagen, mens sjøen stadig voksede. «Fram» vippede op og ned som en barkebaad i et elvestryg, og nu og da fik vi ogsaa lidt salt vand over os; men det havde intet at sige.

«Med denne farkosten kan vi gjerne seile rundt kap Horn,» erklærede Henriksen.

[38] Mod aftenen sprang vinden om paa vest, og vi lagde «Fram» sydover med styrbords halser. Det løiede, og vi stak ud et reb; men næste dag var vinden atter ret syd, og det blæste igjen, som om det skulde være ved jevndøgnstider.

Endelig den tredie dag gik vinden helt om paa nordvest og derpaa nord. Solen brød frem, og skyerne rullede lidt efter lidt sammen i en bunke i syd.

Vi stak rebene ud af storseil og fok, satte en mellemklyver og slørede saa sydover, mens Holt og Henriksen skiftede til at styre, og de grønne sjøer med skumkanterne stod mange alen høit over vore hoveder agter.

Vinden havde vistnok løiet noget; men det var dog en haard tørt at passe roret.

Vi fik en temmelig svær sjø ind, som fyldte styrerummet og kokpiten, og Holt og Henriksen talte allerede om at dreie til igjen: men saa løiede vinden for alvor, og

sjøen lagde sig hurtig.

To dage seilede vi sydoover for en frisk bris af nord-nordost, passerede barker, brigger og skonnere samt store flaader af engelske fiskere – købte fersk fisk for tobak og brændevin – og fik saa Englands kyst isigte – et fladt land med den ene smaaby ved siden af den anden [39] og en gulhvid sandstrand. Vandet var ikke længere blaagrønt, men gult og graat, og satte snart den ene vei snart den anden over sandbankerne, eftersom tidevandet skiftede.

Vi gjorde land i nærheden af Lowestoft og seilede derpaa ned renden langs landet forbi Oxfordness og vestenfor Gabbarder og Galloper fyrskibe ud i den engelske kanal.

Vinden trak sig østlig med klarveir. Stor søvn blev der ikke paa «Fram» det døgn. Om natten passerede vi Thamesmundingen mellem hundreder af lanterner. De store postdampskibe fra Holland strøg forbi os med 20 knobs fart, mens vi faldt af for svære lægtene med sorte seil og matte lanterner. Etsteds laa en stor passagerbaad fra Ostindien eller Amerika til ankers og saa ud som en hel by med hundrede lys i hver etage. Vi seilede klods agtenom den, saa pianomusiken fra salonen lød tydelig ud til os.

Da det gryede af dag, havde vi North Forelands fyrtaarn i sigte. Lidt disigt var det paa den tid; men saa brød solen igjennem og skinnede paa de kridhvide klipper, badestederne med de pyntelige huse og de grønne marker.

Sydosten strammede sig op til en frisk bris, og saa gik det vestover med en 8 knobs fart den hele dag. Ingen af os havde tid til at være [40] et minut under dæk. Snart seilede vi forbi svære firemastede seilskibe, som kvitterede slæbebaaden og satte seil til paa alle fire master, snart kom en orlogsmand eller en lang, skarp yacht med gul skorsten og skinnende officerer paa broen strygende forbi os. Vi mødte linjedampere saa høie som hus med solseil over hele dækket, og vi mødte stønnende kuldragere med afstumpede master og rødnesede skippere paa broen.

Ved Dungenes laa en hel liden flaade af seilskibe tilankers; de ventede paa, at vinden skulde gaa om paa vest, mens engelske, franske, tyske, hollandske og belgiske lodser i sine store kuttere laa bak for at vente paa bytte.

Ettersom vi passerede fiskerbyerne paa kysten, for lange, smale, skrøbelige joller med et stort luggerseil ud fra stranden og hugede sig fast i os for at tilbyde sig som budbringere iland. Vi rystede af os en 8–10 stykker: men da den 11te kom, rev

Monk ud et blad af lommebogen, skrev nogle ord om, at alt var vel ombord i «Fram», la det i en konvolut og adresserede det til sin frue i Kristiania. Dette fik den lurvede kar, som sad forrest i baaden, stukket i næven tilligemed et engelsk guldstykke og en flaske brændevin.

[41] Han var ikke sen med at kaste los, og saa strøg vi fra dem, mens de inspicerede myntstykket og flasken med kjendermine og raabte hurra for de «norske lorder» – de karer kjender nok flaget!

«Mon de gjør sig den uleilighed at bringe brevet paa posthuset?» spurgte Monk.

«Ja, det kan du være sikker paa,» svarede Holt. «Sjøfolkene kalder dem 'sharks' (haier), og noget røverpak er det, som lever af rov og aadsel i Kanalen; men seile kan de i sine skrøbelige farkoster, og har du givet dem betaling for at bringe et bud eller brev iland, saa kan du ogsaa være tryg for, at det kommer frem. Det er vistnok deres eneste æresforpligtelse mod medmennesker.»

Vi fortsatte vestover med godveir og østenvind, men en havn havde vi besluttet at anløbe, før vi gav os Biscayeren ivold, og saa løb vi næste aften ind og ankrede op paa Portsmouths red lige ud for byen Ryde paa Isle of Wight.

Vistnok havde vi ikke været saa længe i sjøen; men for Monk og mig var det længe nok, og vi syntes, vi var komne i Edens have, da vi spadserede om paa den deilige ø med de tusind villaer og haver.

Den 6te august i graalysningen lettede «Fram» anker med friskt vand ombord, grønsager og [42] fløde, og et stykke is i «kjeldereren», og stod du i Kanalen gjennem «The Needles» paa den anden side af øen.

Ved Start Point slap vi Englands kyst, – med et fartøi som «Fram» havde vi ikke nødig at staa længere vestover – og saa begyndte vi paa den del af vor reise, der skulde bringe os hændelser og overraskelser, som ingen af os havde drømt om.

Tredie kapitel: Udfør Portugals kyst

Jeg vil ikke paastaa, at seiladsen over den biscayiske bugt var overvættets behagelig. Vistnok havde vi fint sommerveir – kun to gange en liden kuling af mindre end et døgn varighed – og næsten ikke regn. Men Atlanterhavets dønninger er ikke at spøge med, og de var der, enten det blæste eller var stille. Selv om sjøsygens egentlige plager er et tilbagelagt standpunkt, saa er det dog ikke behageligt aldrig at kunne bevæge sig uden at maatte klore sig krampagtig fast. Det er ikke behageligt enten at se fordækket [43] og klyverbommen staa ende tilveirs mod himlen, saa man maa lægge sig dobbelt for ikke at deise bagover, eller at maatte tage spændtag med taaen for ikke at gaa forover, naar baaden ager kjælkebakke nedover en 40 fods grøn vandbakke. Det er ikke behageligt at faa stilla midt imellem dønninger høiere end mastetoppen, saa at man to gange i minuttet kjender fartøiet under sig glide udfør en 60 graders skraaning først til styrbord, saa til bagbord og saa til styrbord igjen – uden afbrydelse.

Men det gik ogsaa. Frem kom vi i gennemsnit saadan en 80-90 kvartmil i døgnet, – og en vakker dag var havet ikke længere graat og grønt, men mørkeblaat, og solen forunderlig varm trods den friske bris. Vi skulde være paa høiden af kap Finisterre – Spaniens nordvestlige hjørne. Straks efter fik vi imidlertid taage og usigtbart veir, saa Holt ikke kunde faa observationer.

«Vinden er frisk fra nordvest, men vi faar nok ikke se Spanien dennegang,» sagde Holt, «under disse omstændigheder tør jeg ikke gaa under land. Vi faar holde hende godt ude i rum sjø og saa heller gjøre land paa Portugals kyst».

Men da nordvesten holdt op, sprang vinden om paa sydost eller saa omtrent, netop saa at [44] der manglede en streg eller to paa at vi kunde ligge kurs sydover.

Til vor store ærgrelse maatte vi give afkald paa den glæde at seile langs kysten med «portugisernorden». Vi var for langt ude til at faa tag i den.

Saa seilede vi da i to dage syd eller sydvest over og fjernede os mere og mere fra land.

Den tredie dag gik vinden om paa syd, og til almindelig glæde blev «Fram» lagt østover for styrbords halser for at faa tag i kap St. Vincent. Vi kunde vel være en 150 kvartmil ret i vest for dette forbjerg.

Tilstanden ombord var paradisisk: sjøen smul, selv om det blæste noget, og passende varmt baade dag og nat.

Om morgenen tog vi vore bad paa bakken og om aftenen vor cigar og grog i skjortærmerne, mens morilden lyste som ildmørje rundt «Fram», og springere dansede i store flokker i mørjen.

Om dagen var sjøen mørke, mørke blaa. Undertiden kom stimer af fisk omtrent som store makrel og slog sig i følge med os, og langs siden gled «portugisiske orlogsmænd» med de spillende blærer som seil. Naar solen skinnede paa dem, straaledede de i alle regnbuens farver.

*

[45] Det var morgenen den 20de august. Søndenvinden havde ført os østover hele natten: men udover dagvagten løiede den og gik saa om paa nord.

Endelig har vi da faaet «portugiseren», raabte Holt, han stod splitternøgen paa fordækket og styrtede den ene pøs vand over sig efter den anden, eftersom Henriksen halede dem op. «Men vi faar nok ikke beholde den længe; søndenfor kap St. Vincent pleier den ikke at staa».

«Jeg skulde ønske, vi fik land at se idag, sagde jeg og strakte mig velbehagelig paa dækket med snadden i munden og lod tobaksrøgen hvirvle ned under storseilet i læ. – Men er det ikke underligt, at vi ser saa faa skibe?»

«Det er ikke noget underligt,» var svaret. «Dampskibene og de seilere, som skal sydover, holder sig paa denne aarstid nærmere under land, og de, som skal nordover, seiler sig først langt vest, før de sætter kurs for Kanalen. Staar vinden, saa har vi land isigte ud paa aftenen, og imorgen, tænker jeg, du skal faa se nok baade af seilere, dampere og fiskerbaade – – – der har vi forresten en seiler forud – – – det ser ud til at være et stort skib, som ligger vestover.»

Monk og jeg sprang op og fik fat paa hver vor kikkert; vi var nysgjerrige som landkrabber, [46] og siden vi forlod England, havde vi ikke seet over et halvt snes fartøier.

Der var forresten lidet at se af den fremmede endnu – kun toppene og de øverste seil.

«Har Dere lyst,» sagde Holt, «saa kan vi godt styre et par streger høiere, saa skjærer vi hans kurs og passerer klods forbi ham.»

Som sagt saa gjort; men det gik langsomt med at komme nærmere. Vinden var ikke videre frisk, den blæste med uregelmæssige blaf, og den fremmede syntes at være en dauseiler, som næsten ikke kom af stedet.

Den skuta maa drive som en høisæk, bemærkede Henriksen; han sad i styrerummet og spyttede eftertænksomt langt ud i sjøen. «Jeg synes, hun detter mer og mer ned i læ. Kanske ingeniøren vil tage roret saalænge, saa skal jeg gaa op og se, om jeg kan se noget mere fra masten.»

Henriksen var ikke netop den, som unødigt pleiede at anstrenge sig; men hans sømandsinstinkt sagde ham, at her var noget usædvanligt paa færde, og med paafaldende livlighed klatrede han op til toppen af vor staute mast.

«Forsørje mig ligger'n ikke bak og det med opgivne underseil! Den karen maa have god tid med at komme frem!» raabte han ned til os.

[47] Vi faldt atter af et par streger for hurtigere at komme opunder, mens allehaande gisninger blev fremsat om aarsagen til den fremmedes uvirksomhed.

«Kanske han ligger og fisker, som vi gjorde i Nordsjøen,» foreslog Monk.

«Han slipper at fiske paa 1000 favne vand,» – Holt tog atter kikkerten og gik op paa hyttetaget:

«Hvad fanden er det, som hænger under storraaen og fokkeraaen hans? driver de paa med at hænge mennesker derombord? – Nei, nu blev det borte! – – – men jeg er sikker paa, at jeg saa noget dingle under storraaen hans!»

Endnu var ikke hele skroget kommet over horisonten, og det var først en god stund over middag, at vi var nær nok til at kunne vente at se mennesker ombord.

Det var gaaet i en fart med middagen, og Henriksen havde skyndt sig i en mærkværdig grad med opvasken for uforstyrret at kunne betragte den besynderlige seiler.

Jo nærmere vi kom, des høiere syntes det at vokse, det svære sorte skrog, som sagtelig duvede op og ned paa de svage dønninger. Det var en bark paa en 800 à 1000 ton, [48] malingen slidt, jernværket rødt af rust, og siderne graa af salt helt op til rækken.

Alle seil var tilsat undtagen bovenbramseilene, jageren, nogle staseil, og underseilene, som hang opgivne i givtauge og gaardinger. Rikken var graa og slidt; men seilene saa ud til at være gode, og ikke et taug manglede. Rærne paa stortoppen var brast bak og mesanen halt til luvart. Fartøiet bevægede sig næsten ikke forover, men luffede ganske sagte op i vinden, faldt atter af – – – luffede, faldt og drev langsomt nedover i læ, det blæste nu en pen liden bris, men sjøen var smul og dønningen svag.

«Der staar folk og ser over bakken forud,» raabte Henriksen ivrig – han stod helt forud paa «Frams» bak og støttede sig til fokkestaget –; hidtil havde vi intet levende kunnet opdage.

«Hvor? jeg ser ingen»

«Nei, nu ser jeg heller ingen; men jeg skal bande paa, at det var to mand, som glante paa os gennem svalkelemmen midtskibs.

«Du ser syner,» svarede Holt, «det er ikke levende sjæl at opdage ombord!»

Henriksen rystede bare paa hovedet, men tiede stille, da vi passerede langs siden af skibet, og Holt praiede ombord uden at faa svar.

[49] Vi havde heist vort flag og halede fokken bak, da vi løb rundt skibets agterende. Nysgjerrige stod vi alle fire paa bakken, da skibets agterspeil blev synligt for os.

En nordmand!

Med engang forgyldte, men nu halvt udviskede bogstaver læstes paa speilet:
«Ocean af Grimstad».

Holt praiede:

«Ocean! høi»

Ordene gav gjenlyd under skibets gilling – vi gled forbi i faa favnes afstand – men – intet svar!

Vi vendte agtenom skibet og løb op paa luv side af det; men ikke et liv var at se, og ingen anden lyd hørtes end skvulpen af bølgerne, som slikkede langs skibssiden og ind i de brede nater, og en sagte knagen i blokker og rær, naar fartøiet løb op i vinden.

To gange til seilede vi rundt det. Paa læ laaring hang en leider af taug med jerntrin; forøvrigt var intetsomhelst usædvanligt at opdage.

Men stilheden ombord var uhyggelig.

«Alle mand maa være gaaet tilkøis for at sove derombord,» foreslog jeg; men jeg vidste, at min bemærkning var dum, og de andre gad ikke engang svare paa den.

[50] «Hvad mener du om dette, Henriksen?» spurgte endelig Holt; vi havde lagt «Fram» bak et par hundrede alen agtenfor skibet og kunde ikke tage vore øine fra det.

«Det maa være sygdom ombord, folkene maa være daue, eller de kan ikke komme op af køierne.»

«At ikke en af dem skulde kunne kræke sig op paa dæk – det vilde være besynderligt.»

Saa seilede vi endnu engang rundt skibet. Monk skjød to løse skud med geværet op over rækken, og Holt kastede et svært vedtræ ombord, saa vi hørte det falde ned paa storlugen og rulle over i læ med stor larm; men – – – ingen lyd svarede os.

«Det er nok som jeg siger, Folka derombord maa ligge daue i køierne, for baatene er paa plads, saa di kan ikke ha forladt skibet, og desforuten, hvorfor skulde di gaa fra saa godt fartøi som det der?»

Der krøb en ækel gysen over mig ved disse Henriksens ord.

«Hvordan det nu er eller ikke,» svarede endelig Holt, «Vi kan ikke seile videre uden at have undersøgt sagen. Lad os hale jollen op og gaa om bord!»

Monk og jeg var straks villige; men Henriksen rystede paa hovedet: «Det kommer ikke [51] noget godt ud af det. Vi kan saa ikke seile skuta i havn, og saa kan der gjerne være gul feber eller anden styggedom ombord. Lad os heller seile til nærmeste havn og rapportere'n!»

Forslaget var ikke saa galt. Saa godt som veiret var, vilde det ikke være vanskeligt at finde fartøiet igjen om et par dage, og til den tid maatte vi kunne faa tag i en dampbaad under kysten.

Men det faldt nu ikke i vor smag; især var Monk hidsig efter at gaa ombord.

Saa blev jollen halt op, slæberne kastet los, og aarerne langet ned. Monk sprang ned i kahytten og kom op igjen med de tre revolvere i haanden og en æske patroner.

Jeg studsede lidt, da han rakte mig min, men tog den dog.

Han rakte ogsaa Holt en. «Jeg kan gjerne tage den med, sagde Holt smilende; men det er noget andet, som er nødvendigere. Gaa ned i kahytten og lang op medicinkassen, Henriksen!»

Straks efter roede vi tre bort mod det underlige skib. Jeg kastede et blik tilbage paa «Fram»; Henriksen havde sat rorpinden fast i læ, halt fokken bak og stod ved masten og stirrede efter os.

Fjerde kapitel: Det hemmelighedsfulde skib

[52] Vi havde ikke mange aaretag at ro, før vi var under Oceans agterende og havde tag i leideren. Roret slog frem og tilbage, som om det ikke havde støtte af rat eller ratline. – Vi tog fanglinen med os og klatrede op.

Vi stansede alle tre helt agterud ved rattet og saa forover.

Halvdækket strakte sig til noget forenfor mesanmasten; det var forsynet med den almindelige hytte, som naaede en mand omtrent til livet. – Agterud var en nedgang til kahytten: dens dobbelte døre var lukkede, og kappen trukket over. Dækket agter var ryddeligt og ordentligt; alle ender fastgjorte, og ikke en lyd afbrød stilheden uden sjøens skvulpen og en sagtelig knagen i riggen, naar fartøiet satte ned med baugen.

Vi gik forover til hyttens forkant; den var forsynet med et pynteligt mahogny rækværk. Paa dækket forover var intet usædvanligt at opdage; det skulde da være mangel paa alt levende. Paa storlugen stod storbaaden. Forenfor [53] denne kom ruffet; ude i borde laa varespirer surrede.

Holt satte foden paa øverste trappetrin for at gaa ned paa dækket – – – da afbrød endelig en lyd stilheden.

Men det var ingen behagelig lyd – et høit, klagende, menneskeligt skrig, i en eneste lang tone. Hvor det kom fra, var ikke godt at sige: det kunde ligesaa gjerne være ovenfra som fra skibets indre.

Vi lyttede spændt for at høre, om det skulde gjentage sig – – – jo, ganske rigtig: der kom det igjen – og endnu en gang – og flere gange, endnu mere skjærende og uhyggeligt end det første. – Men det var ikke længer til at tage fejl af: det kom fra kahytten, under vore fødder.

Monk var den første, som besindede sig; han sprang tilbage til nedgangen agterud ved rattet.

Dørene var laaset; men et kraftigt spark fik dem til at fare op. I samme sekund var kappen skjøvet tilside, og han stod allerede halvt nede i trappen, da han hurtig vendte sig, drog revolveren op af lommen og fyldte kammeret med patroner.

Han leverede æsken til os, og vi gjorde ligesaa, mens et nyt skrig, tydeligere end før, [54] bragte os til at gyse, og vore fingre til at skjælve, mens de famlede med patronerne.

Endelig havde Monk forvissat sig om, at vi alle var færdige, og han steg ned ad trappen med Holt og mig i hælene paa sig; alle tre med revolveren i høire haand og fingeren paa aftrækkeren.

Vi gik gennem en liden gang, hvor der hang oljetrøier og sjøklæder, og Monk lagde haanden paa kahytsdøren.

Den gik op, mens skriget for tredie gang fyldte vore øren med skjærende tydelighed
- - - - -.

Vi styrtede ind i rummet, det var fuldt oplyst gennem skylight, men stansede saa pludselig, mens vaabnene sænkedes, og noget, der lignede latter, banede sig vei over Monks læber.

«Aa, fanden! ikke andet!» hørte jeg Holt udbryde med en vis lettelse – jeg var bagerst og kunde intet se af rummet – men det næste øieblik gav forklaringen: midt paa et bord under skylightet med lampen i slingrebøiler sad en stor, sort kat. Den reiste sig paa alle fire og krummede ryg, mens den blinkede venlig til os med sine gule øine; saa hoppede den ned af bordet og begyndte at gnide sig op til vore ben med en velbehagelig maling. Den viste en usminket glæde ved at se os.

[55] Jeg klappede den, og den begyndte langsomt at gaa bortover mod den anden ende af kahytten. Der var en dør. Jeg fulgte efter og aabnede den. Den førte ind til spisesalonen. Et langt bord med voksdug og faste bænker med rygstød udgjorde møblementet. Paa bordet stod levningerne af et maaltid: smør, brød, en opsprættet boks preservet fløde og kaffekrus, foruden tallerkener og kniver. Katten hoppede op paa bordet og begyndte at spise af fløden.

Vi gik tilbage til kahytten. Den var stor og rummelig og ganske pent udstyret. Paa forreste skud stod en chiffonière fastskruet. Den var aaben og skufferne tømte, men for øvrigt saaes faa eller ingen tegn til uorden eller til, at mennesker i hast havde forladt stedet.

Om styrbord fandtes to døre og om bagbord tre. Vi begyndte at aabne dem. Den agterste om styrbord førte øiensynlig til førerens lugar. Det var et stort, godt rum med en bred seng paa agtervæggen. Mod skibssiden iborde stod en kommode med skuffer – tømte ligesom chiffonièrens.

Det andet rum om styrbord var et badeværelse: men badeindretningen saa ikke ud til at være brugt paa mange aar.

Dørene til de to agterste lugarer paa den anden side (om bagbord) var aabne. De lod ^[56] begge til at være benyttede indtil for nylig. Køierne var opredte, men skufferne ogsaa her tømte. I det agterste lugar fandtes et par gamle klædningsplag for kvindfolk og i det andet en del barnetøi.

Paa et lidet bord i kahytten stod en symaskine med sømmen endnu i – et lommetørklæde, som skulde faldes.

Det forreste lugar om bagbord var aflaaet, og nøglen borttaget. Foreløbig lod vi det være og gik ind i spisekahytten igjen. Der var to lugarer paa hver side, det ene lugar paa bagbord side var øiensynlig stuartens; det var i samme tilstand som lugarerne i kahytten. Det forreste rum om bagbord var sterridsen: kopper, tallerkener, bakker, alt stod i sine hylder i den bedste orden. Noget salt kjød og flesk i et fad og en kaffekjedel i en krog.

Begge lugarer om styrbord – sandsynligvis styrmændenes – var tomme, der fandtes hverken køieklæder eller noget andet.

En forunderlig følelse greb mig og vistnok ogsaa mine kammerater ved synet af de tomme rum. Ingen af os havde mælet et ord, mens vi foretog vor undersøgelse. Katten havde spist sig mæt og fulgte os malende, hvor vi gik.

«Hvad siger du om dette?» spurgte jeg Holt.

^[57] «Dette er Monks affære, ikke min», var svaret; «jeg er ikke skikket til at løse gaader.»

Vi saa paa Monk.

«Naar vi har gaaet skibet gjennem, saa faar vi vel opløsning,» svarede denne.
«Hidindtil har vi ikke været forenfor kahytten.»

«Men kan du da ikke slutte noget af hvad du har seet?»

«Det skal jeg sige dig, naar jeg har seet alt; lad os nu gaa forover,» lød orakelsvaret.

«Men skal vi ikke først se at faa op den ene lugardør i kahytten» – jeg nærmede mig døren og gav den et dygtigt spark; men den holdt.

Monk prøvede nøgler fra de øvrige døre; men ingen passede.

«Det er formodentlig et lugar, som har staaet ledigt hele turen, og saa er nøglen kommet bort,» sagde Holt. «Vi kan forresten brække den op siden; men lad os gjøre, som Monk siger, og gaa forover nu.»

Vi traadte ud gennem døren i forkant af hytten. Dækket gjenlød af vore skridt. Skibet var som sagt ballastet – altsaa rummet under tomt henimod forenden og agterenden. Ballasten, der som oftest bestaar af sand eller sten, samles i en haug midtskibs under storlugen; paa denne maade faar skibet de mageligste bevægelser i sjøen.

[58] Vi passerede storbaaden paa vor vandring forover. Holt lod haanden glide over de surringer, der holdt den fast til dækket: «Den har ikke været løs paa flere maaneder, og – – de andre baade er ogsaa paa sin plads.»

Vi fulgte retningen af hans blik: agterud mellem en trægalge og hytten laa 2 mindre baade, en gig og en jolle, og oppe paa ruftaget en pram med bunden iveiret.

I agterkant af ruffen var der indrettet to rum: et stort lugar med to køier – vistnok baadsmandens og tømmermandens – og kabysen. I en liden tilbygning paa agterkant stod en dampkjedel – en saakaldt donkey-kjedel. Saadan bruges paa større seilskibe for at drive spillene for losning og lastning, ankerspillet, pumper o. s. v.

Ved dobbeltlugaren var der en omstændighed, som forekom os i høi grad paafaldende: døren – delt i en øvre og en nedre – stod aaben; men paa den ene side hang i nogle store, bøiede og fortrukne spigere en del bordstubber som om dørene havde været spærret, ved at der var spigret bord over dem, og saa var sprængt indenfra.

Monk gav sig til at undersøge bordene og spigerne, mens Holt og jeg gik ind i lugaret.

[59] Køierne var forsynet med køieklæder, men forøvrigt var lugaret omtrent tomt: kun et par gamle sjøstøvler, en sydvest og nogle andre slidte klædningsstykker laa henkastede paa dækket – eller dørken, som matroserne kalder gulvet i en kahyt eller ruf.

I donkey-huset og kabysen var intet merkeligt at se. Komfuren var endnu lunken, mens en pøs med skrællede poteter stod ved siden og ligeledes en balje med salt

kjød i vand.

Vi gik tause ud igjen og forover. Indgangen til mandskabets rum i ruffen vendte nemlig forover.

«Der har vi nok en seiler!» Monk pegte udover rækken i læ.

«Ja, det er en liden sneiseiler.» Holt gav sig til at stirre efter det nyopdagede skib, og som det syntes med stigende interesse. Udtrykket i hans ansigt blev underligt.

«Hvor er 'Fram'?» raabte han. — — — —

Den var intetsteds at se. Vi klatrede op paa ruftaget, og øinene søgte horisonten rundt – men uden at opdage andet end det lille seil i det fjerne.

«Det var det, jeg syntes! Det er jo 'Fram', som seiler der, et par kvartmil i læ. Hvad gaar der af Henriksen — — —?»

[60] Monk sprang agterud og kom tilbage med en lang kikkert, som vi havde seet hænge i bøiler under kappen.

Den gik rundt mellem os.

«Nu har jeg aldrig seet magen,» sagde endelig Holt og saa fra Monk til mig og fra mig til Monk. «Der seiler 'Fram' fra os med vinden agterind og klyveren sprid om bagbord!»

«Kan du se Henriksen derombord?» spurgte Monk og rakte aller kikkerten til Holt.

Han benyttede den vel og længe; endelig tog han den ned og saa paa os med saa hjælpeløs en mine, at jeg ikke kunde lade være at le.

«Ja, du kan nok le, for det er den pudsige historie, jeg nogensinde har oplevet; men neigu om det er behageligt. 'Fram' har sat det store topseil og render fra os saa fort, som hun kan løbe, – og det er ikke saa lidet fort med en pen bris som denne og smult vand.»

Monk gjentog sit spørgsmaal, om han kunde se Henriksen.

«Nei, det er ikke muligt at skjelne andet end seilene og lidt af skroget; det er forresten nok. Solen skinner paa baadens laaring, saa jeg kan se, at den er hvidmalet; men heller ikke andet – den er snart tre kvartmil borte!»

«Henriksen maa være blevet kjed af at ligge bak, og saa lager han sig en liden seiltur, mens [61] han venter; vi faar nok snart se ham vende. Da vi gik ned i kahytten, saa jeg ham hale fokken fuld og løbe op paa luv side af skibet. Jeg troede, han vilde seile rundt fartøiet en gang til, mens vi undersøgte det.» – det var jeg, som kom med disse bemærkninger; men de syntes ikke at gjøre større indtryk hverken paa Holt eller Monk.

«Det vilde ligne Henriksen daarligt,» sagde Holt med bestemthed. «Den sidste ordre, han fik, det var jo at holde sig opunder 'Ocean', til vi kom ombord igjen eller gav anden besked. Allerede nu har han seilet sig saa langt ned i læ, at det vil tage ham mindst en time at krydse sig her op igjen. – Hvad siger du til dette, Monk?»

«Min forstand staar stille,» var svaret. «At være detektiv tillands, det kan gaa an; men tilsjøs – – – nei, det skulde fanden være. – Jeg har ingen anden forklaring, end at Henriksen er bleven gal – – pludselig bleven rav, ruskende gal!»

Holt rystede paa hovedet og satte sig resigneret paa prammen, som laa med bunden i veiret.

En halv time sikkert blev vi paa ruftaget og fulgte «Fram» med øinene. Da dukkede dens skrog under horisonten, uden at der var forandring at se i dens kurs.

[62] Holt slog kikkerten sammen, og vi steg ned fra det ophøiede stade.

«Jeg skulde nærmest tro, at det er vi, som er bleven gale!» raabte han og stampede i dækket. «Her gaar vi og vaser ombord i en skute uden besætning, men i fuld stand fra fløiknappen til kjølsvinet, midt ude paa det aabne hav, og saa seiler kutteren fra os, som om den onde var i hælene paa den – – eller drømmer vi kanske?»

«Alting faar en opløsning her i verden» – Monk begyndte atter at gaa forover paa dækket, «og 'det gir sig vel i enden', som rebslageren sagde.»

Under den beroligende virkning af disse filosofiske ord begyndte vi atter paa vore undersøgelser, og begav os til forkant af ruffen.

Denne var delt i to rum med to indgangsdøre forenifra. Et rum for styrbordsvagten og et for bagbords.

Det om bagbord var tomt; der fandtes hverken kister eller køieklæder.

I styrbords fandtes køieklæder og kister, men kisterne var tomme med undlagelse af nogle gamle klædningsstykker her og der.

Ved døren til det bagbords rum fandtes bordstubber og frabrukne spiger ligesom ved lugaret paa agterkant af ruffen.

[63] Ved spillet forud var en liden luge; der førte en trappe ned til baadsmandens rum. Lugen var lagt over. Vi tog den af og steg ned.

Gammelt og nyt tangværk, vareblokker, taljer, hager o. l. fyldte rummet, men intet andet! Det adskiltes i agterkant ved et træskod fra lasterummet.

Vi steg atter op paa dæk. De øvrige luger var skalkede.

«Kan vi ikke seile efter 'Fram'?» spurgte jeg Holt.

«Ja, det var min første tanke,» svarede han; «men jeg ventede jo hvert øieblik at se kutteren dreie til vinden og krydse sig op igjen, og desuden fandt jeg det bedst, at vi undersøgte skibet, før vi foretog os noget. Nu er det for sent. Lad os peile pumperne og saa holde krigsraad.»

Som sagt saa gjort. I tømmermandens lugar fandtes peilstokken og kridt. – Der var kun nogle faa tommer vand i skibet, netop saa meget som pumperne ikke kunde tage. Det var altsaa tæt.

«Før vi braser fuldt og sætter kurs, maa vi se efter, at rorgreierne er i orden,» sagde Holt. «Jeg syntes, det slog mistænkeligt, da vi gik ombord; men saa glemte jeg at se nøiere efter, da det katteskriget kom.»

[64] Holt gik agterover, mens Monk paany gav sig til at undersøge rufdørene, de tømte kister og køier. –Jeg gik et par vevlinger op i vantet for at se efter «Fram»: den forsvandt som en hvid prik i horisonten.

«Ganske rigtig, der var noget galt fat med rorgreierne» – Holt kom igjen forover. «Jernaaget paa rorstammen er taget af og ikke til at finde: fartøiet kan ikke styres med det, som nu er.»

«Naa, der har vi altsaa forklaringen paa, at menneskene har forladt skibet!»

Holt rystede paa hovedet. «Nei, den skade var ikke vanskelig at reparere; her er jo smidie i donkeyhuset og alslags værktøi. Et mandskab forlader ikke sit skib for saa lidet – i saadant farvand og lint veir, naar skibet er i orden for øvrigt. Desuden ser

jernaaget med rorpinden ud til at være fjernet med hensigt og af menneskehaand; men det findes hverken paa dækket eller i smidien.»

Jeg saa paa Monks ansigt, mens han opmærksomt lyttede til Holts ord – «dette bliver alligevel noget for dig at finde opløsning paa,» udbrød jeg; «naar du ser saadan ud, ved jeg, at du allerede har gjort dig op en mening.»

«Jeg er ikke sjømand nok til at greie dette;» Monk vendte sig til Holt, – «tror du, [65] at skibet har havt flere baade end dem, vi ser her?»

«Nei! det er jeg sikker paa. Tre baade og en pram er rundeligt for saadant fartøi som dette; og havde det havt flere, saa havde vi kunnet se pladsen efter dem – surringer og sligt.»

«Mandskabet har forladt skibet i morges; komfuren i kabyssen var endnu lunken, da vi kom, og mange andre omstændigheder tyder ogsaa herpaa,» fortsatte Monk. «Et andet skib maa have taget dem op med sin egen baad, ikke sandt?»

«Jo, det er den eneste forklaring, men hvorfor – hvorfor forlader de skibet, og hvorfor prøver ikke det andet skib paa at bjerge dette – det er dog værdt sine 50-60 tusind kroner?»

Holts øine vandrede fra Monk til mig, som om han ventede svar paa sit spørgsmaal; men ingen af os havde noget at svare.

Monk stirrede ret ud for sig og mumlede: «Noget har skræmt besætningen til at forlade skibet, og noget har skræmt Henriksen væk fra «Fram» – – – – – men hvad?»

Jeg forblev taus og Holt ligesaa.

Holt saa paa sit ur og derpaa horisonten rundt og paa himmelen. Klokken var lidt over 6, og solen nærmede sig den vestlige havrand.

[66] Vinden var stilnet næsten helt af, og i nord taarnede der sig nogle skyer op.

Holt gik op i riggen, helt op til bramsalingen med kikkerten i en snor over skulderen. Der oppe blev han en 5 minutters tid, saa kom han ned igjen.

«'Fram' ⁱⁱⁱ er borte,» sagde han, og jeg ser ikke et seil horisonten rundt. Derimod ser jeg noget blaat i øst – det er vistnok Spaniens fjelde. Vi er ikke mere end en 70-80

kvartmil af land. Paa to steder ser jeg røg i den retning. Det er dampskibs-røg; men de passerer udenfor vor synskreds. Vi er netop udenfor alle ruter.»

«Hvad skal vi gjøre?» spurgte Monk. «Du faar tage kommandoen, Holt!»

«Ja, noget maa der gjøres, imorgen faar vi se at faa repareret rorgreierne, iaften kan vi ikke foretage os andet end at bjerge bramseilene og lade hende ligge bak, som hun ligger. Jeg tror, vi faar tordenveir og kanske vind til natten; men naar først bramseilene er bjerget, har vi intet at frygte. Kommer der en byge, saa kan vi lade mersseilene løbe; forresten varer en kuling ikke længe paa denne aarstid – i dette farvand.»

Hverken Monk eller jeg havde været tilveirs paa et stort fartøi, siden vi som gutter gjæstede skibene paa havnen; men vi fulgte dog Holt [67] tilveirs og hjalp ham saa godt, vi kunde, med at beslaa bramseilene.

Vi var begge øvede turnere og med gode kræfter, saa jeg tror, vi gjorde vore sager ganske godt – ialfald sagde Holt saa.

Sikkert er det, at vi lagde godviljen til, og da vi først havde været paa den ene top og saa paa den anden, kastede vi os begge ned paa dækket og pustede som hvaler.

«Jeg havde aldrig troet, at jeg skulde begynde, eller kanske ende, som dæksgut i 38 aars alderen –» stønnede Monk, saasnt han fik sit veir igjen.

«Gudskelov,» svarede jeg, «at Holt tager sig af kjøkkenvæsenet – – – – .»

Mens Monk og jeg hvilede ud, havde Holt fyret paa kabysen, sat over poteter og kaffe og rodet frem smør og brød i steridsen.

Mørket var allerede indtraadt, – det kommer og gaar hurtig paa de lavere bredder. Det var et gemytligt syn at se den værdige sjøofficer sysle i kabysen, blæse til varmen paa komfuren, bære ind kul og vand – alt med urokkelig alvor og stor behændighed, som om han aldrig havde baaret de skinnende epauletter, men arbeidet hele sit liv som kok.

Monk og jeg sad paa storlugen og saa med beundring paa ham, som han færdedes derinde [68] i det mørke hul, mens ilden kastede sit røde skjær paa hans godmodige ansigt med den store næse og de smaa, lyse, venlige øine, det var ikke skik ombord i «Fram» at lægge videre brettet paa toilettet, og alle tre var vi klædt som vi stod og gik, da vi kom derfra; det vil sige: lærredsbenklæder, flonelsskjorte og seildugssko.

Ikke desto mindre følte det varmt; luften var lummer, uagtet solen var borte.

Da Holt med øvet haand havde svunget den svære gryde med poteter over ilden, pustede han tungt og skyndte sig ud paa dæk for at rette sin lange krop og tørre sveden af panden.

«Hvad, sidder I der, I dovenkroppe, mens jeg arbejder i mit ansigts sved! Det er ikke hviletid endnu. Hal ned alle stagseilene undtagen stængestagseilet forud, mens jeg faar aftensmaden istand. Se der!» han pegte paa nogle fjerne lynglimt i nord «om en times tid eller saa har vi et tordenveir over os, og der følger altid vind med. Da er det godt at have stagseilene af hende.»

Vi gjorde som befalet. Alle stagseil blev bjerget med undtagelse af det forreste. Desuden blev ogsaa et andet arbeide udført ved fælles hjælp: Da roret ingen støtte havde af rorpinde og taljer, var Holt ræd for, at det skulde slaa sig istykker, om det blev nogen sjø. Derfor [69] samlede vi sammen nogle svære plankeender, som fandtes paa dækket, og drev dem ned mellem rorstammen og rorhullets sider, saa at stammen kiledes fast.

Endelig heisede vi to lanterner, en for og en agter, for ikke at blive overseilet, og saa var vore forberedelser gjort for natten.

Skyerne i nord taarnede sig op, høiere og høiere, mens lynene furede dem paa kryds og tværs. Dog var uveiret endnu saa langt borte, at tordenen ikke hørtes. Havet laa som en sort, oljet masse, hvori nu og da en stor fisk trak en lysende stribe af morild. Dønningen var fremdeles svag, saa skibet næsten ikke bevægede sig.

Vi gik alle ned i kahytten for at spise.

Holt havde lavet en udmerket labskaus, og den skyllede vi ned med forsvarlige slurker genever og vand. En flaske genever havde vi nemlig fundet langt inde paa bunden af et skab. Forøvrigt kunde vi ikke opdage andre drikkevarer ombord end vand – og det var just ikke af bedste sort.

«Det er mærkeligt», sagde Holt dybsindig. «Dette er jo et forunderligt skib idetheletaget, men at her ikke skal findes en flaske vin, øl eller brændevin ombord uden denne ene – det er rart: forresten er her fuldt op af provisioner.»

[70] «Hvad siger du forøvrigt om situationen?» Monk havde skuffet labskaus i sig en lang stund uden at snakke.

«Situationen er flau den: andet har jeg ikke at sige. Folk vil le af os, naar vi kommer hjem igjen.»

«Men naar kommer vi hjem?»

«Det kan jeg ikke sige; men det skulde da gaa til med fandens kunster, om vi skulde behøve at være længe herombord. Imorgen maa vi kunne reparere roret, saa at vi kan sætte kurs for land. Og ihvertfald maa her jo passere et skib en af de første dage. Om vi ikke netop er i en af de store ruter, saa er vi dog i de mere befærdede strøg af havet og i det høieste en 80–90 kvartmil af land.»

— — — — — Et voldsomt tordenbrag rystede skibet, og lynet fyldte hele kahytten med sit lys trods lamperne.

«Hallo! Der har vi bygen. Vi faar op paa dæk og være klar til at lade mersseilene løbe!»

Vi var allerede borte ved døren, der førte til dækstrappen — — — — —

«Stop lidt»! raabte jeg. «Derⁿ² er nogen inde i lugaret om bagbord! — — — —»

En sagte jamrende lyd trængte ud fra rummet. — Som jeg før fortalte, var døren laaset, [71] og vi havde ikke senere tenkt paa at undersøge det.

«Er her flere katter ombord?» — — — — Jeg vil ikke negte for, at jeg følte en vis lettelse ved denne Holts bemærkning, og tager jeg ikke fejl, saa var min kammerat ogsaa tilfreds ved ialfald foreløbig at kunne forklare sig lyden paa denne maade. Vi havde seet saapas underligt den dag, at vore nerver — selv Holts, og de tror jeg, er af bedste sort hamp — var noget irriterede.

«Jeg springer op paa dæk,» fortsatte Holt hurtig, «for at se, om noget maa gøres der. Spræng Dere imidlertid døren og faa udyret ud.»

Han styrtede op ad trappen til dæk, mens Monk og jeg temmelig langsomt nærmede os lugaret.

«Hører du noget derinde?» — jeg havde lagt øret til døren.

«Jeg synes, jeg hører noget puste; men det er pokker ikke noget dyr.»

Monk famlede først i lommen; — jeg har en mistanke om, at det var revolveren, han søgte. — Saa støttede han skulderen mod døren og trykkede til. Men, nei, den holdt baade for hans og mine forenede anstrengelser.

Imidlertid viste Holt sig igjen i kahytten: End nu er det damstille,» sagde han. «Vi hører [72] nok, naar vinden kommer. Kan Dere ikke faa døren op? Vent lidt! af veien der!»

Han lagde sin brede ryg op til døren, stemmede de lange ben mod bordet, som stod fastskruet i kahytsgulvet, og med et brag styrtede baade han og døren ind i lugaret.

Han krøb ud igjen af det mørke ruin og gned sine forstødte lemmer. Men ud af lugaret trængte svage skrig af en jamrende og bedende stemme – en menneskelig stemme.

Jeg tog en lampe ud af slingrebøilen og holdt den ind i rummet, mens Monk drog den sønderbrudte dør ud i kahytten.

Det syn, som mødte os, var det, vi mindst havde ventet: Derinde saaes en standkøie paa skibssiden iborde. Gardinet var trukket tilside. Midt i køien sad en kvinde – en ung, vakker pige. Det hvide linned var aabent i halsen og gledet ned over skulderen, det sorte haar faldt i store masser ned over brystet og skjulte delvis ansigtet. Hun støttede sig med den ene haand for at sidde opreist, med den anden skjærmede hun for øinene, da lysskinnet fra lampen trængte ind. Hun fjernede den et øieblik og stirrede rædselslagen paa os, mens læberne mumlede uforstaaelige ord af sagte jamren.

[73] Vi stod en stund som forstenede ved dette syn; men saa drog vi os sagtelig ud i kahytten, mens den ene saa paa den anden.

«Virgen santissima! – – – misericordia – – – –»

«Hun taler spansk!» udbrød Holt og jeg paa en gang.

«Hvis Dere forstaar, hvad hun siger, saa tal til hende.» Monk var den første, som besindede sig.

Jeg famlede efter nogle spanske ord; men til min store forbauselse traadte Holt hurtig hen til døren og forsikrede paa det mest flydende spansk, at hun intet havde at frygte. Hans stemme var saa blød som en mors, der taler til sit barn. Saa tændte han en liden lampe med mat glas paa lugarvæggen, mens han fortsatte med sine beroligende ord.

Endelig syntes pigen at blive roligere.

«Hvor er jeg?» mumlede hun.

«De er paa skibet 'Ocean' – og blant venner,» var Holts svar, «De har intet at frygte – – –»

«Men De er ikke kapteinen! Hvor er den venlige don Antonio og donna Severina? – – – de var saa gode mod mig og pleiede mig, da jeg var syg – – –»

[74] «Jeg ved ikke, hvem De taler om, frøken; vi kom ombord paa dette forladte skib idag, og – – –»

Hun syntes ikke at høre paa, hvad Holt sagde, men mumlede: «Er min fader og de andre mænd endnu her ombord?»

«Nei, her er ingen uden os.»

Hun sukkede, men det var ligesom et lettelsens suk, og sank saa tilbage paa puden med haanden for øinene. Men snart reiste hun sig atter op, saa paa Holt med øine, som syntes at ville granske hans inderste sjæl, og spurgte med svag stemme:

«De vil være venlig mod mig, sagde De, – og De ser god ud – vil De sætte mig iland hos mine venner i – – –;» men saa syntes hun atter at betænke sig: «Hvor er don Antonio og donna Severina? og er det sandt, som De siger, at min fader og hans mænd ikke længere er ombord?»

«Her er ingen ombord uden os tre,» gjentog Holt. «Men De kan være tryg; vi skal beskytte Dem, og om nogle dage skal vi overgive Dem i Deres venners varetægt.»

«Men jeg forstaar ikke – – –» den unge pige lagde sig atter ned paa puden og syntes at grunde over noget.

«Har De været syg, frøken?»

[75] «Ja, ja, meget syg, lige siden vi kom her ombord: men jeg forstaar ikke, hvor de er blevne af – – – –.»

Oppe fra dækket trængte pludselig ned til os en sukkende, pibende lyd og raslen i taugværk og seil, mens skibet begyndte at krænge over mod bagbord.

«Der er ingen fare paafærde, frøken, vi skal være hos Dem om et øieblik.» Holt lukkede varsomt lugardøren, og alle tre styrtede vi op paa dækket.

En tordenbyge gik over os, lyn paa lyn og knald paa knald, som om alle Napoleons feltbatterier blev fyret af over vore hoveder, mens vinden peb gennem riggen og

kastede skibet haardt over i læ.

Vi lossede begge mersefaldene og halede gaardingerne for, saa godt vi formaaede. Men det var vanskeligt at faa rærne ned, vinden i seilene holdt dem oppe. Endelig gav byen sig noget, fartøiet rettede paa sig, og vi fik rærne ned og gaardingerne halt for. Vinden var kommet saa pludselig, at sjøen ikke havde faaet tid til at «gro op» – som sjømanden siger, og fartøiet laa saa støt som en kirke.

Det var forresten kun en sommerbyge, og da regnet begyndte at falde, stilnede vinden af, [76] og tordenveiret fortsatte sin vei sydover og østover.

«Lad os ikke bli gjennemvaade til ingen nytte,» sagde Holt. «Vi kan ligesaa godt gaa ned og se til vort nye reiseselskab; hun er maaske ræd for at være alene under denne helvedes tordenlarm, som her har været.»

«Ja,» svarede Monk, da vi famlede os agterover, snublende over lugekarmen og taugkveiler; ti det var mørkt som i en sæk, og regnen strømmede ned i stride, lodrette straalere, «noget bedre kan vi ikke gjøre. Den unge dame maa kunne give os en forklaring paa mysteriet ved dette skib. Hvad var det, hun sagde?»

Holt gjentog ord for ord hvad den unge pige havde sagt: «Var det ikke saa, Fredrik? Sagde hun mere, end hvad jeg har fortalt?»

«Nei, slet ikke mere: jeg syntes, hun bare mumlede om sin fader, donna Severina og don Antonio, eller hvad de nu hed – de helgener, hun omtalte.»

«Jeg kan desværre ikke spansk,» bemerkede Monk; «men jeg haaber, at Dere, som er dette sprog mægtig, snarest mulig faar ud af den unge dame, hvad hun har at gjøre herombord, og hvorfor her ikke er andre rette vedkommende tilstede.»

[77] Vor nyopdagede medpassager stirrede paa os med opspilede øine, da vi atter nærmede os lugardøren, og hun talte hurtig og afbrudt. Hendes kinder var røde som i feber, og sætningerne uden sammenhæng.

Da Holt traadte hen foran køien, greb hun hans haand, lagde den til sin kind og bad ham beskytte hende – mod hvem eller for hvad, kunde vi ikke faa greie paa.

Hun syntes ikke at bemerke min eller Monks nærværelse.

«Hun har feber og taler i vildelse; hvad kan vi gjøre for hende?»

«Vistnok forstaar jeg ikke spansk,» sagde Monk med et lunt smil, «men saa meget forstaar jeg, at 'aqua' betyder vand; det har hun nu mumlet flere gange, uden at ridderen Holt har rørt en finger i den anledning.» Han holdt et glas vand til den syges læber, og hun drak med begjærlighed.

«Havde det bare været et mandfolk, mumlede Holt raadvild, «saa vidste jeg nok, hvad jeg skulde gjøre. –»

«Sludder, hvad er det, du vaaser om! Enten det er et mandfolk eller et kvindfolk, saa faar vi se at gjøre, hvad vi kan for hende. Naa! hvad var det, du vilde gjøre?»

«Jeg mener, at vi maa faa hende ud af [78] dette kvalme lugar saa fort som muligt, her er jo som i en bagerovn. Vi maa faa hende ud i kahytten; der er bedre.»

Holt syntes at have taget en beslutning, for pludselig trak han køiegardinerne helt tilside, vikledede tæppet om den unge skikkelse, og løftede hende op som en stor dukke paa sine lange senefulde arme. Den syge gjorde ingen modstand; men saa den hele tid tillidsfuldt paa ham, som bar hende.

Hun blev forsigtig lagt paa den store sofa ved bordet midt i kahytten, skylightet og ventilerne aabnede, og den svale natteluft trængte ind med forfriskende kjølighed. Den syge trak veiret med øiensynlig lettelse.

Fra skipperens lugar hentede jeg en liden kiste, som vi havde aabnet under vor første undersøgelse af kahytter og lugarer. Det var skibets medicinkiste. Dog det, jeg søgte efter, fandtes ikke – kininæsken var tom.

«Hvad leder du efter?» raabte Holt. «Kinin–! det har vi selv med. Jeg tog jo 'Frams' apothek med.»

Han styrtede op paa dækket og kom tilbage med den lille kasse.

Den syge kastede sig frem og tilbage paa sofaen i vildelse. Feberen syntes at tiltage, og nu og da maatte vi bruge magt for at holde [79] hende paa leiet. Vi gav hende en forsvarlig dosis kinin og et haandklæde dyppet i vand om panden; men det varede længe, før hun blev roligere.

«Vi faar sætte vagt,» sagde jeg endelig; ti dagen havde været rig paa hegivenheder, og jeg følte mig temmelig træt og søvrig. «To af os faar sove ude i den forreste kahyt og den tredie holde vagt over den syge.»

«Jeg gaar op paa dæk en tur for at se, om alting er i orden,» svarede Holt; «naar jeg kommer ned igjen, skal jeg tage første tørn, saa kan Dere sove. Jeg er ikke søvnig endnu.»

Monk blev igjen i kahytten; men Holt og jeg gik op paa dækket.

Det var en vidunderlig deilig nat – temmelig mørk, men millioner af stjerner tindrede og gav tilstrækkelig lys til at man skimtede skibets nøgne master og rær. Kun de underste mersseil var tilsatte.

Tordenveiret var drevet ned i horisonten i øst, og en frisk kjølig vind blæste stadig fra nordøst.

Sjøen var smul, og kun den svage dønning lod skibet sagte bevæge sig, saa mastetoppene beskrev smaa buer mellem stjernerne.

Under bygen havde vinden dreiet sig helt rundt, men heldigvis uden at springe, saa at vi [80] fremdeles laa smukt tildreiet for styrbords halser med baugen pegende omtrent nordvestover og store mersseil bak.

Skibet gjorde ingen fart forover, men drev langsomt ned i læ – altsaa sydover.

Vi halte ud stormmesanen for at ligge bedre til vinden og saa efter, at alle ender var fastgjorte og opkveilede – Holt taalte ingen uorden ombord, selv under vore usædvanlige forholde.

Lanternen, som vi havde halt op under fokkestaget, brændte klart og kastede et blafrende lysskjær ned paa fordækket.

Vi gik forover langs læ række for at kveile op nogle taugender paa naglebænken ved fokkevantet.

Mit blik faldt paa den lille luge ved ankerspillet, den som førte ned til kabelgattet. Det forekom mig, at den stod halvt aaben.

«Det er bedst, at vi faar den over,» tænkte jeg, «at ingen skal falde ned i mørket» – jeg holdt paa med at gjøre op en smekker ende for at hænge den over naglerne.

Jeg fuldførte mit arbeide og gik forover for at lægge lugen over, men – – den var lukket!

Lanternen over mit hoved svingede frem og tilbage og kastede snart lys, snart skygge over stedet.

[81] «Det er lyset, som har skuffet mig.» tænkte jeg, og dog – jeg skulde gjerne have aflagt ed paa, at lugen for et halvt minut siden stod aaben – – –

Holt kom frem ved rufkanten om styrbord; han havde kveilet op taugenderne paa sin side.

«Kan du huske, om vi lagde denne luge over,» spurgte jeg hviskende, «dengang vi havde været nede og undersøgt kabelgattet?»

«Nei, saavidt jeg husker, la vi den ikke over. Det var saa varmt dernede, at jeg lod den staa aaben.»

«Men nu ligger den over.»

«Da maa vi alligevel have lukket den, jeg husker ikke saa nøie.»

«Men om jeg nu saa lugen halvaaben for et par minutter siden og senere ikke har rørt den?»

«Du vil da ikke fortælle mig, at der er endnu mere underligt i dette skib! jeg synes, vi har havt nok af det hidtil.» Han løftede forsigtig lugen af, og vi stirrede begge ned i det mørke hul.

«Se! se der! ser du lysskjæret der paa taugrullen – og hør!» En svag skrabende lyd hørtes virkelig; men saa blev det stille.

«Ja, jeg synes ogsaa, jeg saa et svagt lysskjær; men det maa have været fra lanternen over os.»

[82] «Men lyden?»

«Det er vel rotter eller katten.»

Vi stirrede ned i mørket og lyttede endnu en stund uden at røre os, men til ingen nytte.

«Jeg liker mig ikke herombord», sagde jeg: «dette er et forbandet skib.»

«Jeg skulde ogsaa ønske mig vel fra det,» svarede Holt eftertænksomt; «men det underligste er det med 'Frams' forsvinden. Hvordan kan det hænge sammen?»

«Jeg ved ikke; det gaar rundt for mig, bare jeg tænker paa det.»

Vi firede lanternen ned fra staget, fæstede den til en line og lod den synke ned gennem lugen.

Lysen faldt paa taugrullerne, dyngen af gammelt seildug og alle de hundrede ting i et kabelgat; men noget nyt var ikke at se, og ikke en lyd hørtes.

Vi steg ned i rummet og undersøgte det, men med samme resultat.

«Tal ikke til Monk om dette nu i nat, sagde jeg. Hvis du det gjør, saa giver han sig ikke, før han paany har undersøgt hele skibet tomme for tomme og det straks. Jeg kjenner ham. Uagtet han synes at tage det saa roligt, saa arbejder hans hjerne uophørlig med at løse det mysterium, vi er kommet op i. Men [83] denne gang var det vistnok mine nerver, som spillede mig et puds.»

Vi halte atter lanternen op under staget og gik agterover.

«Der har vi en dampbaad!» raabte Holt og pegte udover hakkebrettet.

Ganske rigtig; det var toplanternen og den røde bagbords lanterne paa en damper, som dukkede frem af mørket for at passere os til luvart. I en hast fik vi gjort istand et blus af en drevedot med parafin paa, tændte den og svingede den paa en kjettingkrog; men damperen, der passerede saa omtrent en kvartmil af, syntes intet at se.

«Der laa nogle raketter og fyrværkerisager i kapteinens lugar; spring ned og hent dem op, mens jeg driver paa med blussingen.» Holt svingede blusset med fornyet iver, mens jeg hentede sagerne.

Endelig fik vi fyr i et blaalyt, og det oplyste med sit spøgelsesagtige skin skibet og den nærmeste del af havet; men dampskibet ændrede ikke en streg i kursen.

Vi tændte alt, som lod sig tænde, af de gamle fyrværkerisager; men den røde lanterne forsvandt, derefter den blanke toplanterne, saa agterlanternen og endelig lysene i damperens kahyt. – Den tog ingen notis af os. Raketterne [84] manglede svans, saa vi kunde ikke faa dem op i en fart.

«Er det ikke underligt, at et dampskib ikke stopper for saadanne signaler? – at brænde af et blaalyt er jo det samme som at bede om hjælp, er det ikke saa i signalsproget?» – spurgte jeg.

«Jo vist er det saa,» svarede Holt, «men han kan ikke falde paa, at vi skal være i fare eller trænge hjælp her i det deiligste farvand og det smukkeste veir. Han tror

antagelig, at vi bare morer os med at sætte op lidt fyrværkeri. Skibe har altid lidt fyrværkeri med, og naar det blir for gammelt ombord, saa brænder de det af ved en passende anledning.»

«Men han kunde da ialfald have gaaet op under os for at spørge!»

«Du kjender ikke 'steam'-baadsskikken. Den største synd, en dampskibsfører kan begaa, det er at gjøre noget unødvendigt ophold eller styre ud af sin kurs og derved forsinke skibet, selv om det bare er en halv time. Man har endog eksempler paa, at dampbaade – især engelske – har seilet klods forbi mennesker i havsnød uden at stoppe – bare for ikke at miste tid – saa det er ikke at undres paa, om denne ikke stopper.»

«Vi kan jo heller ikke siges at være i nogen fare,» bemærkede jeg.

[85] «Nei, det er sikkert,» lo Holt, «og det skulde være forunderligt, om ikke tre voksne mandfolk skulde kunne faa 'Ocean' sikkert tilankers i en eller anden havn. Ialfald maa vi imorgen kunne faa ud en af baadene og forlade skibet, om vi saa ønsker – — — — Jeg er bare ræd for, at vi ikke skal kunne pleie den unge pige godt nok – og derfor skulde jeg ønske, vi kunde faa tag i en dampbaad.»

Da vi kom ned i kahytten, sad Monk i dybe tanker, mens vor patient fremdeles kastede sig frem og tilbage paa leiet med vidtaabne øine og i feberfantasier.

Holt var ikke søvnig, sagde han. Han tog derfor førstevagten, og Monk og jeg tørnede ind i styrmandslugarene i forkahytten.

Femte kapitel: Skibsarbejder

Det var høilys dag, da jeg vaagnede, ved at Holt ruskede i mig: «Hys! gør ikke nogen larm, og gaa ikke gennem agterkahytten. Hun er netop nu sovnet, og jeg tror, hun er kvit feberen.»

[86] «Hvem hun!?» Jeg kunde endnu ikke greie situationen rigtig. «Hvor mange er klokken? skal jeg tage vagten?»

«Klokken er syv,» svarede Holt og smilte lidt forlegen. «Jeg var ikke søvnig, og saa lod jeg Dere ligegodt sove. Men kom nu ud paa dæk, vi maa se til at faa rorgreierne iorden.»

Baade Monk og jeg var først lidt skamfulde over at have sovet saalænge, men Monk trøstede sig selv og mig med, at Holt allerede var skinsyg som en tyrk og ikke vilde tillade nogen af os andre at stille med den syge dame.

Toilettet var hurtig gjort; først i paradisisk nøgenhed ud paa dækket, hvor Holt ventede os med nogle pøser vand, saa benklæder, skjorte og seildugssko paa, og dermed var den sag expederet.

Holt havde fyret paa kabyssen, og en kop kaffe, sort og tyk som tjære, samt biskøiter og smør udgjorde vor frokost.

Det var en deilig dag. Sydens mørkeblaa himmel hvævede sig skyløs over os. Solen skinnede varmt; men en frisk vind fra nordøst viftede kjølende om vore kinder, og bølgerne dansede lystigen langs skibets sider. Vi laa fremdeles bak med kun de nedre mersseil og stormmesanen til og drev langsomt nedover i læ.

[87] Oppe til luvart saaes bramseilene og mersseilene af to skibe, men de styrede ikke mod os, og ud paa dagen dukkede de atter ned under horisonten. Langt nede i læ saaes røgen af en dampbaad. Den passerede saa langt af, at vi ikke engang fik skroget at se.

Holt fortalte, at den unge pige havde raset værre og værre lige til ud paa morgensiden. Da blev hun roligere, og nu sov hun trygt som et barn.

«Hun kaldte mig flere gange don Antonio,» tilføiede han, «og bønfuldt mig om at beskytte sig. Men forøvrigt forstod jeg lidet af, hvad hun sagde.»

«Du taler forresten spansk som en indfødt. Hvordan har du lært det?» spurgte jeg.

«Som ganske ung officer var jeg saa uheldig at brække benet ombord paa 'Nornen'. Det var omtrent paa disse høider. Da bruddet var temmelig ondartet og vanskeligt at helbrede ombord, løb vi ind til Cadiz, hvor jeg blev bragt iland. Vor konsul – dengang en spansk bankier – var saa venlig at modtage mig i sit hus, hvor jeg laa et par maaneder. Hans damer pleiede mig og lærte mig at tale spansk lettere end nogen skolemester kunde have gjort. Senere har jeg stadig opfrisket mine kundskaber – det er det vakreste sprog i verden og dertil let at [88] lære; især, hvis man har læst latin –. Som du husker, terpede vi latinen ganske ordentlig paa Nissens skole i Rosenkrantsgaden.»

Monk gav sig neppe tid til at sluge kaffeen, saa begyndte han at snuse omkring i hele skibet. Især var lugarerne og ruffen gjenstand for hans undersøgelser.

Holt og jeg saa paa hinanden og smilte: «Det var jo ham, som havde lagt detektiven paa hylden, var det ikke saa – –? Naa, Monk! har du opdaget noget? kan du gi os en forklaring paa, hvorfor vi er herombord?»

«Dette er til at ærgre sig grøn over,» var svaret. «Jeg kan pokker ikke forklare nogenting!»

Monk satte saa ærgerligt et ansigt op, at Holt og jeg brast i latter.

«Jeg kan ialfald intet forklare, saalænge jeg ikke faar lov at undersøge kahytterne og lugarerne nok en gang. Men Holt vogter som en Cerberus over donnaen derinde.»

«Gaa ind, saameget du lyster,» var det hurtige svar; «men gaa forsigtig, og væk hende ikke. Jeg har ikke mere med at vogte over hende, end du har.» – Denne gang var det Monks og min tur til at se paa hinanden og smile.

Monk aabnede sagtelig døren til kahytten [89] og vi fulgte ham paa tæerne og med tilbageholdt aandedræt.

Intet kunde være skjønnere end det syn, som der mødte os, og nogen hver kunde føle sig fristet til at spille Cerberus over en saadan skat: Den unge pige laa paa sofaen midt i kahytten og i dyb søvn. Holt havde kastet over hende flere lag af et stort moskito-net, som vi havde fundet i et af lugarerne.

Det indhyllede hende i sine bløde folder fra hals til taa; men skjulte paa ingen maade de henrivende former. Ansigtet havde den gjennemsigtige, blege hudfarve, som saa ofte forekommer hos sydboerne, men som intet sygeligt har ved sig. De

lange sorte øienhaar faldt ned over kinderne. Ansigtet var regelmæssig skjønt og som et barns, der netop er udviklet til jomfru.

Den ene bøiede arm havde hun lagt under hovedet, hvor den halvt skjultes af de sorte lokker, som i største overflod bølgede ud over det hvide stof, der omhyllede hende. Den anden laa med udspilede fingre over brystet, som sagtelig hævedes og sænkedes under de regelmæssige aandedrag.

Holt trak gardinet for skylightet, da solens straalere begyndte at trænge ind, og lagde nettet bedre op om hendes hals, mens Monk atter [90] foretog en grundig undersøgelse af rummet og de tilstødende lugarer.

Saa trak vi os ud igjen af kahytten ligesaa sagte, som vi var komne.

Holt gik i taushed op paa hytten og kastede et ransagende blik rundt hele horisonten.

«Er der udsigt til, at noget skib kommer i vor nærhed?» spurgte Monk.

«Nei, ikke for det første ialfald. De seilere, som er isigte, er for langt borte til, at noget signal fra os kan naa dem, og heller ikke vil deres kurs bringe dem nærmere.»

«Men hvad skal vi da gjøre? Situationen synes mig at blive temmelig latterlig.»

«Vi faar se til at faa styregreierne i orden og sætte kurs for kysten.»

«Tror du, at vi magter at gjøre roret istand?» spurgte jeg.

«Det skal være gjort paa et par timer— saadan at det er til at bruge i magsveir,» var Holts svar. «Men værre bliver det for os tre at heise de øvre mersseil, vi bliver nødt til at slaa talje paa faldene; uden de seil faar vi neppe styrefart paa hende.»

«Ved du, hvor vi er?» spurgte Monk.

«Nogen observation har jeg ikke havt her ombord; men da vi kom ombord igaar, var vi omtrent 90 kvartmil misvisende vest af Kap St. [91] Vincent. Siden den tid har vi stadig drevet sydvestover for vinden. Og da strømmen her sætter i østlig retning, saa antager jeg, at vi nu snart er midt i den tragt, som dannes af Spaniens og Afrikas kyster, og som snevrer sig sammen mod Gibraltarstrædet. Faar vi bare roret i orden og seil tilsat, saa skal vi nok finde en kyst og en ankerplads. Jeg har afsat den omtrentlige plads paa kartet, som ligger der.»

«Jeg skal sige Dere en maade at faa mersseilene heist!» raabte jeg. «Mens Dere gaar igang med at reparere roret, fyrer jeg op paa donkey-kjedlen; jeg tænker, dampwinchen nok skal heise seilene for os.»

«Det er udmerket! det havde jeg ikke tænkt paa.» Holt blev saa glad, at han begyndte at ryste min haand. «Men er du sikker paa, at du kan greie opfyringen og alt det?»

«Ja, vær du rolig; jeg er jo mekaniker af fag; og engang tog jeg endog hyre som fyrbøder for at komme fra Valparaiso til Montevideo. Det var dengang, det var daarligt med mig, og jeg likte det ikke; men nu ser det ud til, at det dog var godt for noget!»

Vi gik lystig igang med arbeidet; Holt og Monk med roret, og jeg med donkeyen. Til min overraskelse opdagede jeg snart, at det [92] nylig havde været fyr paa kjedlen, at den var fuld af vand, og at winchen ved storlugen var smurt og iorden.

Det gik derfor glat med opfyringen, og da manometeret et par timer efter viste et tryk paa 60 pund, lod jeg fyrdøren staa aaben og ruslede agterover for at se paa arbeidet der.

Monk og Holt havde hugget den øverste del af rorkoppen flad paa bægge sider. Langs de plane flader surredes saa to svære træspager, som igjen blev forbundne ved tværstykker. Vi sparede ikke paa line til surringerne; men da de maatte paalægges med stor kraft og i mange parter, var arbeidet temmelig langvarigt.

Efterat det paa den maade var dannet en rorpind, blev ratlinen – en kjetting – fæstet, lagt i tørt om ratstammen, og styreapparatet var iorden.

«Faar vi ikke kuling og sjø,» sagde Holt, «saa skal dette holde saalænge, vi har brug for det».

Solen havde imidlertid passeret meridianen og kastede sine brændende straalere paa os, der vi arbeidede i vort ansigts sved.

«Arbeideren er sin løn værd,» fortsatte Holt, «og du skal ikke binde munden til paa den okse, som tærsker, – før vi gaar videre, maa vi have middagsmad».

[93] Det hænder vel, naar man midt paa sommeren drar sig gadelangs i en by, at varmen tager appetiten fra en; men det hænder ikke, naar man som vi havde

arbejdet 5 timer itræk, og man efterpaa har faaet sig et styrtebad af den salte, friske sjø.

Labskausen – anden ret fandtes ikke paa vort spisekart – smagte fortræffeligt og skylledes ned med genever og vand, mens vi pratete om, hvad videre var at gjøre.

«Er dampen oppe paa donkey-kjedlen, og winchen klar til brug, sagde du?»

«Ja, alt er i orden,» svarede jeg, «paa 10 minutters varsel.»

«Da har jeg et forslag at gjøre,» – Holt strakte sig med snadden i munden paa hyttetaget under et baadseil, som vi havde strukket over mesanbommen for at skaffe skygge, og vi andre to afsluttede netop vort maaltid – som vi havde indtaget paa dæk – for deretter at hengive os til samme nydelse.

«Hvilket forslag?»

«At vi sætter ud barkassen – storbaaden. – Nu da vi har dampwinchen, er det en let sag.»

«Hvad! vil du, at vi skal gaa fra skibet?»

«Nei, ikke for det første; men om vi skulde møde et andet fartøi, saa er det godt at have en baad paa vandet. Desuden, om østenvinden [94] skulde staa, saa kan ikke vi tre mand ligge og krydse med saa stort et fartøi. Da faar vi heller faa skibet tilankers paa Afrikakysten og forlade det.»

«Men er det da ikke lettere at sætte ud en af de mindre baade; der ligger jo to stykker paa galgerne. Den storbaad maa være noget tung at haandtere.»

«Under almindelige omstændigheder vilde jeg ogsaa have valgt giggen; men –» Holt pustede den ene røgsky ud efter den anden, og holdt blikket fæstet alle andre steder end paa sine kammerater.

«Men?»

«Vi er jo ikke alene,» fortsatte han hurtig, der er ogsaa den unge pige – hun er desuden syg; vi maa have lidt større farkost, naar det er tale om kvindfolk.»

«Naa, saaledes,» Monk fløitete paa en irriterende maade, «det er den kvindelige passager, du tænker paa: jo, du er en omsorgsfuld mand!»

«Jeg gir mig fanden i alle kvindfolk,» var Holts uhøviske svar; «men naar vi nu engang har hende ombord, saa faar vi vel se at faa hende vel iland.»

Saa blev det besluttet, at vi skulde sætte ud barkassen, mens vi endnu laa bak med smaa seil; og da piberne var udrøgte, gik vi igang ^[95] med arbeidet. Imidlertid var Holt nede i kahytten og kom tilbage med den besked, at den syge fremdeles sov fast.

Havde arbeidet været stridt om formiddagen, saa var det ikke lettere om eftermiddagen.

Storraa og fokkeraa blev forstøttet med extra-taljer. De svære takler blev heist op under rærne og huget i barkassens for- og agterende og passende støttet taljer anbragt.

Endelig var alt klart, og ved afvekslende at kaste løberne til dampspillet, lettede vi baaden lidt efter lidt af krabberne og svingede den ud over rækken. Før vi firede den af, bragtes seil, aarer, proviant og to vandankere op i den, ligeledes kompas og et kart. Heldigvis var sjøen aldeles smul, og før aften laa barkassen agterud i en solid slæber. «Frams» jolle hev vi ombord med en af taljerne og satte den paa dækket.

Derpaa brasede vi fuldt ved at kaste braserne gennem kasteblokker til dampspillet, lod fartøiet falde af, og endelig brasede vi rærne ind paa den anden baug og luffede til, indtil vi havde vinden omtrent tværs om bagbord. Vi laa da sydøst an. Vinden var fremdeles nordøstlig.

Endelig kastede vi mersefaldene til spils, del ene efter det andet, og strakte de øvre mersseil.

^[96] Da mørket faldt paa, løb «Ocean» et par streger rumt og med en fart af 4–5 knob.

Bramseilene turde vi ikke bruge, da Holt var ræd for, at vi ikke skulde kunne bjerge dem, om der kom en byge som sidste nat; men klyver og den store mesan var sat.

Styregreierne virkede udmerket. Lanterne blev tændt, pumperne peilet, skibet fundet læns, og den sydlandske nat sænkede sig over tre trætte mænd, som havde arbeidet mere med sine hænder paa en dag, end de ellers pleiede at gjøre paa et aar.

Fra nu af maatte en af os stadig staa ved roret, og det blev bestemt, at jeg skulde tage første tårn.

Holt gav sig atter til at stelle i kabyssen, uagtet vi forsikrede ham om, at vi intet varmt behøvede tilaftens. Monk hendte en stor lanterne og gav sig saa til at snuse rundt igjen i alle lugarer og kroger.

Vinden begyndte at løie af og kaste i uregelmæssige blaf.

Undertiden kom den mere forlig, saa de svære seil begyndte at slaa; men saa trak den sig igjen nordligere, saa jeg atter kunde luffe op paa kursen.

Skulde vi have styret ret paa Gibraltarstrædet eller saa nær som muligt, maatte vi vistnok have ^[97] luffet op til bidevind – ost til syd, tror jeg, Holt sagde, kursen var – men isaafald vilde vi have gjort liden fart uden underseil og bramseil, og vi foretrak derfor at seile rundt og komme hurtigere frem. Med strømmen, som her altid sætter østover, paa læ baug, vilde vi paa denne maade hurtigst nærme os befærdede strøg.

Omtrent en time efter mørkets frembrud fik jeg øie paa en dampbaads lanterner. Den styrede saaledes, at den maatte passere os paa klods hold. Jeg raabte paa de andre, og snart stod Monk og Holt ved min side.

«Den kan da ikke undgaa os,» sagde jeg; «den kommer saa klods forbi, at vi maa kunne praie ombord, især hvis vi falder lidt af og styrer nærmere.»

«Det tror jeg ogsaa,» bemærkede Holt langsomt. «Men skulde vi behøve nogen hjælp nu? Skulde ikke vi tre kunne seile 'Ocean' i havn?»

«Gjerne for mig,» svarede jeg noget overrasket. «Men igaar aftes var du hidsig nok paa at faa pralet en damper!»

«Ja men nu har vi jo heldigen faaet repareret rorgreierne, og – – – og saa tror jeg ikke længere, det har nogen fare med den unge pige i kahytten; hun har været vaagen og synes at være kvit feberen.»

^[98] «Jeg er med paa alt,» sagde Monk, «og skulde nok have mest lyst til at blive herombord, til vi har faaet lys i affærerne; og naar Holt siger det, saa tror jeg ikke, vi risikerer noget ved at blive.»

Saa blev det besluttet, at vi skulde lade damperen passere uden signal.

Den kom nærmere og nærmere med sine tre ildøine – det røde og det grønne paa siderne og det blanke midt i panden. Eftersom det svære, mørke skrog ligesom hævede sig af havet, hørtes tydeligere og tydeligere brusen af baugvandet og stempelslagene i maskinen. Det saa en stund ud, som om den vilde gaa ret over os; men saa slukkede det røde øie, og kun det grønne lyste, mens skroget strakte sig ud i længden med en dobbelt rad lysende aabninger paa siden.

Vi hørte cirkulationsvandet fra maskinen sprøite ud gennem skibssiden, saa mørke skikkelser paa kommandobrettet aftegne sig mod himmelen; et glimt gennem de svære sideventiler viste os det dækkede bord i salonen med den hvide dug, sølv og krystal. – Ogsaa det grønne øie slukkede, saa de andre lys, og nogle minutter efter hørtes kun svagt lyden af vandet, der kastedes i veiret af propelleren under agterenden, mens skroget forsvandt i natten som en [99] uformelig, sort masse ... Endnu nogle minutter skinnede hæklanternen som en stjerne i horisonten – saa forsvandt ogsaa den.

Holt var borte. Monk stod endnu ved min side. Vi havde begge fulgt skibet, saalænge vi kunde øine noget af det. Det er et underligt syn at se et saadant løsrevent stykke af verden med sine hundreder af beboere fare forbi paa det uendelige hav.

«Svært, saa'n hast Holt fik med at komme ned i kahytten igjen.»

«Ja, du kan nok saa sige,» svarede Monk, og der var en dæmpet lystighed i hans stemme. «Ved du, hvad han er ifærd med? Jo, han har kogt sagovelling i sit ansigts sved, og nu holder han paa at traktere sin patient dermed. Du skulde bare have seet ham komme fra kabyssen, renvasket, med en ny skjorte paa – han har fundet den inde i styrmandslugaren – og en stor tallerken sagosuppe i haanden. – Den unge pige var vaagnet og saa noksaa fornuftig ud; men jeg kan jo ikke tale spansk med hende, og fransk synes hun ikke at forstaa – hun vendte bare ansigtet bort, naar jeg prøvede paa at gjøre mig forstaaelig. – Men saa kom Holt i sin nye og forbedrede udgave, og da var der lutter smil og venlige øiekast. Hun prøvede endog paa at spise noget af suppen; men det [100] blev det nu ikke stort af. Jeg tror, hun har gennemgaaet en svær sygdom.»

«Er Holt hos hende endnu?» spurgte jeg – Monks fortælling havde moret mig meget.

«Ja, han har fundet en flaske inde i sterridsen med noget, som han kalder 'lime-juice' og lavet en drik deraf, som hun tager med begjærighed.»

«Naar hun er ved fuld bevidsthed, saa maa hun kunne give forklaring paa alt det underlige herombord.»

«Ja, jeg bad Holt om snarest mulig at spørge hende ud; men han forsikrede, at hun var for svag til at fortælle noget; og det er vistnok ogsaa tilfældet, saa før imorgen faar vi nok intet at vide.»

Straks efter kom Holt op gennem agterkappen; han gik paa tæerne med udspilede fingre som en bjørn, der danser.

«Hys,» hviskede han. «Nu sover hun; hun har drukket en kop til.»

Monk og jeg holdt os alvorlige og spurgte, om han havde faaet vide noget om de øvrige mennesker, som i sin tid havde beboet skibet.

«Nei, jeg turde ikke spørge hende ud; hun er endnu for mat, hun er saavidt kvit feberen og maa sove, hvis hun ikke skal faa tilbagefald.»

[101] «Men jeg hørte jo helt herop, gennem det aabne skylight, at hun talte med dig.»

«Hun kjendte mig igjen,» svarede Holt glad.

«Kjendte dig igjen? har du da seet hende andetsteds i verden?»

«Nei, men hun kjendte mig igjen fra inat af. Hun vidste, at jeg havde vaaget over hende; hun havde undertiden været ved bevidsthed og altid seet mig sidde der og skifte kjølende omslag paa hendes pande, sagde hun. Hun er forfærdelig ræd for, at vi skal forlade hende, og hun lod mig love, at jeg skulde tage hende med, naar vi forlader dette skib.»

«Og du lovede det!»

«Ja, naturligvis! Saameget fortalte hun, at hun sammen med sin far var kommen herombord, og at hun intet vidste om, naar eller hvordan alle de andre har forladt skibet. Hun maa paa den tid have ligget i feber uden bevidsthed. Hun vaagnede op, da tordenveiret begyndte igaarftes. Hun synes forøvrigt ikke at bekymre sig meget om sin far, men bare om 'don Antonio og donna Severina'. Mon ikke det skal betyde kapteinen paa dette skib og hans kone?»

«Det stemmer,» bemærkede Monk; han havde med dyb interesse fulgt forklaringen. «Jeg har fundet et stykke at et brev inde i en af lugarerne, [102] og

deraf fremgaar, at skipperen herombord hed Anton Antonisen og hans kone Severine; andet faar jeg forresten ikke ud af det –med undtagelse af, at skibet vistnok kommer fra Sydamerika og var paa veien til Norge. Men fik du ikke mere at vide?»

«Nei, da vi havde vekslet nogle faa sætninger, begyndte hun at bli saa forunderlig vild i øinene, og saa gav jeg hende en ny dosis kinin og fik hende til at prøve paa at sove. Det lykkedes. Nu sover hun igjen trygt.»

Vi stillede en tændt lanterne paa hyttetaget, og didop bragte vi aftensmaden. Monks undersøgelser havde bragt et par bokser med hermetik for lyset, saa at maaltidet denne gang var rigeligere end paa lang tid. Det var ganske anderledes behageligt at være paa dæk end i den kvalme kahyt; og desuden maatte nu stadig en af os passe roret, saa at vi ogsaa af den grund foretrak at være sammen i fri luft.

Efter endt maaltid tændte vi vore piber og begyndte paa de endeløse spekulationer over de underlige ting, vi var komne op i. Jeg behøver neppe at fortælle, at «Frams» pludselige forsvinden atter og atter kom tilbage i vore diskussioner, uden at nogen af os kunde foreslaa en rimelig løsning.

[103] Vistnok tager det ikke liden tid for mig nu at fortælle fra vore oplevelser fra den tid, da vi gik ombord i «Ocean»; men alligevel, naar jeg tænker tilbage paa det, som hændte os i de dage, forekommer det mig alt som en hurtig gennemlevet drøm, hvor begivenhederne vekslede saa hurtig slag i slag, at tiden blev for knap til eftertanke.

Allerhelst vilde jeg forbigaa, eller ialfald kun i korthed nævne, hvad der videre hændte sig den nat, hvortil jeg nu er kommet; ti beretningen bliver kun en fortælling om min egen skjødesløshed og mangel paa paapasselighed, og hvordan denne skjødesløshed beredte mig og mine venner den mest ydmygende behandling, og lod os blive overlistet paa den skammeligste maade. – – – – –

Liden trøst er det ogsaa, at mine kammerater bagefter forsikrer mig om, at det var bedst, at det gik, som det gik, og at jeg, om jeg havde opfyldt min pligt, kunde have udsat mit eget og deres liv for fare – til ingen nytte. – –

Del er liden trøst, siger jeg, for en mand vil nu helst slaa et slag, før han giver sig, og ikke skylde sin egen sløvhed noget – selv ikke livet – – – – –

Men det faar være, som det vil; jeg har lovet Monk og Holt at skrive denne historie [104] med nøiagtighed og sanddruhed, og det skal være min straf.

Udpaa natten begyndte det at dugge sterkt, og de to af os, som havde frivagt, krøb nedeunder for at sove, det var Holt og jeg.

Klokken 1 stod Monk foran min køie og purrede mig ud. «Det er næsten damstille,» sagde han, «saa jeg behøvede ikke som aftalt at trampe i dækket for at purre dig. Hun styrer sig selv nogle minutter;» saa gik han igjen paa dæk.

Jeg klædte mig paa, om det ellers kan kaldes saa at tage skoene paa, og gik op.

Situationen var uforandret siden om aftenen; kun var vinden stilnet næsten helt af. Luften var passelig varm, himlen klar og stjernebesaaet, og morilden glitrede langs siden, mens fartøiet seg gjennem vandet.

«Vi styrer sydost,» sagde Monk, da jeg løste af ved rattet. «Holt skal purre kl. 5. Tror du ikke, han har siddet oppe hos den syge lige til for en liden stund siden, og det uagtet hun sover sødelig.»

[105] «Det tegner godt,» svarede jeg; «han er gaaet i fælden, før han har faaet suk for sig. – Forøvrigt intet at bemærke?»

«Det er ligegodt, jeg siger dig det», – Monks stemme forekom mig noget underlig – «men – – – alting er ikke, som det skal være her ombord – – –»

«Nei, det ved jeg nok; men har du da opdaget noget nyt?»

«Hør nu – for en stund siden gik jeg forover for at se til side-lanternerne, og da skulde jeg sværge paa, at jeg saa en skikkelse liste sig langs rufvæggen og ned i lugen til kabelgattet – – – men det kan jo have været sansebedrag – jeg er saa søvnig, at jeg knapt kan se.»

«Intet videre?»

«Jo, jeg har ogsaa to gange syntes at høre larm i rummet under dækket mellem agterlugen og storlugen.»

«Det er et forbandet skib,» udbrød jeg med overbevisning; og saa fortalte jeg, hvad Holt og jeg havde fornummet den foregaaende nat.

«Det var kjedeligt, at vi ikke fik undersøgt rummet ordentlig idag,» bemærkede Monk. «Jeg tænkte paa det den hele tid; men vi havde jo saameget at gjøre, at det blev umuligt, før mørket faldt paa.»

[106] «Vi kan ikke begge gaa fra roret, og purre Holt, det gjør jeg nødig; han sov ikke i hele gaar nat.»

«Nei, det gaar ikke an; desuden nytter det ikke at tumle om dernede med lanterner. Findes der folk ombord, saa kan de ikke have rent mel i posen, og vi kunde falde i et baghold.»

«Det har du ret i; forresten er det næsten utænkeligt, at her skulde holde sig mennesker skjult. Den larm, vi har hørt i rummet, maa skrive sig fra løse stene i ballasten eller fra katten, som jager rotter, jeg har ikke seet dyret i hele dag.»

«Jo, jeg saa den iaften, den holdt paa at sætte tillivs sagovellinge, som Holt havde laget istand til sin patient.»

Først forsøgte Monk at lægge sig paa dækket for at være i nærheden; men duggen faldt saa stærk, at vandet siledede ned af hyttetaget, og saa opgav han det. Da kom vi til at tænke paa, at kapteinens lugar laa klods i agterenden af kahytten, og at et vindu derfra førte op paa dæk lige ved rormandens plads.

«Jeg lægger mig i lugaret,» sagde Monk. «Skulde der hænde noget, saa bare spark ruden ud, saa skal jeg være paa dæk «in less than no time», som engelskmanden siger. Har du [107] din revolver paa dig – ikke? gaa ned og hent den og se efter, at alle løb er ladet.»

Jeg gjorde saa, og et kvarters tid efter trængte den regelmæssige lyd af Monks snorken op til mig fra lugaret. Vinden blaffede kun svagt, og det raslede og knagede i rær og blokker, hvergang fartøiet langsomt hev over fra styrbord til bagbord og fra bagbord til styrbord.

Vinden døde ganske af; seilene slog og raslede mod stængerne, da skibet faldt af med baugen og kastede sig tvers paa dønningen. Naar undtages disse lyd, var alt ombord saa stille som i en grav.

Jeg lagde roret helt ned, surrede rattet med en linestub og gav mig til at drive op og ned paa halvdækket. Men jeg var træt efter gaarsdagens uvante arbeide, og den korte søvn havde ikke været tilstrækkelig; jeg var lemster og mør i alle lemmer. Saa fandt jeg frem et stykke seildug, bredte det ud paa tralværket ved rattet, satte mig der og støttede ryggen mod kveilen af mesanskjødet.

For at holde mig vaagen tændte jeg snadden og knappede sjøtrøien til, da det begyndte at blive lidt kjøligere mod morgenen. Med høire haand kjendte jeg efter,

at revolveren laa klar i den ydre lomme. [108] Saa lænede jeg mig bagover,
betragtede mastetoppene, som beskrev buer mellem stjernerne og – søvnede!

Sjette kapitel: «Ocean» aabenbarer noget af sin hemmelighed

Min slummer var blid; men min opvaagnen var det ikke; der hvilede en frygtelig vegt paa mit bryst og noget blødt, ækkelt over ansigtet forhindrede mig i at puste. Jeg sad ikke længere, men laa paa ryggen med hovedet trykket bagover mod tralværket. Mine hænder og fødder klemtes fast mod underlaget, saa jeg ikke kunde røre et lem.

Jeg forsøgte at faa mine lemmer fri, at hæve hovedet, at skrike; men til ingen nytte. Mine anstrengelser forhøiede kun de kvælende fornemmelser.

Var det et afskyeligt mareridt? Nei! Dermed var jeg straks paa det rene. Halvkvalt, som jeg var, forstod jeg, at jeg var falden i et baghold, at det var mennesker, som havde taget magten fra mig.

[109] Mangel paa luft bragte mig snart til at holde op med mine forsøg paa at komme løs; jeg forstod ogsaa, at det var unyttigt.

Der kjendtes kraftige nævetag om mine ankler og haandlede, og der lød en stemme i mine øren. Munden, som udtalte ordene, var saa nær, at jeg kjendte dens varme aande i mit ansigt – hviskende, men med eftertryk: «Lig stille og ikke en lyd, hvis De har Deres liv kjært!» Ordene blev sagt paa spansk, og jeg tviler ikke paa, at den kniv, som for at give ordene eftertryk kildrede min strube, stammede fra samme land.

Saa hørte jeg mumlen af flere stemmer, og man begyndte at binde mine hænder og fødder, mens nu og da knivsodden formanede mig til taalmodighed og taushed paa en meget overtalende maade. – – – Hvor jeg forbandede min søvnighed og uagtsomhed! – – – Mon Monk og Holt blev behandlet paa samme maade? Hjernen arbejder hurtig og sikkert under saadanne omstændigheder. Et øieblik for den tanke gjennem mig: «Bare de vilde vaagne ved larmen og komme mig til hjælp!» Men næste sekund lod mig ønske det modsatte: af stemmerne hørte jeg, at der var mange mand om mig. Det kunde koste mine kammerater deres liv, om de styrtede op paa [110] dækket til undsætning; jeg haabede, at de maatte overraskes, som jeg var bleven det.

Det var forøvrigt karle, som forstod sit haandværk: i løbet af faa sekunder var jeg surret sammen til en livløs masse. Et fugtigt klæde, viklet mangedobbelt om mit

hoved, forhindrede ethvert skrig og lod netop saameget luft ind i mine lunger, at jeg ikke tabte bevidstheden.

Det blev stille omkring mig for en lang stund.

Saa hørte jeg atter lyd af stemmer og fodtrin op trappen og agterover dækket – denne gang ikke saa dæmpet; jeg hørte enkelte raa latterudbrud afbrudt af korte befalinger; men jeg kunde ikke skjelne ordene.

Jeg blev taget ved fødderne og skuldrene, baaret ned kahytstrappen og slængt paa gulvet i kahytten med en sidste advarsel om at forholde mig rolig og en ækkel prikken paa struben, saa jeg følte blodet flyde ned paa brystet under skjorten.

Saa forlod mændene mig, og nogen tid efter hørte jeg trampen af fødder paa dæk. Surringen om mine haandede – armene var bundne paa ryggen – og anklerne smertede forfærdelig. Jeg kunde ikke længere puste og – besvime.

[111] Da jeg kom til mig selv igjen, følte jeg solens straalere falde varmt paa mit legeme; men jeg laa fremdeles i samme hjælpeløse tilstand, som da jeg faldt i afmagt.

Imidlertid var bindet over mit ansigt meget mindre stramt og tillod mig at puste uden vanskelighed. Solen, som alt i lang tid havde skinnet gennem den aabne nedgangskappe, havde tørret det vaade klæde og gjort det slakt, saa det gled af, da jeg begyndte at gnide hovedet mod gulvet; Jeg laa i den agterste kahyt og var alene.

Det lykkedes mig at komme op i siddende stilling, og i et nu stod alt, hvad der var hændt om natten, tydeligt for min erindring.

Men hvordan var det gaaet mine kammerater? Jeg lyttede og syntes at høre svage støn fra den anden kahyt.

Jeg sled i mine baand; men de modstod alle anstrengelser – skar sig bare ind i kjødet og forvoldte frygtelige smerter – – – – – mit omflakkende blik faldt paa dørtærskelen med det slidte messingbeslag; det var revet halvt af, og de skarpe kanter af messingblikket stod ud – en af os havde netop snublet i det den foregaaende dag.

Ved nogle fortvilede kropsvridninger kom jeg der bort og vendte ryggen med de bundne [112] hænder til – – – – – men det er ikke saa let at faa filet af en sekstotte tørn af god 12garns line. Nu og da fulgte lidt af hud og kjød med, og blodet

randt bort over kahytsgulvet. Kun tanken paa, at mine kammerater maaske holdt paa at kvæles, gav mig kraft til at fortsætte. – Endelig sprang det sidste garn, og mine hænder var fri, om end forrevne og kraftløse.

Pennekniven havde jeg i lommen; men jeg erindrør, at mine hænder var saa ubrugelige, at det tog mig flere minutter, før mine fødder var befriet for baandene.

Jeg ved ikke, enten jeg skal le eller græde, naar jeg tænker paa det syn, som mødte mig ude i forkahytten:

Midt paa gulvet laa Holt i samme ynkelige tilstand, som nylig havde været min lod. Han var oprindelig kastet ind i et af lugarerne, men havde arbeidet sig gjennem den aabentstaaende dør og ud paa kahytsgulvet. Han kunde selvfølgelig ikke bruge hænder eller fødder, men sprat bortover gulvet som en lang loppe, da han hørte mine skridt. Bindet sad endnu over hans ansigt, men ikke strammere end, at han kunde udstøde hule og uarticulerede lyd; – de lød ikke som velsignelser! – Et par snit af kniven gav ham friheden.

[113] Inde i et af lugarerne fandt jeg Monk. Han laa aldeles stille, og et øieblik for en frygtelig tanke gjennem mig – mon han var død?

Imidlertid kom han snart til sig selv, da jeg havde faaet skaaret baandene over og styrtet en pøs vand over ham. For sikkerheds skyld spenderede jeg ogsaa en pøs paa Holt; men han syntes slet ikke at sætte pris derpaa, som han sad der paa hug midt paa gulvet og følte paa sine ankler og haandled.

Han var den første af os, som aabnede sin mund; han saa paa mig med et usikkert blik: «Hvor kommer du fra? jeg troede, de havde gjort ende paa dig – – – – –; gudskelov, vi er alle ilive!»

«Jeg laa bundet derinde, men fik skubbet mig bort til terskelen og filet baandene af mod en skarp kant.»

«Og Monk laa der inde?»

«Ja, netop!»

«Men hvor er – – – – – den syge pige?»

«Ved ikke, har ikke seet hende»

«Hvad siger du? er hun ikke derinde? har de skurker taget hende?»

Holt forsøgte at springe op; men benene negtede ham tjenesten – surringerne havde været saa stramme, at ingen af os kunde gaa ordentlig paa den første halvtime.

[114] Han krøb imidlertid paa alle fire ind i kahytten og kom tilbage paa samme maade: «Hun er væk; men jeg skal faa tag i hende, om jeg saa skal lede hele Atlanten over! og de kjæltringer skal faa sin straf, saa sandt som – – –»

«Kjæltringerne! ved du, hvor de er?» Monk talte for første gang. «Er de herombord endnu? Ved du noget, Fredrik?»

«Nei, jeg har ikke været udenfor kahytten, siden – – – siden – ja, siden jeg blev slængt ned.»

Vi saa ud gjennem døren paa forkant af hytten; men dækket var øde, og ingen lyd hørtes uden den vanlige knagen i riggen og bølgenes sagte skvulpen mod siden. Det var havblik, og seilene slog dødt mod stængerne.

Vi kravlede op paa halvdækket agter. Solen stod høit paa himmelen, og havfladen laa der som en stor riflet plade af glas.

Holt pegte i taushed agter over hakkebrettet: storbaaden var borte.

Monk saa paa sit ur: «Ni – hvor langt kan de ro paa en 6 timer?»

«Aa –, der var mindst en 6-8 mand af dem. Paa den tid kan de have roet en 15–20 kvartmil. Desuden ligger vi i havblik og kan ikke seile efter dem. Heller ikke ved vi, [115] om de er roet i syd, øst, nord eller vest. Der er intet at se til dem; men alligevel – –.»

«Men alligevel?»

Holt svarede ikke, og for en stund syslede hver af os med sine tanker; men snart gjorde andre krav sig gjældende; vore ankler og haandlede var i en sørgelig forfatning. Linen havde skaaret sig helt ind i kjødet, og huden var afskrabet paa store stykker under anstrengelsen for at komme løs. Det var et tragikomisk syn at se os tre slukørede mænd siddende paa dækket ifærd med at pleie vore skrammer. Monk var den, som havde lidt mindst; han havde været fornuftigst og taget det roligst. Han var endog istand til at lægge passende forbindinger paa os andre; hvilket blev udført med megen færdighed.

Imens veksledes betragtninger over nattens hændelser; de var forresten af en temmelig ensartet natur. Alle tre var vi overrasket i søvne og behandlet med samme raskhed og kyndighed, saa at der ikke var tale om modstand. Monk var, efter at være bunden, slæbt ud i den forreste kahyt, formodentlig for ikke at være vidne til samtalen med den spanske pige.

Han hørte saapas, at hun tryglede om at faa blive ombord; men til ingen nytte.

«Bare hun staar det over,» mumlede Holt; ^[116] «saa svag, som hun var, og saa bli' slæbt ud i en baad paa det aabne hav.»

«Men hvad siger Dere om mig, som søvnede paa min post?» Jeg var inderlig skamfuld, men forsøgte at tage sagen fra den spøgefulde side.

«Aa, det kunde nok hændt os andre ogsaa, og desuden tror jeg, det var heldigst, at vi ikke fik gjøre modstand. Det kunde have kostet livet for mange.»

Jeg følte i lommen: «Min revolver er væk.»

«Min ogsaa.»

«Min ligesaa; det kan forresten ogsaa være det samme nu; vi træffer dem vel ikke saa snart igjen.»

Lidt efter lidt vendte humøret tilbage; vi fik os noget mad i livet og foretog en grundig undersøgelse af skibet.

Nede i kabelgattet viste det sig, at bag nogle svære taugruller var flere bord i skuddet paa agterkant løsnede og skaffede saaledes forbindelse med storrummet. I sandet, som dannede ballasten, fandtes spor af flere mennesker, og paa skraaningen af sandhaugen mellem fokkemast og stormast fandtes levninger af leiren: En del uldtæpper, proviantrester, tomme preservedbokser, o. s. v.

Monk viste os flere spor, som førte agterover helt til kjælderen under kahytten. Her var ^[117] ligeledes en del bord løse i skuddet, og det var tydeligt, at mændene havde benyttet en stige, som førte op til kahytsrummene agter; man kunde paa denne vis stige op gennem en luge i sterridsen. Lemmen over lugen var let at løfte nedenunder; ovenfra skjultes den af linoleet, som dækkede gulvet. Vi fulgte samme vei.

«De har havt let for at holde øie med vore bevægelser og vælge det beleilige øieblik til at faa os i sin magt uden kamp,» bemærkede Monk. «Hvad man nu end kan sige om de herrers opførsel, saa er det dog tydeligt, at de ikke har ønsket

blodsudgydelse. Havde det været blodtørstige røvere, saa havde de forhindret os i at komme ombord eller angrebet os straks efter; jeg kan se, at der har været syv stykker af dem.»

«Men i himmelens navn, som det staar i romaner, hvad er grunden til, at disse mennesker er ombord i dette skib, at de skjuler sig ved vor ankomst og forlader os bundne paa hænder og fødder, at skibets øvrige besætning er væk, at her er en spansk pige ombord, og at – – – – at –» «og at Karl Henriksen blir gal og seiler bort med 'Fram' lige for øinene paa os, midt paa havet» – fortsatte Holt.

«Opløsningen kommer nok,» svarede Monk med overbevisning: «men sig mig først og fremst, [118] er Dere sikre paa, at vore behagelige verter ombord i dette skib var spaniere?»

«Jeg kan kun sige, at de ord, jeg hørte fra dem, var spanske – og det ægte, uforfalsket spansk, saavidt jeg forstaar.»

«Mere kan heller ikke jeg sige,» bemærkede Holt. «Men at pigen var spansk, det er sikkert nok.»

«Ja, det er ikke fordi jeg tviler,» svarede Monk; «men jeg vil gjerne have noget aldeles sikkert at gaa ud fra. Lagde nogen af Dere merke til, om sproget tydede paa dannede mænds tale?»

«Det forekom mig, at jeg hørte mindst en stemme iblandt dem, der talte de høiere klassers sprog.»

«Den unge pige fortalte, at hendes far havde været ombord,» bemærkede Holt; «og hun tilhørte da ialfald de dannede samfundsklasser.»

«Du har ret,» sagde Monk, «og saa langt er vi da komne, at vi ved, at herombord befandt sig ved vor ankomst en skare mænd, sandsynligvis spaniere, hvoraf mindst en ikke er almindelig sjømand. At de havde grunde til ikke at have samkvem med os, ja, til ikke en gang at blive seet af os, og at de ønskede at komme bort fra skibet» – jeg puffede sagtelig [119] til Holt og hviskede: «ikke afbryd ham nu, saa skal du høre, nu er han i det rette hjørne.»

Men det var bestemt, at Monk skulde opsætte med sine slutninger til en anden gang.

*

Den samtale, jeg nu har berettet om, blev ført i kahytten, hvor vi var naaet hen efter passagen gennem skibsrummet. Pludselig begyndte fartøiet at krænge, mens solskinnet forsvandt, og det blev skummelt i rummet.

Vi skyndte os paa dæk. Skyer var trukket op fra øst, og en frisk bris fra samme himmeleegn krusede vandet. Fartøiet havde løbet op i vinden, da roret var surret i læ, og seilene stod bak baade paa fortop og stortop. Med megen møie braste vi om og fik fuldt seil. Vinden blæste frisk fra nordost.

Udover eftermiddagen friskede den endnu mere og steg om aftenen til kuling. Vi maatte lade mersseilene løbe og beslog seilene ved at surre dem fast til rærne, saa godt vi kunde. Det var et haardt arbejde for tre mand, især da vore ankler og haandled var i en sørgelig forfatning.

Vi laa sydostover for bagbords halser hele natten. Østenvinden førte regn og taage med sig.

[120] Det var en ubehagelig nat. Sjøen voksede sig hurtig stor og krap, og vi fik kun den søvn, vi kunde lure os til paa dækket.

Et dampskib og et seilskib passerede os om morgenen; men de forsvandt begge i regntykke, før vi fik givet ordentligt signal – ialfald syntes de ikke at lægge merke til noget.

*

Klokken var 8 om morgenen den næste dag. «Jeg tør ikke staa sydover længere,» sagde Holt; «vi nærmer os altfor meget den afrikanske kyst. Desuden er vi helt ude af bestikket; jeg kan ikke sige, hvor vi er paa nærmeste 20–30 kvartmil.»

Saa blev det da besluttet at vende – heller ikke noget let arbejde for tre invalider.

Vi bestemte os til at kovende, lagde roret op og lod fartøiet løbe ret for vinden, mens rærne blev skjærpede paa den anden baug. Mens dette stod paa, maatte en af os være ved rattet. De andre to besørgede brasingen. Vi satte talje paa braserne og fik endelig skjærpet saa nogenlunde. Saa skulde vi luffe til over den anden baug.

Monk stod tilrors.

«Støt lidt! lad hende ikke luffe for voldsomt, vi kunde faa formeget vand over!» raabte Holt ^[121] agterover, da skibet rendte baugen ind i en sjø. Vi fik forresten bare sjøskvætten over, da fartøiet var ballastet og laa høit paa vandet; men det gav ikke desto mindre en ordentlig rystelse i hele skroget, og der lød et smeld, som om noget knak tversover agterud.

«Jeg har længe været ræd for det – nu gik styregreierne vore.» Holt sprang agterover, og jeg fulgte. Ganske rigtig! vort møisommelige arbejde var tilintetgjort; spakerne var knækkede og surringen sprængt. Roret var løst og slog frygteligt.

Stormmesanen blev halt ud for at faa fartøiet til vinden og forre-stænge-stagseil bjerget, men fartøiet luffede kun op til tvers og slingrede voldsomt. Et kraftigt knæk hørtes, saa et til: rortapperne brækkede, og straks efter selve rorstammen lige under rorhullet.

«Det tegner til en glad jul,» sagde Holt. Han stod agterud paa hytten med tag i den ene gaffelgjærder og saa med bekymring paa de svære sjøer, som brølende slog mod skibssiden.

Fartøiet begyndte atter at skyde over stævn, og vi halede mesanen ind for ikke at luffe for pludselig op og faa bak seil.

Men det var for sent. Forre-mersseil, som ikke var ordentlig skjærpet, begyndte at slaa, og rærne rystede voldsomt. Vor beslagning af øvre mersseil havde vistnok ikke været, som den ^[122] burde: En af seisingerne løsnede; saa en til; hele seilet blæste løs og begyndte aa slaa med forfærdelig kraft. Begge merserærne, først øverste, saa underste, knækkede som glas. Stumperne blev hængende og slænge i braser og toplenter. – – – – –

Det blev en haard dag for os: at faa styregreien i orden var ikke at tænke paa. Vi maatte indskrænke os til at faa kappet væk den havarerede del af riggen og faa halt ud saamange stagseil og gaffelseil som muligt for at støtte fartøiet, der laa dødt – tvers paa sjøerne.

Snart faldt det flere streger af og begyndte at gjøre fart, saa løb det op i vinden, indtil sjøen atter slog baugen ned i læ. Vinden gik om paa nord og udpaa aftenen om paa nordvest.

Heldigvis blæste det ikke nogen radikal storm; men det var hvad sjømænd kalder kuling, saapas som det blæser om sommeren paa de kanter. Vi nærede ingen

bekymring for skibet; det var tæt og godt; men derimod begyndte vi i betænkelig grad at nærme os Afrikas kyst – saavidt vi kunde forstaa.

Vi havde ingen observationer havt, siden vi kom ombord i Ocean med undtagelse af en middagshøide den anden dag. Instrumenter og tabeller fandtes rigtignok ombord: men kronometeret var væk, saaledes at længdeobservationer ^[123] var udenfor vor rækkevidde. Holt havde nok ført etslags bestik, saa godt han kunde; men som læseren vil have bemærket, saa havde tilværelsen ombord paa «Ocean» været noget afvekslende og ikke netop egnet for regelmæssigt bestikhold.

Udover natten løiede dog vinden noget, og det blev klart og stjernelyst.

Da morgenen brød frem, fik vi land isigte i sydost – høie fjelde og en lavere kyst udenfor.

Vi skulde da omtrent være paa 34° bredde, og landet skulde isaafald tilhøre den afrikanske kyst fra kap Mazighan og nordover.

«Hvor langt er vi af kysten?» spurgte jeg.

«Knap 20 kvartmil fra stranden,» svarede Holt; «vi ser endnu ikke den yderste kystlinie, den er saa lav her paa disse kanter.»

«Men da kan vi jo risikere at drive paa land!»

«Ja, det er sikkert! og endnu før aftenen, hvis ikke vinden springer om eller løier helt af.»

I virkeligheden havde det ogsaa løiet betydeligt; men det blæste endnu en frisk bris fra nord-nordvest, og den syntes at ville staa, da luften var klar.

«Vi faar se til at faa en baad paa vandet,» foreslog Monk. «Naar vi greiede barkassen, saa maa vi vel kunne greie en af de to andre, som ligger paa galgerne.»

^[124] «Vi faar den aldrig hel paa vandet i denne sjø,» svarede Holt; «men i ethvert fald faar du prøve paa at fyre op paa donkeyen, du Fredrik!»

«Hvad vil du da gjøre?»

«Vi faar gjøre ankrene klare og lade dem falde, saasnart vandet grunder op. Nordenvinden løier altid udover aftenen, saa der er et haab om, at hun vil ligge for ankrene.»

«Er her da nogen havn i læ?»

«Nei; ialfald kan ikke vi styre mod nogen; men paa disse kanter falder havbunden jevnt af fra land, saa at der i en afstand af et par kvartmil fra stranden kan paaregnes en passende dybde og sandbund; men jeg vil ikke negte for, at hvis ikke sjøen lægger sig, saa er der lidet haab om, at kjettingen vil holde.»

«Og derefter?»

«Ja – derefter strander vi, og fartøiet slaar sig istykker mod klipper eller begraves i sandet.»

«Og vi?»

«Vi faar bjerge os, saa godt vi kan, eller sætte livet til, om det skal være saa.»

«Men vi faar da haabe, at her kommer en dampbaad forbi.»

«Det vilde være det rene tilfælde. Dette er den mest ugjæstmilde kyst i verden. Vistnok anløber enkelte af de større ruters dampere de marokkanske kystbyer Tangier, El Arich, Mogador ^[125] og hvad de nu heder – nogle fæle hul er det altsammen – men der kan gaa mange dage mellem hvert anløb.»

Der var ikke raad for andet end at give sig til at arbeide paany – trætte og udasede, som vi var. Noget pynteligt skue afgav vi heller ikke, uvaskede og forrevne, med tykke saltskorper i ansigtet efter sjøskvætten, og næverne røde og opsvulmede; men – «nød lærer nøgen kvinde at spinde»: Trods slingring og alskens hindringer fik jeg dampen op paa donkey-kjedlen. Saa heiste vi taklet op paa fortoppen og bragte løberen tilspils, kastede surringen læs paa ankerne paa bakken, og endelig efter mange timers usigelig møie – fartøiets heftige bevægelser gjorde arbeidet meget vanskeligt – hang ankerne udenbords i røst og pertyrline, klar til at falde.

Saa stak vi en ende paa bugten af kjettingen, kastede enden tilspils og halede paa den maade op af kjettingkassen 60–70 favne kjetting til hvert anker. Det var et sent arbeide, og vi maatte etterhvert surre kjettingparterne paa dækket, for at de ikke ved slingringen skulde komme i vase.

Klokken 6 om eftermiddagen var alt klart; men da havde vi ogsaa nærmet os kysten saa meget, at vi kunde se skummet af den frygtelige brænding paa stranden. Den var ikke mere end en 5–6 kvartmil af.

^[126] Vi kastede loddet og fik bund paa 50 favne.

Heldigvis løiede vinden jævnt, eftersom solen dalede, og sjøen aftog kjendelig.

Klokken 7 havde vi 30 favne vand, og en halv time efter lod vi styrbords anker falde paa 24 favne. Fartøiet var da kun 2–3 kvartmil af brændingen, og midtveis ind til land ragede store klippestykker op over sjøen.

Straks før ankeret faldt, havde vi heist forre-stænge-stagseil, saa at skibet faldt af og begyndte at skyde fremover; saa stak vi ud paa kjettingen, og da den viste godt agterover, halte vi seilet ned og lod bagbords anker falde.

Skibet stoppede op – det var som om en kæmpehaand tog et tag i baugen og dreiede den op mod vinden. – Saa begyndte det at sakke agterover, og vi stak ud paa begge kjettinger alt hvad vi kunde.

Fartøiet løftede baugen, som en fnysende hest løfter hovedet; men stak den saa ned midt i den meste sjø, saa vandet styrtede ind over bakken – kjettingerne strammedes, det gav et ryk, saa vi tumlede om hverandre paa dækket, men – — de holdt. Næste sjø fik saavidt sendt sit skum over bakken, og de følgende naaede blot op under sprydet – foreløbig var vi frelst; ti vinden stilnede, og sjøen lagde sig for hvert minut.

[127] «Det var et haardt arbeide,» sagde Holt – vi kastede os pustende paa storlugen; anstrengelse og spænding havde udtømt vore kræfter; «men jeg tror nok ogsaa, at det kan siges at være godt gjort, naar tre mand forankrer et 1000 tons fartøi udfor Afrikakysten i saapas sjø som dette.»

«Den, som havde et godt glas vin eller brændevin! I vor stilling tror jeg, den største afholdsapostel vilde have taget sig en dram – om han havde havt en.»

«Her maa have været en meget afholdsvenlig besætning ombord,» bemærkede jeg. «Jeg har ikke seet andet af spirituøse drikke end den ene genevertflaske, som vi har tømt.»

«Ja, stop lidt,» Monk hævede sig paa albuen med et eftertænksomt udtryk i ansigtet – «nu har jeg det; der nede i røverleiren paa ballasthaugen laa jo flasker i massevis og ikke alle tømte, saavidt jeg husker.»

Han skyndte sig til forlugen og kom triumferende tilbage med en flaske i haanden.

«En hel flaske rum og en halv flaske portvin har de slyngler levnet.»

Aldrig tror jeg, at en dram har smagt mennesker bedre end den, vi tog paa «Oceans» storluge den aften – maaske lige saa godt, men aldrig bedre.

[128] Den gjengav os baade humør og kræfter, og faa minutter efter saaes Holt at sysle foran en munter ild i kabyssen, saa rolig som om han aldrig havde gjort andet hele sit liv end at skrælle poteter til labskaus.

Enhver fare for at drive paa land var foreløbig forsvunden. Kjettingerne hang i bugt fra klydsene og straktes saavidt, naar den svære dønning hævede baugen. Det var næsten stille, og den sydlandske nat sænkede sig over tre mætte og taknemmelige mænd, der sov den retfærdiges søvn, Nogen vagt var der ikke tale om den nat. – Skibet hev og rullede svært i dønningen; men det lod os kun sove desto bedre.

*

«Tørn ud, og faa dig kaffe. Vi maa se til at faa baad paa vandet og komme afsted jo før jo heller.» – Holt stod foran min køie.

«Naa, det var en hyggelig opvaagnen! jeg drømte netop, at jeg gik opover Karljohan, forbi universitetet og – – – hvad er paa færde?»

«Der er intet andet paafærde, end at det er begyndt at blæse igjen og ser ud til uveir – dennegang fra nordvest.»

[129] «Saa skulde da ogsaa – --» jeg tumlede søvndrukken vid af køien.

Holt havde desværre ret – det saa jeg, saasnart jeg kom paa dæk. Solen skinnede, men gjennem en ækkel, seig disighed, og i nordvest var luften gulgraa og skidden. Der blæste allerede en bris ret mod land.

Monk og Holt syslede med taljer og andre greier og gjorde baaddaviderne agterud om bagbord klare.

«Jeg tviler paa, at vi faar baaden og os selv helskindede paa vandet,» bemærkede Holt, og det var første gang, jeg hørte noget af utaalmodighed i hans stemme. «Men der er ikke raad for andet, og vi maa skynde os. Tager først nordvesten paa at blæse, vil vi faa en ganske anden sjø at se end den, vi havde igaar.»

Skibet, som svaiede om for vinden, blev liggende tvers paa dønningen og slingrede paa en maade, der gjorde vort arbeide næsten uoverkommeligt.

Efter megen møie havde vi endelig faaet baaden, som før havde ligget paa galgerne, under daviderne og firet den ned i høide med rækken. Vi skulde netop lange ind endel proviant, tæpper og andre sager, da fartøiet tog en ordentlig overhaling mod bagbord. Baadens surring til rækken sprang, og den reves ud af vore hænder. Skibet [130] rettede sig og faldt saa over mod styrbord. Baaden svingede tilbage som en perpendicular og – knustes som glas mod skibssiden. Kun stevnene hang igjen i blokkene under daviderne.

Holt mælede ikke et ord, men kastede et blik rundt paa havet. – Vinden friskede stadig, og sjøerne væltede sig store som hus langs skibssiden. Saa gik han taust til den anden baad og begyndte at gjøre den klar. Det var en lang, smal farkost, større end den første; men den saa ud til at ligge lavt paa vandet og ikke at være bygget for seilads paa aaben sjø.

«Nytter det egentlig at tumle med dette utyske af en baad?» spurgte Monk. «Selv om vi skulde faa den paa vandet, saa kan vi ikke holde den flydende i saadan sjø, hvad? –»

«Det tror heller ikke jeg,» svarede Holt; «men det er ens pligt at gjøre, hvad en kan.» – Saa tog vi tause fat paa arbeidet; fik baaden lempet agterover og ned paa hytten. Det gik langsomt, ti stadig maatte vi holde den mellem to dørhalte taljer, forat den ikke skulde slippe ud af vore hænder under overhalingerne. Vi skulde allerede huge taljerne fra daviderne, da baaden pludselig tog raus paa det glatte hytteværk. Den bagbords talje sprang, og farkosten gled ned mellem hytten og rækken om styrbord, altsaa paa den modsatte side af den, hvor [131] daviderne befandt sig – den sidste times arbeide var spildt!

«Lad os opgive den forbandede baad! raabte Monk. «Vi bare maser os ud til ingen nytte. Desuden ser det jo ud til, at kjettingerne holder –»

«De holder saalænge, til de springer,» svarede Holt. «Se der!» og han pegte udover havet, hvor en svær grøn sjø kom anstigende fulgt af tvende kammerater – de gaar altid tre i følge, den slags karer.

Den nærmede sig brølende og hvæsende og sluttede fartøiets baug i sin favn, saa vandet fossede ind over bakken, og helt agter til halvdækket, og det rykkede i kjettingerne, saa masterne skjald fra rod til top.

Saa kom den anden og gjorde ligesaa; men den tredie naaede ikke op – – – – fartøiets baug gjorde ikke længere modstand; den faldt af, og sjøen maatte i sit

afmægtige raseri nøie sig med at hæve den høit iveiret og saa slynge den ned i afgrunden. – – – – –

Kjettingerne var sprængt, og fartøiet drev hurtig ind mod stranden.

Forandringen i skibets bevægelser var kjendelig nok, og ingen af os var i tvil om, hvad der var skeet – om der end ikke blev sagt noget.

[132] Holt svang sig op i mesanvantet og gik nogle vevlinger opover. Derfra gav han sig til at stirre ind mod kysten.

Jeg fulgte ham; men Monk blev staaende paa hytten.

Der var intet andet at se end hav paa den ene side, paa den anden side klipper, sand og brænding, saalangt øiet kunde naa.

«Hvor længe vil det vare, før skibet strander?» spurgte jeg.

«En halv times tid,» var svaret. «Lad os gaa ned og bære 'Frams' lille jolle op paa hytten. Hvis skibet skulde strande særdeles heldigt, saa er der en udsigt til, at vi kan redde os i den – – – – i læ af skroget.»

«Men hvad er det!» raabte jeg pludselig. «Er det en maage eller er det en baad?» Solens straalere spillede paa en skinnende flek oppe paa en bølgekam en 2-3 kvartmil borte. – «Nu er det borte! nei der er det igjen.»

«Det er en baad!» skreg Holt. «Saasandt jeg lever, det er en baad!»

Monk hørte vore udraab, og det næste øieblik stod han i vantet ved siden af os.

«Det er underligt,» hørte jeg Holt mumle; «– en lodsbaad i disse farvande!»

«Hvad siger du? lodsbaad?»

[133] «Ja, ialfald et fartøi af den sort, omtrent som 'Fram'.»

«Da er det vel 'Fram',» bemærkede Monk tørt; «det er rimeligere det end noget andet.»

«Javist er det 'Fram',» Holt kastede sig bort i bardunen og lod sig slure tildæks; styrtede bort i kahytstrappen og var faa sekunder efter tilbage med kikkerten: «Jo, det er 'Fram' med 2 reb inde i storseilet, og Henriksen i styrelugen med gul sydvest og sort skjæg.»

«Ser du ingen anden ombord?»

«Nei, ikke en sjæl!»

Det var ogsaa paa høie tid hvis der endnu var tid. «Ocean» drev hurtig ned mod klipperne i læ. Lyden af brændingen begyndte allerede at fylde vore øren med sin tordenlignende larm.

«Fram» skjød som en fugl fra bølgetop til bølgetop, medens skummet væltede sig i en tyk krans foran baugen, og den korte, staute mast svingede mod den lyse himmel bagenfor. — — —

Nu er den saa nær, at vi kan skjelne mandens ansigt — hans, som staar i styrelugen.

Ja, det er Henriksen, ham og ingen anden — han river sydvesten af hovedet og svinger den. Vi vinker igjen med vore luer og opløfter ^[134] et hurra, som ikke naar frem — vinden bortfører det paa halvveien.

Hvem vil først naa frem — «Fram» til os eller vi til brændingen?

Vi har kun et par kabellængder igjen, mens den dobbelte afstand skiller os fra kutteren.

«Kast trøie og sko!» raaber Holt. Selv gjør han det samme; han kapper løs tre redningsbøier fra rækværket rundt hytten, og lægger dem klar paa dækket ved vore fødder. «Vi kommer til at maatte hoppe overbord; selv ikke Karl Henriksen kan borde os i saadan sjø.»

Nu er ikke «Fram» langt borte; men brændingen er endnu nærmere.

«Klar til at springe!» raaber Holt. «Vi maa ikke vente, til hun rører grunden. Men pas paa at hoppe, naar hun sætter ned med agterenden.»

«Ocean» vipper med stjerten som en fugl paa en gren. Undertiden nærmer sjøen sig til nogle faa fod fra rækken, saa sænker bølgevolden sig, og vi ser ned fra en høide som fra 3die etage paa et hus.

Vi staar alle tre paa rad agter paa hakkebrettet med vor redningsbøie i haanden.

«Vent et øieblik! lad os hive jollen paa vandet.»

«Frams» jolle farer ud fra skibssiden, slynget ^[135] af sterke hænder. Den flyder som en kork paa vandet og driver nedover i læ — — —.

Kutteren er bare et par hundrede alen borte; det er ingen sag for svømmekyndige, kraftige mænd at holde sig oppe, til den kommer, især med hver sin redningsbøie.

«Lad gaa ved næste sjø,» siger Holt. «Jeg er ræd for, at hun snart tager grund. – Men hop saa langt fra skibssiden som muligt.»

Sjøen kommer nær op under vore fødder, og vi springer til – – – – – men min ene fod vil ligesom ikke følge med – – – – det er som om en tog mig om ankelen med et ækkelt greb – – – jeg rykker til, men forgjæves – – – mit hoved hænger nedover, og blodet strømmer mig til hjernen, saa det suser for mine øren og tusinder af stjerner danser for mine øine – – – – – sjøen viger tilbage, jeg hænger frit i luften; men saa kommer den igjen og slynger mig mod skibets haarde planker op under agterenden. – Jeg ved, at jeg er under vand; men dog maa jeg aabne min mund – – – – jeg føler, hvordan vandet strømmer ind i mig i en tyk straale – og saa svinder al erindring.

Syvende kapitel: Hvad Karl Henriksen havde været ude for

[136] Jeg kommer til mig selv igjen – en behagelig varme baade udvendig og indvendig – venlige stemmer omkring mig.

«Aa, han begynder at smatte paa cognaken som et barn paa taateflasken – det er et godt tegn!» hører jeg ved min side; det er Holts stemme. Han staar foran mig med en flaske og et glas i haanden. Selv ligger jeg indhyllet i uldtæpper paa sofaen i «Fram»s kahyt. Omkring hovedet har jeg et bind.

Monk holder paa at gnide mine fødder, og gjennem nedgangstrappen ser jeg Henriksens veirbidte ansigt titte nysgjerrig ned.

«Hvad er paafærde?» siger jeg og reiser mig op; men en ubehagelig følelse i baghovedet bringer mig straks tilbage paa puden.

«Aa, ikke andet, end at du syntes at have vanskeligt for at løsrive dig fra Ocean,» siger Monk.

«Vi hoppede jo paa sjøen,» mumler jeg; «nu husker jeg, at min ene fod havde sat sig fast – var det ikke saa?»

«Jo, du havde faaet foden ind i storbrasen, som laa og svalkede paa dækket,» fortsætter Monk, «og da Holt og jeg vel var komne [137] ombord paa 'Fram', fik vi se dig ligge i sjøen og dunke hovedet op mod 'Ocean's gamle planker – antagelig for at se, hvem der holdt længst.»

«Men hvordan fik Dere fisket mig op igjen?»

Mit hoved var ikke særdeles klart; men selv dengang slog det mig, hvor vanskeligt det maatte være at nærme sig et skib, som driver om uden styring i aaben sjø.

«Jo, det skal jeg sige dig – — — —» Monk holdt op med gnidningen og trak et par deilige, varme uldstrømper paa mine fødder.

«Hys! lad os ikke snakke mere med ham nu; han trænger til at sove, skal han blive bra i hovedet og slippe en hjernerystelse.» Det var Holt, som blandede sig i samtalen, mens han varsomt vendte mit ansigt mod væggen og trak tæppet op om mig.

«Det kan ikke skade, om han først trykker din haand, Holt,» fortsatte Monk alvorligt. «Gjør det, Fredrik, og læg dig saa til at sove: jeg kan fortælle dig, at Holt svømmede bort igjen, saa snart han saa, hvordan det hang sammen, og at han baksede med dig, i ti minutter sikkert, før han fik dig løs. Hvordan han fik det til, og hvorfor Dere ikke begge blev maset til kjøddeig, det forstaar ikke jeg; men har nogen vovet sit liv for en anden, saa har Holt gjort det for dig.»

[138] Jeg var ikke sen med at faa haanden frem; men Holt var alt ude af kahytten, og jeg er ræd for, at det endnu den dag idag ikke er lykkedes mig at takke ham – ialfald ikke saaledes som pene mennesker i pene bøger takker hinanden ved den slags leiligheder.

Det var ikke andet for end at snu sig om og prøve at sove. Og det lykkedes ogsaa, uagtet min hele krop følte som knust, og en blyklump havde taget plads i mit hoved. Jeg sov saa grundig, at lysningen af den anden dag strømmede ind i «Fram»s kahyt, da jeg atter vaagnede.

Den kraftige søvn havde vistnok reddet mig fra alvorligt men efter eventyret; ti fra nu af følte jeg kun nogen mathed og ømhed i lemmerne – men hovedet var klart, og livsmodet høit. Et par dage efter var ogsaa matheden forsvundet, mens mit hoved raskt lægedes.

Kulingen havde hurtig lagt sig – den sprængte sig i en svær regnbyge og gik saa om til en smuk bris fra nordost igjen.

Jeg skal forøvrigt ikke opholde mig videre ved de 2–3 første dage, efterat vi atter kom ombord i «Fram».

Selv har jeg ikke saa svært tydelig erindring derom, og Monk og Holt har fortalt mig, at ogsaa de tilbragte sin tid med at spise og sove, [139] saasandt de ikke havde vagt – mens «Fram» krydsede sig østover og nordover langs den afrikanske kyst.

*

Den tredie dag gav Monk, der fungerede som læge, mig tilladelse til at forlade køien, og jeg var ikke sen med at kravle op paa dæk.

Vinden var gaaet om paa sydost eller saa omtrent, og luften var saa klar og blaa, som om der aldrig havde eksisteret en sky siden verdens skabelse. Vi løb langs stranden med alle seil til – det blæste kun en bris – og kutteren rullede sagtelig paa de brede dønninger, der krusedes af landbrisen.

Solen nærmede sig horisonten i vest. Vistnok var brisen varmere end strengt taget nødvendigt – den kom jo fra Sahara – men solens stråler generede ikke længere, og saa var vor klædedragt derefter.

Jeg syntes aldrig, tilværelsen havde været skønnere, end da jeg strakte mig paa «Fram»s hytte og lod blikket følge Marokkos blaa fjelde, som hævede sig en 10–20 mil fra os i øst; underlandet og strandlinjen skjultes af horisonten.

[140] Min ankomst paa dæk modtoges med livlige lykønskninger – og ikke mindst fra Henriksen.

«Takker saameget, Henriksen! men hvis du vil gjøre mig en tjeneste, saa fortæl først og fremst, hvorfor du seilede fra os, da vi var komne ombord i 'Ocean' – hvordan er det forresten gaaet med skibet? saa Dere mere til det, efterat vi forlod det?»

«Stop lidt!» sagde Monk og løftede haanden – han strakte sig ved siden af mig paa hytten, mens Holt stod tilrørs, og Henriksen spleisede et taug paa bakken – «en ting ad gangen. – Hvad 'Ocean' angaar, da laa vi bak saalænge, til vi saa den som et vrag paa klipperne, og før vi tabte stedet afsyne, havde sjøen malet den op i stumper og stykker. Var den assureret, saa er nu assurancesummen forfalden til udbetaling – det kan vi aflægge ed paa. Hvad angaar Henriksens bedrifter, da har vi endnu ikke faaet nogen samlet beretning af ham – kun faaet vide det nødvendigste gjennem spredte skildringer – som det heder. Vi aftalte, at han skulde vente, til du kom op, og saa give os en generalberetning. Nu kan du gaa igang, Henriksen.»

«Gaa igang, ja,» mumlede Henriksen uvillig; «det er let nok at sige; men tror Dere, jeg er vant til at præke for folk eller holde nogen [141] oplæsning? – -- desuden har naa baade Di og løjtnanten pumpet mig uafsladelig i to dage, saa Dere maa ha' faaet alt ud saan 'pø om pø' – ialfald er jeg læns, det ved jeg.»

«Det kan være sandt nok, min kjære Henriksen; men Viller har ikke hørt det, og desuden – jo oftere du fortæller, desto flere smaatræk kommer du til at huske paa. Det kan komme vel med at kunne samle alle mulige enkeltheder, om du ønsker, at folk skal tro dig: for historien er utrolig nok i og for sig.»

«Tror Dere kanske ikke, at jeg har sagt sandt? tror Dere, at jeg var fuld eller gælen og seilte fra Dere i ørska?»

Monk gjorde tegn til mig, at jeg skulde holde mig alvorlig: «Nei, nei, det tror vi ikke! men du sagde jo selv, at du aldrig troede, sligt skulde hændt dig, 'om du var ble't hundrede aar gammel –' at du aldrig har hørt om sligt kjæltringpak paa sjøen før, som det, du kom ud for. – Bare fortæl nu altsammen fra begyndelsen af. Viller taaler ikke at vente længere, ellers blir han daarlig igjen. – — Vi begynder altsaa med, at vi tre roede ombord i 'Ocean', og du var alene igjen ombord paa 'Fram' – saa! – kom nu med det!»

«Ja, det er ikke videre det, end at jeg syntes, at jeg lige gjerne kunde seile rundt skuta ^[142] en gang til, mens Dere var derombord» – naar først Henriksen var trukket op og sat igang, gik det af sig selv; han havde igrunden intet imod at spille hovedrollen som fortæller –. «Saa halte jeg fokken over og løb op til luvart og derpaa forenom skuta. Der stod 'Grimstad' agter i speilet; men jeg skal forbande mig paa, at hu' var bygget i Bergen, – hos Dekke i Bergen; det har været en hartloper i sin ungdom, tænkte jeg: det var tydeligt at se.»

Allerbedst som jeg laa saa'n en kabellængde eller halvanden forenom hende, kom der springende noen mennesker op paa bakken og begyndte at vifte og vinke til mig, at jeg skulde komme opunder. Jagu', var der folk ombord likevel, tænkte jeg. Løitnanten og de andre har vel truffet dem under læ og bedt dem vinke mig hid. – Saa vendte jeg med «Fram» og rendte op under læ baug paa'en, det var smult vand, og skuta laa aldeles stille, saa jeg gik næsten helt op under kranbjælken, før jeg halte fokken bak. De kastede ud en ende over svineryggen, og saa firte en mand sig ned og saa en til, lige paa siden af kutteren. Jeg fiskede op tampen af enden med baadshagen og halte dem ombord begge to, for jeg tænkte naturligvis, at saa skulde være, og at det var løitnantens ordre, at de skulde ombord paa 'Fram' allesammen. ^[143] Jeg syntes nok, det var underligt, at de ikke kunde vente, til jeg kom længere agterover; men før jeg fik tid til at tænke mig om, var de nede i kutteren hos mig begge to.

En til af dem deroppe gjorde sig klar til at komme ned, men saa viste der sig en svær, skjægget kar med svarte øine, som han vrængte i ho'de. Han tog et tag i den nye fyren, som netop skulde fire sig ned, og slængte ham ned af bakken. Saa raabte han ned til de to, som alt var nede i kutteren, pegte sydover og fegtede med armene, mens munden gik som en kværn paa'n. Jeg forstod ikke, hvad han sagde, for han snakke saa fort, endda jeg forstaar lidt spansk – jeg for engang et helt aar med en klipfiskbaad paa Spanien, skal jeg si Dere –»

«Forstod du ikke et eneste ord?» det var Monk, som afbrød fortellingen.

«Nei, ikke andet end at han snakkede om at hente en dampbaad og noget om 'Massigan', hvad det er, ved jeg ikke; men ikke saa jeg nogen dampbaad nogetsteds. – Han gav sig ikke lang tid forresten, men vinkede med hænderne og sprang ned fra bakken, og saa saa jeg ikke noget verken til ham eller de andre ombord i 'Ocean' – for allerbedst som det var, saa gav en af de kjæltringerne, som jeg havde sluppet ombord i 'Fram', mig en dult ret her ^[144] under hjertekulen, saa jeg tumlede ned i kahytstrappen og laa der og gispede som en fisk paa tørre landet.

Da jeg kom op igjen, havde de sat af fra skuta og firet skjøderne. Den ene stod ved roret, og den anden sad paa hyttekanten og lo af mig. Da skjøjte jeg, at jeg var kommen ud for sjørøvere, og ledte efter et handøvle for at greie dem med; men ikke før la' de merke til, hvad jeg studerte paa, før den ene trak frem en revolver og holdt den mod mig, mens han paa hyttetaget drog frem en lang kniv og svor paa, at han skulde sprætte maven op paa mig, hvis jeg ikke holdt mig rolig – det forstod jeg, for det har jeg ofte hørt de spanske kjæltringerne true med baade i Santander og Cadiz.

Jeg saa tilbage paa skuta, men der var ikke liv at se, hverken af Dere eller af de svarte røverne.»

«Hvormange mand saa du ombord paa 'Ocean'?» det var atter Monk, som afbrød.

«Foruden de to, som 'besøgte' mig paa 'Fram' –»¹³ Henriksen belønnede sig selv for denne vittighed med et bredt grin – «var der vist en 6–7 stykker ombord i 'Ocean'. Ja, jeg havde jo ikke andet at gjøre end at se, aassen dette vilde spænde af, saa jeg bare sagde til dem: 'Very well, you dammed pirat, den ^[145] tid kommer vel, da Dere skal faa betale, hvad Dere gjør'. Han med kniven forstod vist, hvad jeg sagde, for han nikkede og pegte paa det stygge værktøiet sit og holdt spidsen bort til mig, for at jeg kunde se, hvor skarp den var.

Saa slørte vi undaf hele dagen, og jeg maatte finde frem til dem de bedste sager, som fandtes paa 'Fram', og brase og stege, som om vi skulde have prinsen af Wales paa besøg. Jeg maatte sprætte en 6–8 preservedbokser, og champagne maatte jeg finde frem til dem. – Da jeg var færdig med kokkeleringen, maatte jeg dække til dem paa hyttetaget, og mens de spiste, tog jeg roret. Men kniven og revolveren havde de ved siden af sig hele tiden. Siden maatte jeg finde frem kartet til dem; forresten tror jeg ikke, at de var større navigatører nogen af dem, om de end forstod saavidt at sætte en kurs – omtrent som jeg selv kan greie det. – Vi styrte samme kurs, saalænge jeg var paa dæk –»

«Hvad var det for en kurs?» spurgte Holt, han tog kartet frem.

«Syd – tre kvart ost paa kompasset, og den holdt de hele tiden, naar vinden stod, saaat vi kunde ligge op.

Jeg tog mange gange kikkerten og saa tilbage paa 'Ocean'. Da bare lo de og lod mig gjøre det. En gang syntes jeg, at jeg saa tre ^[146] mand staa paa hyttetaget derombord, men ellers saa jeg ikke liv og heller ikke, at seil eller braser blev rørt, saalænge jeg kunne øine skuta. Jeg var forfærdelig ræd for, at Dere skulde blive slaaet ihjel derombord – men hvad kunde jeg gjøre? Jeg bad de to for guds skyld si' mig, aassen det hang sammen derombord, og hvad der vilde ske med Dere; men enten de nu forstod mig eller ei, saa bare lo de og jagede mig forover til kabyssen.

Da det led ud over eftermiddagen, var det saavidt, jeg kunde se bramseilene paa 'Ocean', og saa tænkte jeg: du faar jagu' se til at faa has paa de karene, før det er forsent, og vi mister skuta afsigte. Saa paste jeg paa en gang, de stak hovederne sammen over kartet, og lurte mig agterover med en af aarerne til den lille prammen i haanden. Jeg fik git den ene af dem et ordentligt drag over skallen, saa han stupte forover, og før den anden fik brugt revolveren, laa jeg over ham med tag om struben hans.

Jeg klemte ordentlig til, og da han begyndte at stilne af og blev blaa i ansigtet, baksede jeg ham bort til rækken for at faa ham paa sjøen. Men saa gled jeg med den ene foden og dat overende med fyren under mig ude i borde mellem styrelugen og nedgangen til ^[147] kahytten. Han reiste sig ikke, og jeg skulde snart ha' været ferdig med ham; men saa var nok den andre karen kommet paa benene. Jeg hørte en styg banding bag mig, og før jeg fik snud mig, for den lange kniven hans gjennem armen min og ned i dæksplankerne. Se her! her er merke efter det. Jeg skulde havt den i ryggen maatro; men det, at jeg i det samme snudde mig, gjorde, at den bare gik gjennem kjødet paa armen – straks nedenfor skulderen.»

Henriksen brettede skjorteærmet op, viklede af en forbindelse og viste os et svært kjødsaar, som netop var begyndt at gro, og fortsatte ufortrødent: «Heldigvis kunde han ikke faa kniven ud af dækket, ellers havde det nok været ude med mig; men før jeg fik reist mig, saa havde han tat aaren og git mig en over skallen – akkurat, som jeg havde gjort med ham. Først troede jeg, at jeg skulde besvime, og det havde jeg vel ogsaa gjort; men saa for den tanken gjennem mig: besvimer du, saa hiver han dig paa sjøen! Jeg for ind paa ham, før han kunde faa slaat anden gang og fik ham under mig; men eftersom blodet randt af armen, blev jeg uslere og uslere. Ja,

endda tror jeg nok, jeg skulde greiet ham; men saa begyndte den første igjen at kvikne til, og snart havde jeg ham paa ryggen af mig.

[148] Hvorlænge vi tumlede om i kokpiten og paa dækket, ved jeg ikke, for lidt efter lidt mistede jeg bevidstheden, eflersom blodet randt af mig. Men da jeg kom til mig selv, laa jeg paa bakken med fødderne surret sammen og armene ind til kroppen, mens spanierne slog den ene pøs vand over mig efter den anden. Hvorfor de ikke dræbte mig, det ved jeg ikke.»

«Aa, det er ikke vanskeligt at forklare,» faldt Holt ind, «de forstod sig vel ikke paa at manøvrere fartøier som 'Fram'. Almindelige sjømænd forstaar sig sjelden paa smaafartøier med sneiseil, og sydlændinger bruger bestandig raaseil selv paa sine jagter og fiskerbaade. De var ræd for, at de ikke skulde kunne greie 'Fram' alene.»

«Nei, det kan vel være det,» fortsatte Henriksen, «for bare det begyndte at blæse nok saa lidet, saa lod de mig tage kommandoen og vise, hvad der maatte gjøres. – Da jeg kom til bevidsthed igjen, snakke de en hel det og pegte paa revolveren og kniven. Jeg forstod bare saapas, at hvis jeg vilde beholde livet, saa maatte jeg aldrig mere prøve paa at yppe mig. Jeg nikkede og nikkede med hovedet, og endelig løste de surringerne, saa jeg kunde komme til at forbinde armen, som gjorde svinagtig vondt. Fra den tid af saa vendte de aldrig ryggen til [149] mig, og aldrig fik jeg lov til at komme agtenfor masten, uden at en af dem holdt revolveren klar. De gjorde vagt om vagt om natten, og naar den ene af dem sov, saa blev jeg laast ned forud, og der blev stængt baade til kahytten og til dækket.

Koke og gasterere for dem maatte jeg gjøre hele dagen og ofte natten med, og vin drak de som svamper; men aldrig saa de blev fulde. Jeg prøvede paa at sætte cognak og whisky for dem, for at faa dem til at drikke sig fulde; men de hev flaskerne overbord og raabte paa champagne! Det var de fuleste svin, jeg nogensinde har været ude for – – – – –

Den tredie dags kvæld fik vi se land forud, store blaa fjelde langt inde i landet. Det blev mørkt, før vi kom saa nær, at vi kunde se stranden; men vi kunde vel være saa'n en 3-4 kvartmil af'en, da vi kastede bak. Saa begyndte de at blusse og sætte op raketter, saalænge til vi saa en stor ild blive tændt op iland.

Da holdt de op, og straks efter slukkede ilden.

Vi blev liggende bak hele natten, og af praten deres skjønnte jeg, at de ventede, at nogen skulde komme ud og lodse dem ind om morgenen.

Udpaa morgenen slap de mig op paa dækket, for det begyndte at kule paa, og vi maatte tage ind reb.

[150] Der laa svær disighed over kysten, saa jeg kunde ikke gjøre noget ud af landet – bare saa de store fjeldene langt borte; men mellem os og land kom der krydsende ud en stor, enmastet baad med trekantet raaseil, høi for og agter og med masten heldende forover, saadan som de bruger det i Sydspanien. Baaden var fuld af folk, og da de kom saa nær, at de kjendte de to kjæltringer ombord paa 'Fram', begyndte de at huje og skrige; jeg hørte, de raabte baade goddag og velkommen paa spansk.

Saa lagde vi roret op og begyndte at styre ret paa land; felukken iforveien.

Den seilte fortere for vinden med det store raaseilet sit end 'Fram', saa at, da vi begyndte at høre brændingen paa stranden, saa dreiede den til, for at vi kunde komme nærmere efter den. De to ombord hos mig kjendte vel ikke indseilingen, kan jeg tro, for de var svært ængstelige efter at komme nær op under felukken. De gav mig roret; selv stod de paa bakken og vinkede til mig, eftersom jeg skulde styre.

Jeg forstod forresten ikke, hvor de vilde hen, for der var ikke andet end hvide brændinger at se forud, saalangt landet rak i nord og syd. Sjøen var ikke overvættes stor; men der var altid braat nok til at slaa isund den største fregat, og jeg kunde ingen indseiling se. [151] Forresten var jeg svinagtig arg, for jeg forstod, at nu var det slut paa turen, og ikke var det nogen udsigt hverken for mig eller 'Fram' til at slippe fra det røverpak.

En af spanierne kom agterover – han skulde nok ned i kahytten for at hente kartet – og balancerte langs kanten af hytten mellem den og rækken. Da for det i mig med det samme; 'Om du kunde hjælpe til at faa den karen overbord!' – Saa la jeg roret hart styrbord over – vi seilte med seilet affiret om bagbord – og da han var kommen midt paa hytten, slog seilet og bommen over. Den traf ham under skuldrene og vippet'n overbord som en vaat. 'Mand overbord!' skreg jeg og lod kutteren luffe til for bagbord halser, vendte saa og holdt bortover mod fyren, som plaskede i vandet – han var nok ikke svært flink til aa svømme. Kammeraten hans skjønte ikke andet end, at den anden var gaaet overbord af sig sjøl, og at jeg manøvrerede for at redde ham. Men jeg greiede det saa, at vi første gang ikke fik tag i ham, men løb et par favne i læ. Nogen sjø var der ogsaa, saa det saa ikke saa underligt ud. 'Næste gang' ropte jeg og pegte paa den store baadshagen, som laa surret ved rækken, og spanieren, som var igjen ombord, forstod, hvad jeg mente, og kastede den los.

[152] Saa vendte jeg igjen. Fokken lod jeg staa bak, og vi drev nedover mod manden, som plaskede i sjøen. Kammeraten sad paa hug paa bakken, baadshagen holdt han ud over vandet og ventede paa, at vi skulde komme nær nok til, at han kunde fisk'en.

'Fram' seg forover; men jeg sørgede for, at vi kom mindst et par favne fra den, som laa i sjøen, saa at han med baadshagen maatte strække sig dygtig ud over rækken for at naa.

Netop som han rakte sig for at faa tag, lossede jeg bagbords fokkeskjød, saa seilet for over. Det blæste friskt, og kjæltringen fik en dult i agterenden, saa baade han og baadshagen gik paa hovedet i sjøen. Der laa de begge to – bandte, skreg, bad og trued.

Felukken havde ogsaa seet, at noget galt var paafærde. Den dreiede til vinden og begyndte at krydse op mod os; men den var flere kabellængder i læ.

Først tænkte jeg bare paa at komme væk; men saa syntes jeg, det var skam at lade to mennesker drukne, saa store kjæltringer de var. Jeg lod 'Fram' gaa over stag og holdt ned der hvor de laa og kastede begge redningsbøierne bort til dem. Da jeg det havde gjort og saa dem drive noksaa hyggelig nedover mod felukken, hver i sin bøie, halte jeg skjøderne [153] klods og begyndte at krydse op mod vinden og uti fra kysten. Det var varmt i vandet, ser De, og spanierne tog vist ingen skade af at ligge udi og plaske en halv times tid.

Det ble' et svare spektakel ombord i den store baad, da de havde faaet fisket kammeraterne op; de skreg og ropte efter mig og skjød med geværer – men ikke merkede jeg noget til kulene.»

«Men forsøgte de ikke at faa fat paa 'Fram'?»

«Jovist gjorde de saa. De halte det svære seilet sit saa fladt som en væg og la' baaden bidevind over samme baug som 'Fram'. Men hvad skulde det bli af? Jeg gjorde bare smaa bauter og lod 'Fram' vende hver fem minutter. De skulde forsøge at gjøre det samme; men de laa mindst en streg lavere paa hver baug, og saa havde de et svare bryderi med at vende saa ofte med det store raaseilet; nei «det blei skit op og lort i mente», som skipperen sa', han gjorde op regnskapet sit. Paa en halv time havde 'Fram' ædt sig op mindst en kvartmil ret i vindøiet, og saa la de roret op og styrede mod land.

Først tænkte jeg saa smaat paa at følge efter og se, hvor de vilde løbe ind; men saa betænkte jeg mig og la' hende bidevind ^[154] nordover – bare for at komme bort, det kunde blit stille, ser De, og da kunde røverne ha' brugt aarerne sine og rod mig op – – – – Ja, siden seilte jeg nordover langs landet; for jeg skjøjnte jo, at landet var Afrikas kyst, og at jeg havde at følge kysten for at komme til Gibraltar.

Sommetider havde jeg godveir og sommetider kuling: men jeg brugte smaa seil – det skal en naa altid gjøre, naar en er alene i baad – saa reisen gik noksaa pent, liketil jeg traf paa 'Ocean' – det var en styg lægerval, Dere var komne paa!»

«Men hvordan greiede du dig alene paa 'Fram' i hele to døgn? styggeveir havde du ogsaa! du fik vel ikke søvn hele den tid!»

«Søvn jo! det var sandt, san. Et reb i fokken og to reb i seilet førte jeg til stadighed; saa var jeg sikker paa, at det blaaste ikke værre paa disse bredder om sommeren end at 'Fram' taalte det. Jeg kokte varm mad hver dag, og om natten halte jeg fokken bak og sov som en gris fra kvæld til morra. – Nei, da prøved jeg noget andet, den tid jeg var lodsgut. Det var støt det at seile baaden hjem alene baade vinter og sommer; og mange gange har jeg lagt baade 2 og 3 etmaal paa sjøen alene, baade i kuling og snefok – og i sjørøk med, og den er værst, skal jeg si'.»

^[155] «Du har opført dig som en kjæk og bra kar, Henriksen!» sagde Holt; «og – – – –»

«Neigu' om jeg har greiet sakerne bedre end en anden kunde ha' gjort,» faldt Henriksen ivrig ind. «At faa 'Fram' ordentlig til Gibraltar, det var min forbandede skyldighed; likeledes at bli kvit røverne, naar jeg havde været saa dum at tage dem ombord. For jeg var en tosk og en dompap, som lod dem entre ombord uden ordre fra Dere. Men det har jeg ogsaa lidt min straf for. Hverken nat eller dag i de fem døgn tænkte jeg paa andet, end om at Dere skulde komme noget til derombord i 'Ocean', og hvor hestedum jeg havde været, som lod de fremmede fyrene komme ombord i 'Fram' uden ordre – gudskelov, at det gik, som det gik. Jeg har aldrig været saa glad i mit liv som dengang, jeg fik se Dere alle tre slaa lyslevende agterud paa bakken og vinke til mig»

«Jeg gjentager,» svarede Holt alvorlig, «at du har opført dig som en bra og modig kar, og vi skylder dig alle vort liv. Naar det lykkes dig at blive kvit spanierne og saaledes komme os til hjælp, da vi troede os redningsløse, saa skyldes det ene og alene din uforfærdede kjækhed, og at du er sjømand paa din hals. Hvad det angaar, at du lod de fremmede komme ombord da var du naturligtvis undskyldt, enhver i

[156] dit sted maatte jo tro, at de havde aftalt det med os; er ikke Dere andre enige med mig?»

Det er unødvendigt at tilføie, at forsamlingen med akklamation sluttede sig til Holts tale.

«Men,» hviskede Monk til mig, «vi to kommer nok i skyld og gjæld til nogen hver, naar der er tale om livet; hvad tror du, vi vilde have været, hvis vi ikke havde haft Holt? fiskeføde antagelig!»

«Jeg kan ialfald svare for, at jeg vilde have tjent som saadan. Men tal ikke om det, ellers bliver han bare i daarligt humør; han vil gjerne rose andre; men selv taaler han ikke den slags traktement.»

«Men hør nu her, min kjære Henriksen,» bemærkede Monk og denne gang høit og tydeligt, «Drak spanierne op hele champagnebeholdningen, eller ekspederede du selv resten, da du fortsatte lystturen alene langs Afrikakysten? Jeg undersøgte idag vinkjelderens og kunde ikke opdage en eneste flaske med gylden hals!»

Et lunt smil gled over Henriksens ansigt: «Nei, jagu lurte jeg dem for det ogsaa. Da jeg saa, hvor graadige de karene var paa sjampanavinen, saa lurte jeg bort mere end halvdelen af flaskerne; det ligger 12 stykker af dem under agterste tiljen i kahytten langs kjølsvinet saa langt inde, som jeg kunde stikke armen – det [157] er naa kjøligste stedet ombord ogsaa, saa det er bedst, at de ligger der for resten af turen.»

«Hurra for Henriksen! frem med et par flasker, gamle flodhest! skulde vi ikke have os et glas nu, saa ved jeg ikke, naar det skulde være!»

Vinen kom frem, og den smagte som nektar. Den aften kom vi sent tilkøis, og jeg skal aldrig glemme den – den staar for mig som toppunktet af rolig nydelse. Vistnok kunde vi have ønsket, at vindpustene, som Sahara lod vifte om vore kinder og fylde «Frams» seil, kunde have været svalere, og vinen kunde have været kjøligere. Men nogen friskhed bragte dog natten, og naar man intet andet har at gjøre end at røge sin cigaret, udsøge sig det luftigste sted og strække sig efter ustandne gjenvordigheder – mindst muligt besværet af klæder – da, ja da synes en nordboer, at lidt varme ikke skader. Vi har nok af kulde herhjemme, og jeg for min part ialfald forlanger, naar jeg kommer til syden, at blive tinet ordentlig op.

Jeg behøver ikke at fortælle, hvad talen dreiede sig om den nat: den sidste uge havde været for mig paa begivenheder, til at der kunde tales om andet. Men – underlig nok – det var kun de ydre begivenheder og vor ufrivillige [158] deltagelse deri, som blev diskutteret. Ingen af os berørte eller anstillede gisninger om, hvad der maatte have tildraget sig paa barkskibet «Ocean» før vi kom derombord; eller hvorledes det hang sammen med de mennesker, som vi paa en saa lidet behagelig maade var komne i berøring med.

At mine kammerater igrunnen var ligesaa optaget deraf som jeg, det tviler jeg ikke paa. Men det gik, som det saa ofte gaar: at hvad man tænker mest paa, det taler man mindst om. – – – – –

Imidlertid løber «Fram» ustanselig gennem vandet, krængende svagt over mod bagbord og hævende og sænkende sig paa dønningen, mens morilden fletter et vældigt, gyldent kabeltaug i vort kjølvand; det strækker sig længere og længere, time efter time, mil efter mil, ligetil den opgaaende sols straalener lader trolddommen forsvinde.

ANDEN DEL

Første kapitel: Krigsraadet i Gibraltar

Det har ofte faldet i min lod at besøge strædet ved Gibraltar, og altid med den virkning, at jeg har længtet efter at komme der igjen.

Den maa i sandhed være sløv, som ikke gribes af egne følelser ved at seile gennem den forunderlige portaabning mellem Middelhavet og Atlanterhavet, den dør, som i tusinder af aar førte ud fra det bekjendte til det ubekjendte, fra civilisationens lys til barbariets mørke.

Der har aldrig været nogen grænse for menneskenes videbegjærighed og eventyrlyst, og saalangt vi kan øine tilbage i tiden, seilede fønikere og grækere gennem strædet og langt, langt nedover Afrikas kyst; men hvad de der saa og hørte antog unaturlige dimensioner. Herkules's støtter forblev portstolperne ved enden af de ordnede menneskesamfunds omraader.

[162] Men hvad der vækker end underligere følelser hos mig, naar jeg passerer strædet, det er tanken paa, at endnu den dag idag staar Gibraltarklippen som grænsepælen for den europæiske civilisation mod syd.

Vistnok er det saa, at rundt om paa yderkanten af det mægtige legeme, som vi kalder Afrika, har franskmænd, engelskmænd, portugisere og andre Europas folk hængt sig fast og gravet sig ind som orme i et kadaver – det kaldes at kolonisere; og de har forsynet kartet med røde, gule og blaa striber. Men fra kolonisation til civilisation er der et himmelvidt sprang – om disse to ting overhovedet har noget med hinanden at gjøre.

I ethvert fald er lidet, meget lidet udrettet, og i det store taget kan det vistnok siges, at Europa endnu ikke engang kjender sin søster Afrika.

Merkeligt er det forresten, at de strækninger af det uhyre land, som vi kjender bedst, det er de, som ligger længst borte fra os.

Staar du paa Gibraltarklippen med ansigtet mod syd og skuer ind over Afrikalandet – strædet er kun et par mil bredt – da kommer du uvilkaarlig til at tænke paa, at ikke længere end dit syn naar ind i landet, ja end ikke saa langt, naar europæisk indflydelse eller glimt af europæisk civilisation.

[163] I kystbyerne og i hovedstaden færdes vistnok en del europæere, de fleste i forretninger, nogle faa af nysgjerrighed; men hele landet forøvrigt er en lukket bog for os. Hele denne del af Afrika, der saa at sige ligger ret ud for vor dørtærskel, er mindre kjendt, mindre paaagtet, mindre oplyst af verdenslysets straalere, end tilfældet var for et par tusen aar siden.

Gjennem strædet passerer hver dag sneve af skibe for seil og for damp: panserskibe, krydsere og kanonbaade af alle skikkelser og alle nationaliteter, pustende kolosser af fragtdampere, som slæber med sig millioner ton østover og vestover, skinnende skrog af transportskibe og passagerdampere med rum og udstyr som paladser, sirlige yachter med pyntede damer og herrer paa dækket.

Nogle mil søndenfor dem breder sig et land – rigt og gyldent fra naturens side: men med mennesker, der sukker under alle vankundighedens og barbariets forbandelser, under tyranni og udsugelser, menneskehandel og grusomhed af enhver art.

Lystseileren eller kjøbmandsskibet følger maaske, drevet af nysgjerrigheden, kysten af Marokko saa langt som til Ceuta – Spaniens vagtpost i Afrika, som skuer over til englændernes faste borg i Spanien – men længere end [164] fæstningens kanoner rækker, vover ingen seiler at holde sig i nærheden af stranden, kjendt under navnet El Riff. Skulde vinden stilne af, kan det hænde, at før du ved ordet af, ligger der langs siden af dit skib nogle farkoster af en underlig skabelon og udrustning og fulde af skiddenbrune djævler, som aldrig har lært, hvad medlidenhed er; med rustne huggere og flintelaas-pistoler, og hvis ærinde er ikke alene at berøve dig dit jordiske gods, men ogsaa at sælge dit legeme til slavehandleren, som venter bag de nærmeste klipper paa stranden.

*

Jeg ser, at min fantasi har ført mig for langt, og jeg er ræd for, at jeg maaske har opvakt falske forventninger hos læseren – forventninger om eventyr blandt Riff-piraterne og Marokkos slavehandlere. – Nei, i saa henseende kan jeg ikke staa til tjeneste: «Fram» blev ikke bordet af sjørøvere, og dens besætning blev ikke slæbt bort i fangenskab. Vi prøvede ikke engang paa det; tvertimod fra kap Spartel

styrede vi tvers over strædet op under Spaniens kyst og fulgte saa denne, lige til «Fram» fredelig kastede sit anker ved Gibraltar indenfor den gamle molo, paa nordsiden af klippen og byen. Der laa vi godt i læ for alle vinde ved siden af [165]smaafartøier fra Spanien, Italien, Frankrig, Tunis, Malta og mange andre lande og med alle Middelhavets tungemaal summende i vore øren.

Vort første ærinde gjaldt posthus og telegrafkontor.

Paa det første modtog vi en anselig pakke breve og aviser, og fra det sidste sendte vi vor hilsen til hjemmet med budskab om vor ankomst og «alt vel ombord», samt underretning til baron Francheville om vor ankomst.

Det var den 31te august; vi havde holdt vort ord og bragt «Fram» til Gibraltar inden 1ste september. Aftalen var, at baronen skulde forlade Paris, saasnart han fik vort telegram, og at vi skulde oppebie hans ankomst i Gibraltar, før vi vendte vore fjed hjemover. Vi havde saaledes mindst en 4–5 dage for os.

Samme dag bragte telegrafens os det mest tilfredsstillende svar fra Norge og en lang depeche fra baronen, saa lang, som jeg kun har hørt, krigskorrespondenter skal kunne sende dem.

Han beklagede meget, at han endnu ikke kunde forlade Paris paa en 3 ugers tid. Takkede os paa den mest smigrende maade, fordi vi havde bragt ham hans kutter til Middelhavet og foreslog os straks at reise nordover og besøge ham i Paris. Isaafald vilde hans agent i Gibraltar modtage «Fram» og drage omsorg for [166] den. Foretrak vi at benytte kutteren saalænge eller seile den til en sydfransk havn i Middelhavet, saa stod den selvfølgelig til vor disposition.

*

Maanen stod bag Giblartarklippen i øst, saa at dens skive var skjult for os; men over havbugten, der laa udbredt for vore fødder, kastede den sit trolddomslys – et glitrende, sølvklart lys, der naaede over til Algeciras hvide huse paa den anden side at bugten i vest og fulgte strandens krumning mod nord for at trænge lige op til San Roques gamle, graa mure blant de rødbrune klipper.

Hele den vestlige del af bugten straaede i sølvglansen; men Gibraltar-klippen selv, byen paa dens skraaning og sjøen ved dens fod laa indhyllet i mørkets skygger – skygger saa dybe, at intet blik kunde trænge igjennem. Kun nu og da trængte fjerne lyd op fra mørket – matrosernes opsang, naar en liden kystfarerskonnert lettede

anker og før nattebrisen gled ud i maanelyset, eller klappingen af spillene ombord paa damperne, der fyldte kul fra de gamle skibsskrog paa havnen.

Det lange, mørke skrog af en lastedamper svinger om Punta d'Europa østenfra – dens grønne lanterne kan saavidt skimtes i [167] maanelyset – den glider stille ind til en af kulholkene.

En anden har netop faaet sin forsyning, kaster los og stævner ud fra mørket og ind i maaneskinnet. Larmen af propelleren, som roder i vandet, stiger op til os, men taber sig snart, da skibet svinger styrbord over og sætter kursen vestover ud i strædet.

*

Vi havde plads paa en liden veranda udenfor vore værelser i hotel «Trafalgar», et stykke op paa fjeldets skraaning, midt i en terrasse af vin- og appelsinhaver.

Vi røgte vore cigarer udenfor i mørket, mens glasdørene bag os stod aabne til de oplyste værelser.

Monk og jeg havde ikke nølet med at flytte iland. «Frams» køier kunde være gode nok – de var vistnok fortrinlige i sit slags – men jeg skal ikke negte for, at hotelsengen smagte bedre, ialfald til en afveksling.

Holt derimod vilde ikke opgive kutteren som nattekvarter, og det var bra; for Henriksen var ikke altid saa sikker at træffe ombord om natten.

Han havde opdaget et venligt «public-house» straks indenfor murene og havde der sluttet [168] intimt venskab med stamgjæsterne: engelske orlogsgaster, underofficerer, styrmænd fra alle nationers dampskibe og sjømænd fra alle verdens lande. Da havneporten med ubønhørlig strengthed bliver lukket hver aften klokken 8, saa hændte det nu og da, at Henriksen blev afskaaret retræten og maatte tilbringe natten iland – og isaafald vilde «Fram» have lagt der uden besætning, om ikke Holt havde været.

Løitnanten, som kjendte forholdene, havde straks erhvervet sig et pas fra guvernøren, som tillod ham at passere porten til alle døgnets tider.

*

«Naa, hvad sagde saa konsulen til din beretning?»

Det var Monk, som spurgte, og Holt svarede:

«Aa – ikke stort; han nedskrev, hvad jeg havde fortalt, lod mig underskrive og bad, at ogsaa Dere vilde komme op paa konsulatet og attestere med navns underskrift.»

«Hvad heder konsulen, sagde du?»

«Det er bankier Zaccone, den samme, som Villers baron har opgivet som sin kommissionær her paa stedet; en Maltheser, saavidt jeg ved, og en af de største forretningsmænd i byen. – Forøvrigt bestyrer han kun midlertidig konsulatet under ledighed. Han venter vistnok, at vi alle ^[169] skal gjøre visit hos ham, og han indbød os til sit landsted ved Mayorga en mils vei herfra i bunden af bugten. – Det er en udmerket høflig og behagelig mand.»

«Og du fortalte kun, hvad vi var komne overens om at fortælle?»

«Ialfald ikke mere. Jeg berettede kortelig, at vi omtrent paa den og den bredde og længde havde truffet barken 'Ocean' af Grimstad, tilsyneladende forladt, at vi havde forsøgt at seile den i havn; men havde maattet forlade den, og at vi har seet den forlise paa Afrikas kyst.»

«Og han fæstede sig ikke ved udtrykket 'tilsyneladende forladt'?»

«Nei, han spurgte bare, om vi kjendte noget til mandskabets skjæbne. Dertil svarede jeg, at vi ingen kundskab har derom, og at vi er sikre paa, at ingen af dem var der ombord, da skibet drev iland paa kysten.»

«Jeg liker ikke rigtig,» bemærkede jeg, «dette, at vi ikke giver fuld oplysning; jeg vil nødig underskrive en beretning, som vistnok er korrekt efter ordlyden; men som kun giver halv besked – desuden er der vel ingen af os, som tviler om, at de kjæltringer, som først skjulte sig for os, har kastet den norske besætning overbord eller ekspederet den ud af verden paa anden maade. Hvis vi anmelder hele sagen, saa vilde ^[170] maaske den engelske høistkommanderende sende ud et orlogsskib for at lede røverne op – vi risikerer, at de undgaar retfærdighedens sverd, ved ikke at tale ud; – det er for stort ansvar, vi paatager os.»

«Men da vi i formiddag talte om sagen, var du jo enig i, at om vi berettede alt, hvad der havde hændt os, saa vilde folk bare le os ud – tro, at vi var fulde, gale eller noget lignende; var det ikke saa?»

«Jo, det er nok saa; men jeg har tænkt mere over sagen senere. Det er vor pligt at anmelde alt – selv om vi udsætter os for at blive kaldt skrønemagere.»

«Det kan vi ogsaa være sikre paa,» faldt Monk ind. «Der færdes ikke sjørøvere i Atlanterhavet i vore dage – sjørøvere, som dræber hele skibsbesætninger.»

«Men alligevel – — —»

«Tror du, jeg har opgivet sagen med dette?»

Denne gang var det Holt, som talte; han saa ikke paa os, men stirrede ud over det maanelyse stræde.

Jeg betragtede ham noget overrasket; Monk bare smilte.

«Nei,» fortsatte han, «jeg forlader ikke disse egne, før jeg har gjort, hvad jeg kan, for at faa [171] opsporet de kjæltringer og faaet rede paa dem.»

«Eller rettere sagt paa den unge pige, din patient paa 'Ocean',» bemærkede Monk rolig.

«Nu ja, lad gaa! jeg negter ikke for, at jeg gjerne vilde se hende igjen. Jeg lovede hende ikke at lade hende i stikken, men at beskytte hende – det var den aften, da hun var ved bevidsthed –, aftenen før overfaldet. Hun var forfærdelig angst for atter at falde i de menneskers hænder, sammen med hvem hun var kommet ombord.»

«Men var det ikke saa, at hun fortalte, at hendes far havde været med blandt dem?»

«Jo, det var nok saa; men ikke desto mindre var hun ræd. Hun var saa svag dengang, saa jeg turde ikke spørge hende videre ud. Tvertimod, jeg gjorde, hvad jeg kunde for at faa hende til at tænke paa noget andet; jeg vilde vente til næste dag med at spørge. – Hvem kunde ane, at de kjæltringer samme nat skulde overfalde os paa en saa lumsk maade og – forsvinde!»

«Men hvad vil du da gjøre? har du alt talt med Monk om det?»

Løitnanten saa lidt usikkert bort paa Monk: «Nei, jeg har ikke talt til ham om det; men da jeg efter aftale skulde gaa til konsulen idag, tog han fat paa mig og advarede mig indstændig [172] mod at fortælle noget om kjæltringerne og det puds, de havde spillet os – hvis jeg ønskede at se igjen den unge pige, lagde han til.»

«Ja, det var netop, hvad jeg gjorde, og jeg har mine grunde derfor, om jeg dengang ikke havde tid til at udvikle dem for dig,» faldt Monk ind.

«Men nu har du tid; lad høre!» Holt var ivrigere end jeg nogensinde havde seet ham.

«Stop lidt!» sagde jeg. «Du faar aldrig noget ud af ham ved at eksaminere ham, hvis han ikke selv vil tale. Du kjender ham ikke, Holt! Jeg er sikker paa, at han nu har greiet ud, hvordan alt er gaaet for sig paa Ocean, baade før og efter vi kom om bord,» – Monk vinkede afværgende med haanden; men jeg lod mig ikke stanse. «Skal nogen kunne sige dig, hvordan du atter skal faa din donna igjen, saa er det ham – jeg kjender ham.»

«Men Monk ved ikke mere end vi; han har ikke seet andet end, hvad vi alle tre har seet – – –»

Holt saa noget tvilende fra den ene til den anden.

«Jeg siger dig igjen. Holt, du kjender ham ikke! Han har seet tre gange saameget, som vi har seet – – – Naa, Monk! vær nu snil gut, og kom frem med, hvad du ved; sid ikke der ^[173] som en hemmelighedsfuld mumie, som man maa vikle strimlerne af i timevis for at finde, hvad der er indi.»

«Det kan nok være,» tog Monk endelig til orde, «at jeg har gjort mig op en teori; men jeg vilde helst vente med at komme frem med den til et senere tidspunkt, maaske i morgen –»

«Nei, nei, ingen slinger i valsen! frem med, hvad du ved. Det er ingen sag at være orakel senere, naar sagen maaske er opklaret. Lad os faa vide, hvad du tror at vide, og – afbryd ham ikke, Holt!»

Monk sukkede som den, der underkaster sig en haard og uafvendelig skjæbne, og drog op af sin lomme en liden pakke, som han lagde paa bordet.

«Her er alt, hvad jeg reddede fra 'Ocean'. Denne lille pakke havde jeg heldigvis viklet ind i tjæret seildug og stukket ind paa brystet, før vi maatte hoppe overbord; men det er ogsaa alt. Vi fik jo ikke engang undersøgt skibet ordentlig, der var saa forbandet travelt ombord – – –»

Jeg greb pakken og aabnede den. Den indeholdt kun en gammel bog med prædikener, bønner og salmer til brug ombord – saakaldt gebetbog – og en liden fin, russelæders tegnebog. I tegnebogen fandtes kun: i det ene rum en del spanske

pengesedler og i det andet et ^[174] lidet stykke seigt, sterkt papir med en del streger, punkter og figurer – for mig uforstaaelige. – Foran i gebetbogen stod skrevet med store klodsede bogstaver: Anton Antonisen. Bark «Ocean» af Grimstad den 5 april 18 –. Den var som sagt gammel, men saa ud til at være lidet brugt, og jeg kunde intet merkeligt opdage ved den.

«Dette skal vi ikke blive fede af! det maatte da være, at pergamentet der kunde udtydes paa en eller anden maade. Forstaar du, hvad de streger og figurer skal betyde?»

«Nei, endnu ikke; men gebetbogen siger os dog ikke saa lidet.»

Holt var ikke kjendt med Monks veie – naar jeg skal sige sandt, saa tror jeg ikke engang, han har læst mine lærerige beretninger om vore tidligere eventyr – og stirrede – efter ligesom jeg at have undersøgt bogen og brevtasken – paa Monk med uforstilt forbauselse.

«Det skal vi komme til senere,» fortsatte Monk. «Lad os begynde med begyndelsen: Barken Ocean af Grimstad seilede fra Santos i Sydamerika omkring 20de juni dette aar efter at have losset en kullast. Efter afseilingen brød der ud gul feber ombord, og den 1ste august var 5–6 af matroserne, tømmermanden og 2den styrmand begravet i bølgerne. – Da skibet forlod ^[175] Santos, bestod dets hele besætning, fører og styrmænd iberegnet, af 16 mand samt to passagerer, førerens hustru og deres lille datter. Der var altsaa tilbage af hele besætningen 8 mand og de to kvinder – – – – –»

«Men lever de endnu, og har du talt med dem?» spurgte Holt uskyldigt.

«Du er en idiot, Holt!» raabte jeg. «Alt, hvad Monk fortæller os, er kun hans teorier og frugten af hans kombinationer. Men forresten kan du tage gift paa, at de ikke er langt fra sandheden.»

«Det var som pokker,» mumlede Holt eftertænksomt og begyndte at tælle paa fingrene. «Men jeg tror nu ikke, at du har ret i, at der kun var 16 mand ombord: i hvert af de to ruf var 7 køier, det giver ialt 14; naar dertil kommer baadsmand, tømmermand, stuart, skipper og to styrmænd, saa bliver det ialt 20 mand – – – og hvorfor tror du, at de seilede fra Santos den 20de, og at de havde gul feber ombord, og at – – – – –»

«Jeg har mine grunde for alt,» svarede Monk. «Der var kun 10 mand ombord, ikke 20. Enhver kunde jo se, at to af køierne i hvert ruf ikke havde været brugte; de laa

fulde af gammelt taugverk, korkefendere o. l. Forleden dag talte netop du og Henriksen om, hvor meget mindre ^[176] mandskab man nutildags anvender end før i tiden. Ocean var mindst 20 aar gammel, saa der er al sandsynlighed for, at mandskabet var formindsket fra det oprindelige.»

«Videre da,» sagde Holt resigneret. «Jeg giver mig paa det. At fartøiet har losset en kullast et steds i Sydamerika er ogsaa rimeligt nok – kulstykker laa jo endnu igjen i rummet – men at det netop skulde være i Santos, og hvorfor fartøiet netop skulde have forladt havnen 20de juni eller deromkring, det forstaaer jeg ikke. Jeg saa hverken skibsjournal eller andre papirer derombord. Og hvad passagererne angaar, saa er der liden udsigt til, at en skibsfører skulde tage hustru og barn med til det pesthul. Det er rimeligere, at det var tilfældige passagerer.»

Monk tog en avis af den bunke, som laa ved siden af paa et bord – vi havde faaet dem hjemmefra med posten samme dag – og gik ind i lampelyset med den. Det var et nummer af «Morgenbladet».

«Her staaer at læse under: 'Handel og skibsfart': 'Takket være de brasilianske myndigheders bestræbelser har Santos i de to sidste aar været næsten fuldstændig befriet for gul feber, ligesom havneforholdene der er betydelig forbedrede. Mange norske skibe har derfor i det sidste aar sluttet fordelagtige kulfragter for ^[177] denne havn. Imidlertid er de aller sidste nyheder fra stedet af en sørgelig art. Feberen er igjen brudt ud og herjer med frygtelig voldsomhed, og losseforholdene forværres i tilsvarende grad. Alle skibe, som kan, flygter fra havnen.»

Dette var dette. Hvad afseilingsdagen angaar, saa husker du vel, at kronometerkassen stod igjen ombord i 'Ocean'. Indvendig i kassen opunder laaget læste jeg paa en liden lap papir, som var klistret fast der: St. f. Gr. mt. md. 18/6 18 ... o. s. v. (o: stand for Greenwich middeltid middag o. s. v). Nu har du jo selv fortalt os under din navigationsundervisning paa 'Fram', at sjømanden aldrig forlader havn, uden at han har undersøgt sit kronometers stand. Sandsynligvis har 'Oceans' fører gjort det meget nær ind under afreisen, ikke sandt? – og betragtelig fejl kan vi ikke gjøre ved at sætte afseilingen til den 20de to dage efter den 18de. Du er altsaa enig heri? – godt! lad os saa komme til den gule feber. Enhver kunde forstaa, der havde grasseret sygdom ombord – ikke sandt?»

«Bare fortsæt du, og gjør ikke nar af os!»

«Jeg har ikke andet at holde mig til, end hvad vi alle saa. Medicinkassen var tømt for de medikamenter, der benyttes mod feberanfald – f. ex. kinin, som Dere vel

husker. Desuden var det ene ruf aldeles tømt endog for køieklæder. [178] Hvad er vel rimeligere, end at dette ruf har været benyttet som lazaret, og da patienterne var døde eller tilfrisknede, saa har man kastet alle deres klæder overbord af frygt for smitten –»

«Men hvorfor skulde netop 8 mand være døde og begravede inden 1ste august?»

Monk tog gebetbogen og lagde den aaben paa bordet i lampelyset.

«Ved at blade den igjennem blev jeg opmærksom paa, at bogen har været hyppig aabnet paa dette sted. Her staar begravelsesritualet og bønnen, og desuden er her med blyant i margen optegnet otte navne, hver med et kors og en tilføiet dato – den sidste er 1ste august. – Skipperen har skrevet navnet ind for hver en begravelse, som er foretaget. Hvad skulde ellers være meningen med de navne? Har Dere noget at indvende?»

«Nei, bare fortsæt!»

«Ja, gaa videre!»

«Javel; jeg skal bare indskyde, at da tømmermandens og første styrmands lugarer fandtes tomme, saa bør disse to regnes blandt de døde – – – – –
– 'Ocean' har altsaa tilbragt otte uger paa sin sørgelige reise – – – – da faar man en vakker dag en baad isigte med 8 mand og en kvinde ombord – skibbrudne.
Menneskene bliver taget ombord paa 'Ocean', Og – – –»

[179] Her blev Monk afbrudt af Holt, som havde reist sig og maalte den lille veranda med lange skridt: «Naa, saa det er din forklaring paa, hvordan røverne er komne ombord – jeg for min part synes nu, det er rimeligere, at de har været med ligefra Sydamerika. Det kan forresten være det samme. Men desværre er der et andet punkt, som det ikke kan være tvil om: de kjæltringer har ialfald overfaldt skibets norske besætning og gjort det af med dem – – kvinden og barnet med,» tilføiede han mørkt – «det er en grund mere for mig til ikke at hvile, før jeg har opsporet skurkene!»

«Man kan som bekjendt gjøre en skjelm uret,» bemærkede Monk rolig, tændte sig en frisk cigar og strakte sig behagelig i den magelige straastol: «Jeg for min part har ikke saa daarlige tanker om de sydlandske herrer, som vi traf ombord i 'Ocean' – om de end behandlede os paa en noget ugenert maade.»

«Det forekommer mig, at spøg ikke er paa sit rette sted her,» tog Holt atter ordet. «Jeg taler ikke om os, men om 'Oceans' ulykkelige besætning, om kvinden og barnet – – –. Havde der været gnist at menneskelig følelse hos morderne, havde de ialfald sat en baad ud og sendt dem afgaarde i den. Med det veir, som i de dage herskede, kunde en baad magelig have ^[180] naaet kysten paa et par dage. Men som Dere selv har seet, stod alle skibets baade paa plads»

«Du tror altsaa, at veiret var gunstigt for at naa kysten?» var Monks svar.

«Ja, det er jeg sikker paa. Den lille tordenbyge, vi havde om natten, var ganske lokal, den har ikke naaet langt østover. Man kunde ro tillands i en sjægte fra det sted, hvor vi traf 'Ocean' – om det end vilde tage et døgn eller to – – – men – – –»

Monk skulde netop til at svare, da Holt, som et øieblik syntes at være faldt i tanker, pludselig sprang op og stillede sig foran os med knyttede næver og bleg i ansigtet af sindsbevægelse: «Nu forstaar jeg, hvad det var, jeg saa i kikkerten, da vi nærmede os barken! Jeg syntes, jeg saa noget dingle under nokkerne paa stor- og fokkeraa – – – saasandt jeg lever! skurkene har hængt de stakkars mennesker og slængt ligene overbord, straks før vi kom – – – derfor gjemte de sig ogsaa – – – man liker vel ikke at træffe fremmede straks efter et saadant arbeide!»

Holts ord gjorde mig ganske syg i hjertet; de bar altfor meget sandsynlighedens præg. Men efter gammel vane saa jeg paa Monk, før jeg sagde noget; og til min store beroligelse svævede et lunt smil paa alvorsmandens ansigt – et smil, ^[181] som intet havde med hængning og død at bestille. Holt gav sig ikke tid til at undersøge virkningen af sine ord, men spadserede urolig op og ned med øinene fæstede paa gulvet.

«Monk!» raabte jeg, «hvorfor taler du ikke og befrir Holt fra hans pinlige frygt?»

«Hvilken frygt?»

«Frygten for at faa en svigerfar, som hænger mænd, kvinder og børn!»

«Din spøg er tarvelig og ilde anvendt, synes jeg,» – Holt var sint for alvor. «Jeg lader mig ikke længere afholde fra at give konsulen og de engelske myndigheder fuld besked om, hvad der er passeret ombord paa 'Ocean'. Monk faar gjøre, hvad han vil.»

«Du kan jo først høre min mening» – Monk var meget sagtom i stemmen, «og hvad jeg støtter den til. – Jeg er nemlig af den formening, at hele den gjenlevende besætning fra 'Ocean' i dette øieblik er i god behold blant mennesker. – Tror du, norske sjøfolk lader sig hænge som katunger uden at gjøre modstand!? Men fandtes der tegn til nogen kamp ombord?»¹⁴

«De kan være overrumplet og bundet isøvne, ligesom vi blev det. Jeg skal aflægge ed paa, at jeg saa noget dingle under raanokkerne! – Og, hvis de ikke er myrdet, hvor er de da? – du saa selv alle skibets baade paa plads?» – Holt ^[182] talte hurtig og med et mørkt udtryk i sit ansigt.

«Ligefra du talte om det ombord paa 'Fram', funderede jeg paa, hvad det var, du havde seet dingle under rærne» – Monk havde kastet den ligegyldige mine og talte hurtig og bestemt – «men jeg kunde ingen opløsning finde lige til den dag, da vi ombord paa Ocean fyrede op paa donkeyen og satte storbaaden paa vandet med dampwinchen. Da vi den gang efter endt arbeide fyrede taklerne ned fra underrærne, gik det op for mig, at det var noget saadant, du havde seet i kikkerten. De fyrede ned taljerne, som havde været brugt til at sætte en baad ud, intet andet – – – hvad siger du til det?»

«Har du mere at sige, saa sig det straks! jeg er for dum til at gjætte eller kombinere, skjønner jeg» – Holt satte et pudsigt forlegent ansigt op.

«Vel, lad gaa: jeg skal komme med alt, hvad jeg har at sige om den ting. Nogle timer før vi kom ombord, var der sat en baad paa vandet fra 'Ocean', og det maa have været den samme baad, hvormed spanierne var komne ombord. Den var ved den anledning heist op paa dækket – derfor kaldte jeg spanierne for skibbrudne; det er det sandsynligste, at de det var. – Lad os saa gaa ud fra, at de efter at ^[183] være kommen ombord har opført sig mindre passende – har bemægtiget sig skibet, eller tvunget føreren til at ændre sin kurs eller lignende; antagelig var de bevæbnede og kunde mestre den svage skibsbesætning. – – – Lad os videre antage, at nordmændene er blevet lei af dette – maaske er de blevet truet paa livet – at de tager sig sammen, overrumpler spanierne og forlader skibet efter at have sat ud den fremmede baad, som staar nærmest til paa dækket. – Du vil spørge, hvorfor nordmændene ikke seilede skibet i havn og overleverede spanierne i retfærdighedens hænder – eller du vil foreslaa det alternativ, at spidsbuberne godvillig lod dem sætte baaden ud og fjerne sig. Til det første vil jeg svare, at de sandsynligvis ikke var sterke nok til baade at passe paa sine brydsomme gjæster og at manøvrere skibet; desuden var der jo en kvinde og et barn af deres egne ombord,

og da er man ikke saa dristig, men trækker sig helst ud af faren. – Til det sidste vil jeg sige, at alle tegn tydede paa, at det styrbords ruf havde været benyttet som fængsel – husk paa bordstumperne, som var spigret over dører og aabninger!

Ialfald er jeg overbevist om, at det norske mandskab har forladt skibet i spaniernes baad, at den var forsynet med proviant og alt ^[184] nødvendigt, ja, at de endog har taget sit tøj med – Dere husker vel, at kahytten saa ud til at være ryddet for de fleste nødvendighedsgjenstande, skibspapirer og karter, og at mandskabets tøj var borte, taget med i sække, kisterne kunde de naturligvis ikke trække med sig, de stod igjen. De har forladt skibet hurtig, men i taalelig god ro. For ikke at blive forfulgt paa de første timer har de ødelagt roraaget, før de forlod skibet.

Saasnart nordmændene var væk, og spanierne kunde bryde ud af ruffet, har disse fire taklerne ned for at kunne manøvrere skibet. Da kom vi over dem; og saa – – –
– Ja, dette kan vel være nok foreløbig; men er Dere ikke enig med mig i, at det er al sandsynlighed for, at de gjenlevende af 'Oceans' besætning er i sikkerhed i dette øieblik?»

Holts ansigt udtrykte en saa pudsig blanding af tvil, tilfredshed og ærgrelse, at jeg ikke kunde holde latteren tilbage.

«Ja, le du bare: men jeg maa ærgre mig, hvis jeg virkelig har taget taljer for mennesker og skal blive belært af en landkrabbe, som ikke har været mere end 4 dage ombord paa en raaseiler. – Forresten vilde jeg ønske, Monk havde ret, saa behøvede vi ikke at være urolige for de stakkarers skjæbne. Men siden du, Monk, synes at vide alt – fanden ved, hvorfra du ved det ^[185] forresten; du har jo ikke seet andet end vi andre – saa kan du vel ogsaa fortælle mig, hvorfor nordmændene ikke tog den unge pige med sig?»

«Antagelig har hun været altfor syg, til at de vovede det: desuden – – – –»

Monk blev afbrudt ved, at en opvarter traadte ind i værelset bag os: «Mr Holt? et brev til Dem.» Og han forsvandt igjen.

Holt havde taget brevet; han aabnede hurtig konvolutten, kastede et blik paa indholdet og læste saa høit. Brevet var paa engelsk fra vor konsul – og lød i oversættelse:

Ærede herre.

Min spanske kontorist, der havde i opdrag at afskrive Deres idag afgivne beretning om barkskibet «Oceans» forlis, hvortil De var øienvidne, forat den kunde sendes til autoriteterne i Norge, har gjort mig opmærksom paa en notis i bladet «Gazeta de Cadiz» for 31te august d. a. For det tilfælde, at De ikke læser spansk, tillader jeg mig at gjengive notisen i engelsk oversættelse. Jeg antager, at indholdet vil interessere Dem og Deres kammerater.

Bladet skriver:

«Fiskedamperen Tagus» indbragte for 4 dage siden 8 mand, en kvinde og et barn, som var paatruffet 10 mil af kysten i en skibsbaad. [186] De opgav at være fra Norge og førtes til det norsk-svenske konsulat, hvor de forklarede at tilhøre barkskibet «Ocean» af Grimstad (Norge) paa reise fra Santos til hjemstedet i ballast.

Om aarsagen til, at de havde forladt skibet, afgav de følgende merkelige beretning: Efterat halvparten af mandskabet var død af gul feber under reisen, havde de i aaben sjø 200 mile nord af Madeira paatruffet en baad med 9 mand og 1 kvinde, der talte spansk og angav sig som skibbrudne. Disse mennesker blev taget ombord, men viste sig at være sjørøvere (sic!) der bemægtigede sig skibet.

Det lykkedes imidlertid skibets besætning, der frygtede for sit liv, at fraliste spanierne deres vaaben og stænge dem inde i ruffet, hvorefter baaden blev sat paa vandet, og besætningen med kapteinens hustru og barn roede mod kysten. Hvad sjørøverne senere foretog sig med skibet, vidste de intet om; før de forlod det, opgav de at have ødelagt roret for ikke at blive forfulgt.

Hvor utrolig end konsulen fandt denne beretning, undlod han dog ikke at indmelde sagen til generalkapteinen, som paa sin side straks beordrede kanonbaaden «Estramadura» at løbe ud og lede efter skibet. Kanonbaaden er idag vendt tilbage; men har, som man kunde vente sig, [187] intet saadant skib seet paa de opgivne høider. Antagelig er det boret isænk af føreren.

Denne tilstaar nemlig at være hovedeier af skibet, der var temmelig gammelt, men godt assureret. Den hele besætning er af konsulatet under arrest sendt til Norge og autoriteterne der underrettet. — — — — —

Vistnok har vi eksempler paa, at den usle regjering, der fortiden udsuger det spanske folk ved ublu takster og skattepaalæg, har drevet befolkningen i

enkelte provinser til at gribe til røverhaandværket; men vi har endnu ikke bragt i erfaring, at vore skikkelige sjøfolk har taget sin tilflugt til denne beskæftigelse. – – –» Saavidt avisen.

Jeg vilde være Dem meget forbunden, om De aflagde mig et besøg i morgen.

Jeg forbliver o. s. v.

I. Zaccane

fung. consul i Gibraltar for Norge og Sverige.

«Det maa være et radikalt blad, som skriver saaledes om hendes spanske majestæts regering,» bemærkede Monk.

Aa, pokker tage hele den spanske regering» – det var Holt, som udtalte sig saa uærbødigt – «men vi maa straks gjøre noget for de stakkars folk fra 'Ocean'. De er ikke før slupne [188] fra røverne, før de falder i retfærdighedens klør. Lad os øieblikkelig underrette konsulen om, hvad vi saa og oplevede ombord paa 'Ocean', saa han kan telegrafere til myndighederne i Norge.»

«Og hvad vil du *saa* gjøre?» Monk spurgte temmelig aandsfraværende som en mand, der tænker langt forud sit spørgsmål.

«Jeg tager mig en tur ned paa den marokkanske kyst og undersøger hvert hul, hvor baaden med røverne fra 'Ocean' kan have landet – der er ikke mange havne, maaske en 6–8 stykker paa hele den marokkanske vestkyst, og udenfor dem er det umuligt at lande.»

«Hvordan vil du komme derned?»

«Om to dage gaar der en engelsk damper nedover til de kanariske øer, og den skal anløbe alle de marokkanske havne – jeg har undersøgt det idag.»

«Du har altsaa allerede gjort op din plan. – Du viser en stor og rosværdig iver i retfærdighedens tjeneste.»

Holt reiste sig hurtig ganske rød i toppen, saa at jeg fandt mig beføiet til at blande mig i samtalen:

«Hvis Holt reiser, saa reiser jeg med; men lad os først høre, om Monk har nogen anden og bedre plan. – Du maa indrømme, Holt, at alt, hvad han hidindtil har 'antaget', det har slaet til [189] til punkt og prikke; og er der nogen, som kan greie op i denne affære, saa er det ham.»

«Ja, hvad det angaar, saa skal jeg indrømme alt muligt, og jeg siger, efter hvad jeg har hørt idag, at fanden skulde være kjæltring og have ham paa sporet efter sig. Men jeg troede sandt at sige ikke, at nogen af Dere var saa ivrige som jeg efter at faa lys i sagen eller var villige til at forlænge opholdet paa disse kanter af den grund. Jeg for min part, jeg – – – –»

«Ja, du er blevet den vandrende ridder, som opsøger sin dame, det ved vi nok; men i vore dage bør en ridder i saadant ærinde helst henvende sig til en detektiv. Naa, Monk! hvad bør Holt gjøre?»

«Han bør ikke tale til vor konsul. Denne herre vil ikke holde tæt, men finder det antagelig at være sin pligt at melde sagen til de spanske autoriteter. Min formening er, at de folk, vi søger, er komne iland paa den marokkanske kyst: men at de sandsynligvis i dette øieblik er i Gibraltar eller en anden havn i nærheden. – Bli vort eventyr offentlig bekjendt, vil de nok tage sig iagt, ialfald vil det bringe dem til at have sine øine henvendt paa os.

At reise ned paa Afrikakysten og besøge de havne, som ligger i nærheden af 'Oceans' strandingssted, er ingen daarlig plan. Ialfald kunde [190] man da faa et udgangspunkt for videre undersøgelser, om de er komne iland – selv om de atter er forduftede til Europa.

Men at reise som almindelige reisende, det nytter lidet – de marokkanske autoriteter skal ikke netop være de hyggeligste mennesker at komme ud for, og nogen hjælp fra dem kan vi ialfald ikke vente. Husk paa, at vi ikke engang har seet de folk, som vi søger!»

«Men noget maa der gøres.»

«Netop! og min plan er, at jeg først og fremst telegraferer til politimesteren i Kristiania og meddeler ham, at vi har paatruffet 'Ocean', etterat besætningen havde forladt den, og at vi har sikre beviser for, at deres fortælling er korrekt. Det vil foreløbig være nok til, at man lader de stakkars mennesker i fred. Samtidig beder jeg politimesteren, som kjender mig, om at holde sagen hemmelig indtil videre. – Dernæst søger vi imorgen den kommanderende engelske admiral her paa stationen og forelægger ham sagen; han er selv sjømand og vil snart forstaa, at vor beretning er sandfærdig.

Han har altid en kanonbaad til disposition, og jeg skulde anse det for meget rimeligt, at det lykkes os at bevæge ham til at sende kanonbaaden paa Afrikakysten

og foretage de nødvendige undersøgelser. Englænderne har altid ^[191] været stolte af at optræde som politi paa alle verdens have. Ingen sjæl uden chefen behøver at vide noget om ekspeditionens hensigt, mens konsulerne i de marokkanske havne ja, endog de stedlige autoriteter, vil stille sig til hans disposition hvad undersøgelsen angaar. Hvad synes Dere om den plan?»

«Den er udmerket!» raabte Holt. «Det er den bekjendte admiral Freemantle, som kommanderer i disse farvande. Jeg er sikker paa, han sender kanonbaaden, naar vi fremstiller sagen ordentlig for ham. – Men hvorfor fanden kunde du ikke have sagt dette straks, saa havde jeg sluppet at vrøvle saa meget!»

«Jeg maatte da have tid til at tænke mig om,» bemærkede Monk sagtmødig. «Det gaar ikke saa fort for mig; jeg er en sentænkt mand.»

«Du er en djævel,» sagde Holt med eftertryk, og dermed var den raadslagning tilende.

Jeg kan ligesaa godt straks tilføie, at næste dag blev telegramet sendt til Kristiania, og vi aflagde den engelske admiral vort besøg.

Denne herre blev ikke lidet forbauset ved at høre vor beretning; men det endte med, at chefen paa kanonbaaden «Plover» blev tilkaldt, og at kanonbaaden samme aften stak i sjøen – for at gaa til Portsmouth, hed det officielt. Holt fik tilladelse til at følge med paa ekspeditionen, ^[192] der skulde udstrækkes langs Afrikakysten saa langt syd som til Mogador – henimod 400 kvartmil fra strædet.

Monk og jeg skulde tilbringe tiden i Gibraltar.

Andet kapitel: San Roque

En vakker morgenstund 5 dage senere lettede «Fram» anker fra Gibraltars havn, stak ud fra den gamle molos pynt og styrede tvers over bugten mod den spanske kyst. En pen liden bris af sydlig vind blæste ind fra strædet, fyldte kutterens seil og drev den gennem den smule sjø, saa vandet rislede for baugen. Det tegnede til at blive en varm dag; men vinden friskede, trak sig vestligere og bragte kølighed med fra havet.

Ret i baugen skinnede Algeciras's hvide huse badede i morgensolens straalere; agterud hævede Gibraltarklippen sig mørk og truende, kastende sin skygge over byen og landtungen, som forbinder den med fastlandet.

Alle kjender vi Gibraltars klippebatterier. [193] Gallerierne, det vil sige gange udhulede i selve klippen, løber etagevis langs klippevæggen. Gallerierne er helt lukkede, men forsynede med huller paa den lodrette klippeflade, og gennem hullerne ser man de mørke kanonmundinger pege ud – mange hundrede i tallet.

Det er den side, som vender mod Spanien, som er bevæbnet paa denne maade – altsaa nordover, og paa den side hæver klippen sig steilt, næsten lodret til en højde af 1 200 fod.

Den side, der vender sydover og vestover – mod strædet og bugten – skraaner mere jævnt; her ligger byen med moderne strandbatterier og befæstninger.

Den eneste forbindelse mellem klippen og Spanien dannes af en smal, sandet landtunge, der kun hæver sig faa fod over havets overflade, og lidt efter lidt gaar over i en temmelig gold klippeegn. Der er spansk grund.

Selve sandtungen er neutralt land. Langs dens sydlige grænse staar en række engelske skildvagter, mens spanierne har sine poster langs nordsiden. Det neutrale belte, som skiller dem, er omtrent 1500 meter bredt.

En halv mils vei nordenfor landtungen ligger, klinet op paa nogle klipper, den gamle spanske by San Roque.

Det har nok i sin tid været en sterk fæstning [194] og er fremdeles en slags hovedstad i distriktet. Som saadan har den sin uundgaaelige kommandant og garnison af smaa, løgspisende, skidne soldater; men adskiller sig forøvrigt ikke fra andre smaa, varme, støvede og stinkende spanske byer.

Antagelig har byen sin største betydning og berettigelse til at eksistere ved at tjene som hovedstation for egnens smuglere.

At denne klasse mennesker er talrig repræsenteret paa disse kanter, kan man forstaa alene ved at sammenstille Spaniens smukke toldsatser, det fattige, udpinte folk og nærheden af frihandelsstaden Gibraltar.

Den bugt, der forøvrigt adskiller klippefæstningen – Englands eiendom – fra Spanien, er omtrent en norsk mil bred. Den benævnes af spanierne Algecirasbugten efter den lille by, som jeg allerede tidligere har nævnt, og som breder sig opover en jevn klippeskraaning ret i vest for Gibraltar. – Navnet har en smuk klang i franskmændenes øren: ti det knytter sig til stedet erindringer om en af deres faa krigerske triumfer over engelskmændene – tilsjøs. Her vandt i 1801 den franske admiral Linois en smuk seier over en engelsk eskadre under admiral Saumarez.

Den spanske by var vort maal den dag, men vi hastede ikke med at komme der før [195] mod aftenen, og da sjøen var saa uendelig frisk og behagelig, halte vi vore skjøder klods og stod ud i strædet.

Jeg glemmer aldrig denne dag tilbragt mellem Europa og Afrika.

En tid lang havde der hersket østenvind med disighed og taage. Vestenvinden bragte som sædvanlig her paa denne aarstid godveir, og luften havde allerede antaget høstens gjennemsigtige klarhed, saa afstandene syntes at forsvinde.

Fjeldene langt inde i Afrika syntes at stige ret op af strædet, og Ceuta – den spanske fæstning paa det mørke fastland – syntes saa nær, at man skulde kunne tælle stenene i dens ærværdige mure.

Vi krydsede helt op under den marokkanske kyst og vendte saa, da solen begyndte at dale, mod bugten, som vi havde forladt.

Vi passerede skibe i hundredevis; ti alle seilfartøier, som havde holdt det krydsende udenfor strædet under den sidste uges østenvind, benyttede nu anledningen til at komme østover, klædt med seil fra mastetop til dæk.

Og indimellem dem dampere af enhver slags – enten de nu skulde østover eller vestover.

Nogle heiste kun sit kjendingssignal for at blive «rapporteret», andre løb ind paa Gibraltars ^[196] havn for at fylde sine kulbokser og saa gaa videre nogle timer efter – alt i rastløs travlhed.

Men orlogsmændene, lystseilerne, fiskerne og kystfarerne syntes at have bedre tid og var mere ubestemmelige i sin kurs. Det var nok af dem alle, og mangt et øie var den dag fæstet paa «Frams» fremmede skabelon.

Den vagthavende officer paa orlogsmanden stansede endog et øieblik i sin rastløse vandring paa kommandobroen og lettede paa sin guldbroderede hue som svar paa vor hilsen.

De lysklædte damer paa yachten viftede, da vi heiste vort flag, der angav dem vort fjerne hjemsted, og lorden værdigedes at kaste et kyndigt sportsmandsblik paa vor farkost.

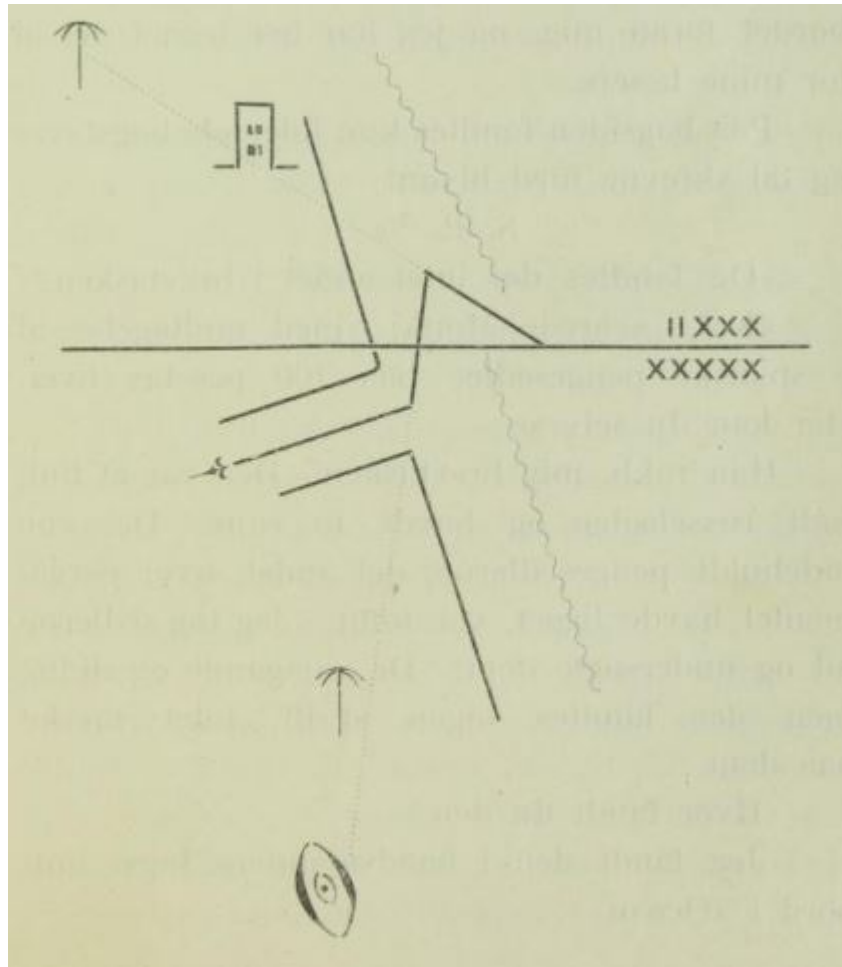
Malteseren i felukken – eller muligens det var en spanier eller italiener – løftede sin brunstegte ryg fra toften, hvor han laa henslængt, og strakte sin skidne pegefinger ud mod os. Han udviklede vistnok for sin kammerat, der sad paa hug ved roret, hvor meget bedre «Fram» vilde være i den ædle smuglerfart end det klodsede skrog, som de var henvist til at benytte – og begge vinkede hilsende og nedladende til os med bevægelser af haand og arm, som en konge eller skuespiller kunde have misundt dem.

Men solen begyndte at helde, og «Frams» baug blev vendt mod den spanske kyst.

^[197] Baade Monk og Holt var tankefulde. – Endelig tog førstnævnte cigaren af munden:

«Har I lagt Eders hoveder iblød for at finde ud af papiret, som jeg fandt i brevtasken? Det er vel ikke kommet bort. Dere lovede at tage godt vare paa det.»

«Vi kan intet finde ud af det; her er det.» Holt tog papiret ud af sin lommebog og rakte Monk det.

[198] «Vent lidt, lad mig faa se det endnu en gang.» Jeg rakte haanden ud og modtog gjenstanden for vort hovedbrud. Det var, som jeg allerede før har sagt, et stykke papir eller rettere sagt pergament af seigt, gulagtigt stof og temmelig gjennemsigtigt – en 5–6 tommer langt og 3–4 tommer bredt og forsynet med nogle streger, tal og figurer optrukne med mørkerødt blæk. Det ligger i dette øieblik paa skrivebordet foran mig, og jeg har her tegnet det af for mine læsere.

Paa bagsiden fandtes kun følgende bogstaver og tal skrevne med blyant:

S. R. 7/9

«Og fandtes der intet andet i brevtasken?»

«Nei,» svarede Monk, «med undtagelse af 5 spanske pengesedler paa 100 pesetas hver. Her kan du selv se.»

Han rakte mig brevtasken. Den var af fint, rødt russelæder og havde to rum. Det ene indeholdt pengesedlerne, det andet, hvor pergamentet havde ligget, var tomt. Jeg tog sedlerne ud og undersøgte dem. De var gamle og slidte, men der fandtes ingen skrift, intet merke paa dem. «Hvor fandt du den?»

«Jeg fandt den i baadsmandens lugar om bord i 'Ocean'.»¹⁵

[199] «Og hvilke slutninger drager du heraf?»

«Kun, at der blandt de skibbrudne spaniere var en eller flere mænd af de høiere samfundsklasser. En almindelig sømand bærer ikke den slags lommebøger; sandsynligvis er den fra Paris»

«Og andet kan du ikke faa ud deraf?»

«Nei, ikke saalænge stregerne og tegnene paa pergamentet ikke er tydet – jeg havde haabet paa, at Holt skulde kunne forklare det.»

«Hvorfor netop jeg? det er ikke min sterke side at løse gaader – hverken billedgaader eller andre.»

«Jo, fordi jeg havde den tro, at det var en kartskitse, og at du som hydrograf kunde udtyde den for os.»

Holt greb igjen pergamentet, saa længe paa det, men leverede det saa tilbage til Monk: «Tegnene er ikke af dem, som vi karttegnere bruger. De eneste figurer, som i saa henseende kunde passe, er de smaa drægger, som forekommer to steder. – Vi bruger at tegne en liden dræg for at angive ankerplads for mindre fartøier. Vi bruger ogsaa en pil for at angive nord og syd – andet finder jeg ikke, som smager af mit haandværk. Figuren længst nede til venstre synes mest at ligne et øie.»

[200] «Behold papiret,» sagde Monk alvorlig, «og tag det frem nu og da for at se, om du ikke faar en idé til dets tydning. Jeg har lagt merke til, at den slags ideer ofte kommer pludselig, og naar man mindst venter det. Det pergament er nu den eneste forbindelse mellem os og de mennesker, vi er paa jagt efter – nu efterat ekspeditionen med Plover viste sig resultatløs.»

«Dere fandt altsaa intet – absolut intet spor paa kysten?» spurgte jeg og saa paa Holt.

«Hvor ofte skal jeg fortælle dig,» svarede denne mismodig, «at turen var fuldstændig mislykket trods alle anstrengelser baade fra min og chefens side. Vi

besøgte havnene El Arisch, Sale, Rabat, Darel Beida, Azamar, Mazighan, Safi, Mogador og Agadir. Andre havne findes ikke paa hele Marokkos vestkyst søndenfor kap Sportel. – Jeg er overbevist om, at i løbet af den sidste maaned har ingen baad eller mindre farfői landet i nogen at disse havne; og udenfor dem er, som jeg før har sagt, kysten omtrent utilgjængelig. Selv om landingen var foretaget udenfor de havne, jeg har nævnt, saa maatte mandskabet dog have søgt til byerne. Men jeg er sikker paa, at saa ikke er skeet. Ankomsten af saa mange europæere til et af de smaahul gaar ikke ubemærket for sig.»

[201] «Der staar saaledes ingen anden antagelse tilbage, end at vore venner fra 'Ocean' har sat kursen mod Spanien og er kommet iland der?»

«Den engelske admiral har telegraferet rundt til alle de engelske konsuler i kystbyerne ligetil den portugisiske grænse; men samtlige melder tilbage, at de ikke har kunnet faa opspurgt, at nogen baad er kommet ind fra havet,» – var svaret.

«Det forhindrer ikke,» faldt Monk ind, «at de alligevel i at stilhed kan have landet paa den spanske kyst. Men sandsynligere er det, at de er optagne af et forbiseilende skib. – Hvordan det nu end hænger sammen, et faktum er det, at foreløbig er de tabt for os. – Der er imidlertid en anden omstændighed, som vi har diskutteret svært lidet, og det er Henriksens eventyr paa 'Fram'. Han fortæller jo, at han udskibede sine passagerer paa en øde kyst. Kan der være nogen tvil om, at det var den afrikanske kyst?»

«Nei, ingen tvil,» svarede Holt bestemt. «Jeg har tænkt meget over den ting, og det gjør mig desto sikrere paa, at der stikker noget djævelskab under, som vi ikke kjender til. Henriksen havde ikke holdt noget bestik; men efter kursen og tiden at dømme, maatte 'Fram' paa den tid have været nede ved kap Mazighan eller noget sydligere: og saa fortæller han, at hans passagerer, [202] som du kalder dem, signaliserede med nogen iland, og at der kom en stor baad fuld af folk ud – det forstaar jeg ikke!»

«Kanske Henriksen selv var fuld,» foreslog jeg.

«Men de to passagerer da?»

«Dem kan han simpelthen have kastet overbord, og saa fiffer han paa historien for os –»

«Da var det rimeligere, at han aldrig har havt passagerer ombord,» faldt Monk ind, «at han har benyttet vort fravær til at tiltale flaskerne, har seilet bort i ørsken og

saa syntes, han maatte finde paa noget, da han igjen traf os.»

«Tror du, at saadant er muligt?» Jeg saa paa Holt. Han bare rystede energisk paa hovedet.

«Ikke jeg heller,» fortsatte Monk, «men det kan jo aldrig skade at diskutere de forskjellige forslag til løsning af disse gaader.»

Idetsamme kom Henriksen agterover og spurgte, om han skulde gjøre ankeret klart. Jeg saa paa gjenstanden for vore frygtelige mistanker, paa hans brune, aabne sjømandsansigt med de ærlige øine. Det samme gjorde Monk og Holt, og saa lo vi alle tre til stor forbauselse for angjældende.

«Lad mig faa laane telegramet, som vi fik fra politimesteren i Kristiania, og ligeledes det fra konsulen i Cadiz.»

[203] Monk tog papirerne frem af sin lomme og rakte mig dem. Det fra Kristiania lød saaledes:

««Oceans» mandskab igaar ankommet. Fastholder sin forklaring fra Cadiz; fremmede kom ombord fra synkende dampyacht, bemægtigede sig fartøiet. Er løsladt ifølge dit telegram.—
(sig.)

Det fra Cadiz lød:

«Har idag efter anmodning undersøgt baaden, hvori «Oceans» mandskab befandtes. Smuk mahognybaad. Sagkyndige antager, den har tilhørt lystfartøi: men intet saadant vides forlist senere tid.»
(sig.)

Jeg læste dem høit, og begge mine kammerater lyttede opmerksomt, uagtet vi havde læst dem gjennom mangfoldige gange.

«Det gaar rundt for mig! vi bare vaser i taagen!» Holt kastede mismodig cigarstumpen i vandet og reiste sig for at hjelpe Henriksen med at minske seil – vi nærmede os havnen.

«Tvertimod!» raabte Monk efter ham; «nu tror jeg, det begynder at klarne for os. Kan du udtyde pergamentet, saa tror jeg at kunne love dig, at du atter skal faa se noget til de mennesker, som du længes saa efter!»

Holt var alt midt oppe i arbeidet og fik ikke tid til at svare.

[204] Efter den mislykkede ekspedition med «Plover» var baade Holts og mine forhaabninger faldt sammen, og vi kunde begge foreslaaet at forlade Gibraltar og reise hjem. Men Monk havde bedt om udsættelse i et par dage for at besøge nogle af de spanske steder i Gibraltars nærhed. Det var grunden til, at vi den dag seilede til Algeciras.

Solen heldede sterkt mod landet i nordvest, da vi nærmede os den lille ø «Verde islet», som den heder paa de engelske karter, og som dækker Algeciras indre havn. Sjøen blev mørkere og mørkere blaa, næsten sort og isprængt med purpur i bølgedalene.

Vinden døde mere og mere af og kastede i lunefulde blaf ud fra stranden. Den førte med sig den krydrede duft af træer og blomster paa land, den duft, som sjømanden, der seiler langs sydlandenes kyster, kjender saa godt. Den naar ham paa de stille nattevagter, naar duggen begynder at falde, og gjør ham tungsindig og blød om hjertet; den minder ham om høduften udenfor den norske kyst, naar solgangsvinden en juliaften afløses af de varme pust fra det opvarmede land.

«Fram» maatte krydse et par slag for at naa op; men endnu før solen havde skjult sig bag aaserne, løb vi indenfor den lille ø med [205] fyrtaarnet og de gamle batterier og ankrede udenfor mundingen af elven «Miel», kun nogle hundrede alen fra Algeciras's smaa hvide stenkaier.

I den grunde havn, hvor større skibe ikke kan løbe ind, laa kun nogle smaa kystfarere og en ganske liden spansk kanonbaad.

Vi kastede anker i et stenkasts afstand fra den. Kanonbaaden var som sagt liden og dækket med solseil fra for til agter. Det sortmalede jernskrog lignede nærmest en almindelig passagerbaads; men orlogsflaget agter, kommandotegnet paa mastetoppen og en kanon i dreibar affutage forud angav dens krigerske stand.

Der var faa folk at se ombord: en skildvagt paa den trange kommandobro og et par mand under solseilet forud.

Vi beslog seilene ombord paa «Fram»; saa halte vi jollen op til siden, overlod kutteren til Henriksens varetægt og roede iland.

Byen var ikke stor, men stor nok til at fremdrive et antageligt antal dagdrivere og tiggere paa kaien. Mens vi banede os vei mellem dem, hørtes rundt om os:

Noruego, – si, si, Noruego! mens et par foretagsomme ynglinge tilbød os sin tjeneste som vevisere.

Det lykkedes imidlertid at holde dem fra livet – heldigvis er turisternes antal her ikke [206] stort – saa at vi i nogenlunde fred fik lov at spadserere gennem byen.

Dens seværdigheder var imidlertid snart udtømte, og da mørket begyndte at falde paa, befandt vi os igjen nede ved havnen.

En vinhandlinde i en liden have aabnede sin gjæstfri dør for os, og snart var vi behagelig plaserede paa en liden stenbalustrade, der vendte ud til havnen, med den skønne havbugt udbredt for os og en stor flaske spansk vin paa bordet mellem os.

Verten stod ved siden bukkende og passiarende, men med spanierens værdighed og nedladende fagter, der staar i saadan modsætning til italienerens krybende venlighed mod fremmede «excellenca'er».

Paa kanonbaadens dæk – den laa lige ud for os – viste det sig to mænd – en yngre i løjtnants uniform, sandsynligvis fartøiets chef, og en ældre officer med stabsofficers distinktioner.

Verten bemærkede retningen at vore blikke.

«Signor de Santa Marina, capitano de navio¹⁶ – en stor herre,» hviskede han med ærefrygt.

«Del er ikke stort skib for en capitano,» bemærkede jeg.

[207] «Han kommanderer over alle kanonbaade lige herfra og til den portugisiske grænse; og der er mange af dem paa disse kanter nu.»

«Er her flere stationerede end sædvanlig?»

«Ja, der ligger en i hver bugt nu for tiden, akkurat som om det skulde være midt i krigens tider. Men vi ved nok hensigten med det; det er for at gjøre de stakkars smuglere fortræd – som om ikke toldopsynet var nok! Hvad skal de fattige spaniere leve af, naar de ikke kan smugle lidt – hvis de bare skal betale skatter? – nogle siger, det er for carlisternes skyld; men jeg ved det bedre!»

Den hæderlige vert trak sørgmodig paa skuldrene og vendte sig bort for at betjene et par andre gjæster.

Den ældre søofficer blev sat iland fra kanonbaaden, steg op ad kaiens stentrin og gav sig til at spadserere op og ned under den lille træplantning, røgende sin cigaret. Vi bemærkede, at han nu og da skottede til «Fram». Dagdriverne gik tause af veien for ham.

«Tror du, at du kunde skaffe os den herre i tale?» Monk lagde haanden paa Holts arm – jeg havde oversat vertens ord for ham.

«Det er ikke vanskeligt! der bestaar et slags frimureri hele verden over mellem os søofficerer, og det maatte være en bøffel af en fyr, hvis [208] han ikke høflig modtager mit selskab, naar jeg presenterer mig for ham.»

Holt steg ned ad den lille stentrapp, gennem haven og ud paa «Alamedaen». Vi saa ham hilse og tiltale spanieren, som høflig tog sin cigaret af munden og besvarede hilsenen. Straks efter rystede de hinandens hænder og begav sig sammen hen mod det sted, hvor vi sad.

Den nødvendige presentation gik for sig, og spanieren modtog vor indbydelse til at tømme en flaske vin med os. For Monks skyld førtes samtalen paa fransk, hvilket sprog tales af næsten alle spanske søofficerer.

Den fremmede var en mand paa ikke over firti aar og af et meget vindende ydre. Kulsort, lokket haar og et spidst tilstudset skjæg af en noget lysere farve. Ansigtet regelmæssigt og øinene mørkeblaa. De havde ikke det ustadige, drømmende udtryk, som saa ofte træffes hos sydlændinge, men blikket var klogt, fast og iagttagende.

Han interesserede sig høilig for vor lange seilads med «Fram» og lovede næste dag at besøge os ombord. Vi maatte give ham en nøiagtig beretning om turen; men nogle ord fra Monk paa norsk forhindrede Holt og mig i at nævne hændelsen med «Ocean».

[209] Saa kom hans egen nærværelse paa disse kanter paa tale, idet han udtalte sin beklagelse over, at den større kanonbaad, hvorpaa hans kommandotegn var heist, fortiden laa i Cadiz, saa at han saaledes maatte renoncere paa fornøielsen af at vise os gjæstfrihed ombord paa sit eget skib.

«Fortiden har jeg maattet installere mig ombord paa den lille kasse der for at gjøre de nødvendige inspektionsreiser,» fortsatte han.

«Hvormange fartøier hører til Deres eskadre?»

«12 fartøier alt i alt.»

«Alle af samme sort som den der?»

«Nogle større, andre som denne.»

«Det maa være en anstrengende tjeneste for kanonbaadene.»

Det var Monk, som spurgte. Sjøofficeren saa noget overrasket paa ham: «Som kystvagt mener De? ja, den er ikke ganske let.»

«Jeg mener, at det maa være vanskeligt at forhindre smugling med en frihandelsstad som Gibraltar i nærheden.»

«Smugling?» Kapteinen saa skarpt paa Monk; men denne syntes fortabt i beskuelsen af bugten, hvor maanelyset begyndte at spille. «Vi er ikke egentlig toldkrydsere.»

«Jeg ber undskylde; men verten her nævnte noget om, at kanonbaaden jagede smuglere.»

[210] «Naa, det har han fortalt,» svarede sjøofficeren smilende, men med et lidt ærgerligt udtryk i ansigtet. «Ja, sandt at sige saa er det ogsaa hovedhensikten med stationeringen af saamange fartøier paa disse kyster. Smuglingen har i de sidste aar taget mere og mere overhaand, og toldbetjentene med sine gamle kuttere kunde ikke greie opsynet længere.»

«Hvorfra kommer varerne, som indsmugles?»

«Fra Gibraltar antagelig;» den spanske officer syntes at være kjed af temaet; men Monk forfulgte det med en halsstarrighed, som var alt andet end høflig.

«Jeg troede, at der muligens ogsaa dreves smugling fra den afrikanske kyst fra Marokko?»

«Fra Marokko? nei, det land producerer ikke meget, som er værdt at indsmugle her».

«Nei, deres vaabenfabrikation staar ikke høit, det er sandt.»

Ved denne bemærkning reiste den fremmede officer sig halvt op og saa paa Monk med et besynderligt blik; men da denne allerede havde vendt sine øine mod

bugtens maanebelyste flade og strakte sig magelig i sin stol, lod han til at forandre beslutning; han satte sig atter og udbrød livligere:

«Men, mine herrer, skulde vi ikke tale om [211] noget behageligere end smuglere og kjæltringer! – Jeg antager, at De imorgen skal besøge tyrefegtningen?»

«Tyrefegtningen – hvor?»

«I San Roque; ja, De ved, hvor San Roque ligger? – hele provinsen taler ikke om andet end tyrefegtningen, som skal finde sted der imorgen. Det bliver den største, som har forekommet paa disse kanter i løbet af mange aar.»

«Jo, jeg synes nok, jeg saa noget om det i en avis; det er jo den 7de september imorgen?» bemærkede Holt. «Forøvrigt hører det ikke til mine yndlingsfornøielser.»

«Sandt at sige heller ikke til mine. Men mine landsmænd, ved De, vilde heller gaa glip af et aar af sit liv end af en saadan fornøielse. Der vil imorgen være samlet en 20–30 tusind mennesker i San Roque; i dagliglaget er der 6 tusind.» Sjøofficeren talte rolig og behersket; men jeg bemærkede dog en vis uro i hans væsen, og han kastede nu og da hurtige blikke paa Monk.

Det var heller ikke godt at forstaa sig paa Monk; ti ligesaa ligegyldig som han havde vist sig tidligere i samtalen, ligesaa interesseret syntes han paa dette punkt.

«San Roque, den 7de september,» gjentog [212] han, «der er tyrefegtning, siger De, som alle spaniere, der paa nogen maade kan, vil overvære – var det ikke saa?»

«Visselig,» svarede den fremmede; han syntes ubehagelig berørt af Monks besynderlige optræden. «De kjender vel mine landsmænds forkjærlighed for den slags forlystelser?»

«Javist, hr. kaptein! undskyld min nysgjerrighed; men jeg blev meget behagelig overrasket, da jeg længe har ønsket at kunne overvære en saadan forestilling, og jeg hidtil ikke har haft anledning dertil.»

«Herfra til San Roque er kun en 10 engelske mil, og for gode ord og betaling er det ikke umuligt, at De kan faa leiet heste her i byen.» Kapteinen reiste sig og tog afsked efter at have lovet at besøge «Fram» næste morgen.

Saasnart hans skridt var hendøde paa stenbroen, for Monk op fra sin plads og raabte paa verten.

«En af dere, som kan spansk, bed ham bringe hid en lampe eller lygte; her er mørkt som i en sæk! og – giv mig saa pergamentet!»

En blafrende oljelampe blev sat paa stenbordet mellem os, og Monk foldede pergamentet ud.

«Ganske rigtig: S R 7/9. Det er tydeligt nok!»

[213] «Hvad er tydeligt nok?»

«Bogstaverne! datoen!»

«Datoen?»

«Kan du da ikke læse? S R: San Roque. 7/9: syvende september – det er imorgen, da tyrefegtningen skal foregaa.»

Endelig gik der et lys op for mig: «Du tror, at vi imorgen i San Roque kan træffe den person, som eier brevtasken?»

«Jeg er sikker paa, at han vil være der.»

«Men vi kjender ham ikke og har aldrig seet ham!»

«Kommer tid, kommer raad; vi har nu traaden i vor haand – det staar til os at følge den labyrinten ud.»

Holt hørte paa os ganske bleg af sindsbevægelse og mælede ikke et ord.

Atter maatte verten frem; men det kostede os en anselig sum penge at faa leiet 3 dyr og en fører til den næste dag.

Tredie kapitel: Grev Silva

[214] Heldigvis oprandt den næste dag med overskyet himmel, saa at varmen ikke var altfor trykkende.

Vi forefandt muldyrene opsadlede foran vertshuset, og verten ventede paa os med driveren – en brunstegt spanier i sribet skjorte og med silkeskjærf om livet, knæbukser og gule lædergamacher om de kraftige lægger; i ørene svære sølvringer, som skinnede frem blandt en overflod af sorte, fedtede krøller, som rullede ned fra hans isse, hvorpaa tronede en umaadelig straahat.

Pedro Nolasco blev os presenteret som dyrenes eiermand, og saa bar det afsted op mellem fjeldknauserne. Det blev bestemt, at veien skulde lægges først i nordvestlig retning, dels for at finde bedre stier, dels for at vi skulde faa se de smukkeste partier af omegnen. Naar vi saa efter en times ridt havde passeret «slottet», skulde kursen sættes nordostover mod San Roque – saa forklarede Don Pedro, mens han sprang mellem os og holdt sig fast i halen snart paa det ene dyr snart paa det andet. Havde vi lyst til at tage et trav eller endog en gallop, saa var [215] der forresten intet iveien – han sprang gladelig omkap med sine dyr.

Jeg vil ikke prøve paa at beskrive turens skjønheder, dertil er min pen ikke smidig nok, omendskjønt alt staar for mit øie, som om det hændte igaar: egeskovenes mørke skygger, orangetræerne med sine gyldne frugter, de klare rislende fjeldbække, og, naar kløften aabnede sig sydover og østover, glimtene af det blaa hav – langt udover forbi strædet – eller af Afrikas blaa fjelde.

I bunden af en bred, vakker dal, hvorigjennem en elv slyngede sig, skimtede vi gennem træerne de graa mure af et kjæmpemæssigt slot. Vi naaede ikke længere end did, hvor parken begyndte, og et vældigt jernstakit spærrede videre passage. Et lidet stykke bagenfor den rustne gitterport skimtedes mellem slyngplanter og ugræs, som syntes at vokse alt menneskeligt over hovedet, en liden portnerbolig.

Selve slottet saa endnu ud til at være en fjerdingvei borte.

Den vei eller sti, vi fulgte, tog her østover, gik en stund langs stakittet, som ødelagt og forfaldent heldede hid og did og paa lange strækninger bedækkede jorden med sine rustne stænger.

«Hvem eier slottet? – det er vel en rig og stor herre?»

[216] «Grev Silva, svarede Pedro. «Hans forfædre var provinsens generalkapteiner – søn efter far i lange tider. Men den nuværende greve er sjelden hjemme; han er fattig, siger man, og færdes i udlandet hos – – –»

Vor værdige fører stansede pludselig sin tale og syntes utilbøielig til at fortsætte. Vi havde naaet en klippeafsats ligeoverfor slottet og næsten i høide med dette – og blev staaende og stirre paa den ærværdige bygning. Føreren udstrakte sin haand: «Greven er hjemme, sagde han: se flaget er heist paa det østlige taarn!»

Der vaiede ganske riglig en fane fra et af taarnene; men afstanden var for stor til, at vi kunde skjelne farver og emblemer.

Monk, for hvem Pedros ord var blevet oversat, bad os spørge ham ud om greven. Men vor fører, der ellers var saa snaksom, viste sig nu taus og afvisende.

«Spørg ham,» sagde tilslut Monk, «om han tror, at greven vil besøge tyrefegtningen.»

«Visselig,» svarede føreren med stort alvor; «en god spanier forsømmer aldrig en tyrefegtning. Det maa være for dens skyld, at greven er hjemme.»

«Kan du udpege greven for os, naar vi kommer til San Roque?»

[217] «Hvis jeg træffer ham, kan jeg pege paa ham. For 10 aar siden traf jeg ham ofte; senere har jeg ogsaa seet ham – nu og da.»

«Hvilken vei drager han fra slottet til San Roque – den vi nu følger?»

«Nei, denne vei kan ikke længere kjøres. Der gaar en anden vei paa nordsiden af slottet – hovedveien mellem Cadiz og San Roque.»

*

Det ene muldyr var saa uheldigt at træde en spids sten ind under hoven, og rytteren maatte stige af. Vi besluttede at holde rast og se, om ikke haltheden skulde give sig.

Under en kjæmpemæssig korkeg strakte vi os i græsset, og flaskeforet og nisten toges frem af de rummelige sadelvæsker.

«Nu vil jeg spørge dig om en ting,» sagde Holt – han rakte efter afbenyttelse sin lærke med gammel lysholmer til vor brave fører, som intet havde imod at prøve

«inglesernes» aqua ardiente – og vendte sig mod Monk. «Hvordan vil du bære dig ad med at gjenkjende vore venner fra 'Ocean' – om det skulde træffe sig saa heldigt, at nogen af dem idag kommer til San Roque?»

[218] «Før jeg svarer dig paa det, vil jeg selv gjøre dig et spørgsmaal: Hvad slags mennesker tror du, det er, vi er paa jagt efter?»

«Jeg har tænkt meget over den ting, og ikke rettere end jeg husker, saa var vi engang enige om, at det maatte være forbrydere, som havde bemægtiget sig lystyachten, og som af den grund ikke turde følge 'Ocean' i havn, men vilde iland paa en eller anden fredelig kyst.»

«Ja, det er rigtigt. Men nu tror jeg, eller rettere sagt, jeg føler mig overbevist om, at de ikke netop behøver at regnes til forbryderkysten; men at de paa anden maade er paa kant med øvrigheden. – Jeg tror, det er – carlister.»

Ved disse Monks ord sprang Holt og jeg op, og Pedro spidsede øren og kastede mistænksomme blikke paa os.

Det slog mig straks, at Monk havde ret.

«Ikke sandt,» fortsatte han, «det forklarer meget eller maaske alt. Som Dere husker af skipperens forklaring – det stod i Cadizavisen – saa begik de fredløse, vi kan jo kalde dem saa, ingen større voldsomheder, og skibets besætning blev ikke udplyndret. Man faar indtryk af, at de kun ønskede at manøvrere skibet didhen, hvor de selv vilde. Aarsagen til, at de skjulte sig, da vi kom ombord, kan ikke have været nogen anden end at faa leilighed til at [219] overmande os uden blodsudgydelse. Du kan vide, at 8 mand kunde have hindret os i at komme ombord ved at bruge magt! Øieblikket for deres angreb paa os blev ogsaa valgt saa beleiligt som muligt med det samme maal for øie. Selv de, som kom ombord paa 'Fram', sparede Henriksens Liv, uagtet han greb til voldsomme midler for at blive dem kvit.

Alt tyder paa, at det er mennesker, som er paa kant med samfundet, men ikke forbrydere. Jeg læste nylig i en engelsk avis, at der i den senere tid er begyndt carlistisk propaganda ogsaa i de sydlige af Spaniens provinser – før har de holdt sig til de nordlige – og paa vor ven Capitano Santa Marina forstod jeg tydelig, at hensigten med kanonbaadenes stationering var at forhindre indførsel af vaaben fra carlisternes side. Ikke sandt?»

«Jo, naar du siger det, synes jeg – ogsaa, alt er klart. Men jeg kan bare ikke forstaa, hvordan du kan faa alle smaating til at hænge sammen paa den maade – – –»

Holt saa med saa uforstilt beundring paa Monk, at jeg maatte le: «Du kjender endnu ikke Monk, det har jeg sagt dig før! Vær tryk, han skaffer dig nok din donna igjen!»

Bemerkningen gjorde Holt taus for en lang stund.

[220] «Jeg tror, du har ret, Monk,» fortsatte jeg; «en anledning som en tyrefegtning maa være ypperlig for revolutionære møder, og du har vistnok fundet betydningen af bogstaverne og tallene paa pergamentet. Men jeg maa fortsætte Holts spørgsmaal –: hvordan har du tænkt dig, at vi skal kunne kjende de folk, vi søger, selv om hele banden fra 'Ocean' idag er samlet i San Roque? – – –»

«Jeg skal tilstaa, at mine planer er noget ubestemte i saa henseende,» svarede Monk; «men det er min erfaring, at naar man kun holder sig paa stedet, hvor man ved, at noget er at finde, stadig holder øinene aabne og benytter det, man ved, i øieblikkets tjeneste saa frembyder der sig altid en anledning til at komme et skridt nærmere mod maalet.»

«Men du har da tænkt at følge en bestemt fremgangsmaade?»

«Min foreløbige plan er simpel nok: Vi gaar for englændere. Dere ved, at man i England nærer carlistiske sympatier – at mange englændere frivillig har kjæmpet i prætentens rækker under hans tidligere forsøg. – Det er altsaa for spaniere intet underligt i, at englændere søger folk, som nærer carlistiske tendenser. Jeg vil, at vi i San Roque skal gjøre slet skjulte forsøg paa at komme i forbindelse med carlister. [221] Det skulde da være underligt, om det ikke kom nogen af lederne for øre, og at de selv kom til os. Lad os begynde med vor brave fører og spørge, om han ikke kan skaffe os en carlistleder i tale. Enten er han carlist og kan være os til tjeneste, eller han er det ikke, og isaafald vil han sladre af skole og gjøre det bekjendt, hvem vi søger.»

«Men det kan blive os en farlig spas!»

«Jeg tror ikke, vi i værste fald risikerer mere end, at de spanske myndigheder i al venskabelighed fører os ombord i vor egen kutter og høfligst anmoder os om at forlade Spanien og aldrig mere komme igjen.»

Saa blev det da besluttet, at vi skulde fortsætte til San Roque og give os eventyret ivold.

Da vi atter skulde bryde op, viste det sig, at dyret med den skadede fod saa langt fra var blevet bedre, som det tvertimod var udygtigt til videre tjeneste. – Mindst en af os maatte altsaa fortsætte turen tilfods, og saa foretrak vi at gjøre det alle tre.

I det første hus, vi traf paa, blev muldyrene ført under tag, og føreren tog vor lille bagage paa nakken. Pedro Nalasco var glad til; ti han tvilede sterkt paa, at der i San Roque var tag over hovedet at faa for dyrene, og det saa ud til regn.

[222] Vi for vor part havde intet imod at gaa: men opholdet gjorde dog, at det led ud over dagen, før vi naaede San Roques porte.

Der strømmede mennesker til fra alle kanter udenfor den lille klippestads forfaldne mure. I porten, hvor der fandtes en vagtstue, og hvor nogle dovne, skidne soldater strakte sig paa stenbænkene med cigaretter i munden, var trængselen saa stor, at gaaende, ridende og kjørende sad fast. Foran os rullede en vældig gammel karosse i rødt og forgyldt paa kjæmpemæssige fjære og trukket af fire muldyr.

Paa bukken sad en tjener i jægerlivré, og da vi indhentede karossen lige foran slotsporten, bemærkede vi indeni en herre og en dame – begge klædt i sort, som spanierne ynder saa meget.

Herren var en vakker middelaldrende mand, med blaa øine og rødligt haar, hvad der ikke er saa ualmindeligt i Spanien, som man gjerne tror. Damen holdt en stor vifte op for ansigtet paa den side, der vendte mod os.

«Det kjøretøi maa være fra salig don Quixotes tider,» bemærkede Holt.

«Grev Silva,» hviskede Pedro i vore øren, og tog sin hat af med alle tegn paa ærbødighed.

Man skulde tro, at damen havde hørt Holts bemærkning, for hun lod hurtig viften falde og [223] saa overrasket paa os. I samme øieblik udstødte hun et forbauset udraab, og en sterk rødme for over det skjønne ansigt.

«Det er hende – den spanske pige fra 'Ocean'!» raabte Holt og banede sig vei blant menneskene, der omgav vognen. Vi fulgte ham, saa godt vi kunde.

Nu fik greven øie paa os. Han forandrede farve og saa et øieblik raadvild ud; saa reiste han sig og raabte: «Kjør paa, kjøp paa! gjør plads der! I ved, hvem jeg er; jeg

vil frem!»

Det lykkedes kusken at drive dyrene i trav, da vognen netop havde passeret den trange port, og farvandet blev mere aabent.

Men Holt sprang op paa vogntrinnet, holdt sig fast med den ene haand og raabte: «Jeg vil tale med den dame! lad Deres vogn stanse, hvis De vil undgaa skandale!»

Greven reiste sig bleg af raseri og hævede sin høire arm med en tung, sølvknapet stok.

Men Holt opfangede armen med den haand, han havde fri, og holdt den fast som i en skruestik:

«Den dame har allerede før givet sig under min beskyttelse, og jeg forlader hende ikke.» Holt tvang greven ned i sædet, men slap ikke hans arm.

[224] «Beskyttelse! min datter under Deres beskyttelse! Hvem er De? Hid, vagt! arrester denne røver!»

Under denne scene havde mængden pakket sig saa tæt sammen om vognen, at kusken maatte stanse hestene, og vi – Monk og jeg – naaede op til skuepladsen. En mand havde banet sig vei op paa vogntrinnet ved siden af Holt; jeg saa, at hans haand omfattede skaftet af en lang kniv. Han bøiede sig ned mod greven: «Skal jeg støde til?» Men greven vinkede afværgende med haanden:

«Nei, hent vagten! lad soldaterne komme – hurtigt!»

Jeg greb manden bagfra og slyngede ham ned paa stenbroen; ti han betænkte sig øiensynlig paa, om han skulde lyde greven. Det var vor fører Pedro Nolasco; han forsvandt blandt mængden.

Monk og jeg søgte forgjæves at mægle fred, men Holt var aldeles ustyrlig:

«Er det Dem, som kalder Dem hendes far, saa har vi et gammelt regnskab at gjøre op. Det er altsaa Dem, som agerer sjørøver, Dem, som – – –»

Greven kjæmpede forgjæves for at komme løs; men Holt knugede ham ned i vognens puder. Jægeren og kusken begyndte at kravle [225] ned af bukken for at komme sin herre tilhjælp. Jægeren lagde haanden paa sin hirschfænger; men baade Monk og jeg fik se det itide. Vi havde intet andet at gjøre end at kaste os over

ham, hvis vi vilde frelse vor kammerats liv. Men det var en svær, sterk kar, og vi havde nok med at greie ham, vi to.

Pludselig slap Holt sit tag om grevens haanded, slyngede armen om den unge piges liv, løftede hende ud af vognen og sprang ned paa stenbroen med hende.

Greven reiste sig op, aldeles bleg af raseri. «Er I spaniere og ser paa, at en spansk adelsmand bliver saaledes forhaanet af fremmede banditter?»

Der skulde vistnok ikke saa meget til; halvhundrede knive blev trukne, og vi hørte en brølen omkring os.

Greven syntes imidlertid at besinde sig. «Rør dem ikke!» raabte han. «Der er soldaterne! lad vagten gribe dem,» og han sprang ud af vognen og stillede sig foran os.

Men en folkesværm er ikke saa let at berolige som at ophidse. I næste øieblik troede jeg, at det var ude med os. Heldigvis havde vi skaaret os nogle forsvarlige knortekjæpper i egeskoven, og dem brugte vi efter evne. Mangen en kniv faldt klirrende ned paa de knudrede ^[226] gadestene, mens armen, som havde ført den, sank lammet ned. Jeg skal medgive, at greven efter evne søgte at beskytte os. Endelig kom soldaterne til, adsplittede sværmen og førte os mellem sig til vagtstuen. Holt forsvarede sig saa rasende, da man vilde føre ham bort fra den unge pige, at Monk og jeg maatte træde til for at styre ham.

Jeg skal ikke opholde mig større ved, hvordan vi tilbragte aftenen og natten. Forrevne, blodige og smudsige strakte vi vore værkende lemmer paa de slidte stenbænke. – Det vil sige Monk og jeg; for Holt spadserede frem og tilbage den hele tid. Sagde han noget, saa var det for at forbande sig selv og sin ubesindighed – og ikke i de skaansomste udtryk.

Imidlertid kom tilsidst morgenen og lyset med den.

«Dette gaar ikke længere,» sagde Monk; «vi faar tage det fra den gemytlige side. – Hvad tror du, vore venner og kjære i hjemmet vilde sige, hvis de saa os i denne forfatning?»

«Ja, Dere kan nok le! men jeg, som har været dum og bragt os i denne klemme, – hvad skal jeg gjøre?»

Holt satte et saa ynkeligt ansigt op, at vi fik os en god latter og fra det øieblik blev udsigten i virkeligheden ogsaa lysere.

[227] Der viste sig en sortsmusket officer, som spurgte, om vi ønskede at købe noget mad; isaafald vilde en af hans soldater hente til os i nærmeste vertshus; ligesom han ogsaa sørgede for, at vi fik sæbe, vand og andre remedier samt vor lille bagage.

Penge havde vi nok af, og da vi havde vasket og fjelget os, saa godt vi kunde – soldaten tilbød endog at lade sin hustru sy sammen de værste rifter i vore klæder – og der stod et taalelig godt maaltid med tre store flasker vin foran os, steg humøret betydelig. Den skjæggede *alferez*¹⁷ havde ikke noget imod at deltage i maaltidet, og før det var slut, var vi de bedste venner. Kommandanten vilde snart besøge os, sagde han; selv vidste han ikke, hvad der vilde blive foretaget med os.

Udover mod middag viste ogsaa kommandanten sig – en liden, vindtør herre med graa moustacher, i en luvslidt majorsuniform og med cigarettens mellem læberne.

Grev Silva havde været ædelmodig nok, sagde han, til at frafalde at tiltale mod os og tillade, at vi sattes i frihed 24 timer efter vor arrestation. Derefter lod majoren et fint vink falde om, at soldaterne vistnok ventede en liden [228] godtgjørelse for de blaa øine, Holt havde forskaffet dem.

En haandfuld skinnende, engelske guldpund gjorde ham yderst elskværdig; ja, han haabede endog at se herrerne i sin ringe bolig, før vi drog. Det kunde vi dog ikke tage i mod.

Derimod bad vi om at faa alcaden eller borgermesteren i tale, og denne hæderlige borger syntes meget glædelig overrasket, da vi skjænkede 500 pesetas til byens fattige. – Den skikkelige løjtnant modtog alle de cigaretter, vi havde paa os, og lovede at besige os i Gibraltar.

Udenfor vort fængsel stod Pedro Nolasco med muldyrene og hilste, som om ingenting var hændt.

Da vi nærrede en berettiget eller uberettiget frygt for, at vore gaver ikke skulde naa uformindskede ned hverken til de menige soldater eller byens fattige, sørgede vi for at stikke forskellige myntsorter i de skidne næver, efterhvert som de udstraktes mod os, og forlod byen i den hjerteligste forstaaelse baade med den civile og den militære del af befolkningen.

Pedro Nolasco talte ikke saameget som den foregaaende dag, men førte an i taushed. Heller ikke fortrak han en mine, da vi tog af fra veien og red op mod grev Silvas slot – de par hundrede skridt til portnerboligen. Monk trak [229] i det rustne

haandtag paa klokkestrengen, og lyden af en klokke – omtrent som fra en almindelig norsk kirkeklokke paa landet – svarede.

En gammel mand med sølvgraat haar humpede ud af døren og ned til den svære gitterport. I haanden holdt han et brev, og det rakte han ud mellem jernstængerne uden at aabne porten.

«Hvordan ved De, at det er til os?» spurgte Holt.

«Greven sagde, at tre fremmede herrer – ingleser – vilde komme heriaften – og bad mig kun levere dette brev.» Han hilste og gik uden at se sig om.

«Han har været portner hos Silva'erne i 50 aar,» sagde Pedro.

Jeg brød brevet og læste – det var uden adresse og uden underskrift og skrevet paa fransk:

«Naar I modtager dette brev, er jeg og min datter ombord paa min yacht og langt fra Spanien. – Søg ikke efter os, hvis I har Eders liv kjært!»

Intet videre!!

«Greven reiste igaaraftes til Cadiz,» bemærkede Pedro; han betragtede opmærksomt vore ansigter, mens vi læste brevet.

[230] Naar vi senere talte til vor fører om veien og andre likegyldige materier, svarte han høflig og uden modvilje; men ethvert forsøg paa at tale om greven, carlister eller lignende mødte han med taushed.

Engang sagde jeg pludselig til ham: «Du vilde igaar have stukket ned den herre der – jeg pegte paa Holt – hvis greven havde givet sit samtykke.»

Manden trak paa skulderen. «Deres ven var angriberen, han maa prise sig lykkelig, at han slap saa godt fra det.»

«Du staar altsaa i forbindelse med greven?» – Intet svar. – «Men hvad borger os for, at du ikke nu leder os ind i et baghold for at hævne vor adfærd igaar, som vi forresten skal indrømme var upassende?»

«Jeg har lovet greven at bringe Eder i god behold til Algeciras.»

Mere var der ikke at faa ud af ham.

*

Senere, da vi atter var i god behold hjemme – og Monk og jeg passiarede om de begivenheder, som jeg nu har fortalt, ytrede jeg min forundring over Holts Adfærd ved den [231] leilighed, han som altid er saa rolig – ja, som vi ansaa for et slags flegmatiker.

«Det er de uberegneligste mennesker,» sagde Monk, «netop de saakaldte sindige og rolige. Vi andre almindelige dødelige, vi kan blive heftige, bevægede og sinte; men naar saadanne mennesker som Holt kommer i oprør, da er det som at slippe vandet af en dam – det stopper ikke, før det er rendt ud. Forøvrigt er det jo den gamle historie; naar en mand først er forelsket, saa er ingen afgrund ham for dyb og intet taarnspir for høit – – – – –»

Da aftenen faldt paa, laa Algeciras og havbugten for vore fødder, og faa minutter efter stod vi paa «Frams» dæk, mens Henriksen ivrig forespurgte «aassen vi hadde hat det paa turen».

Fjerde kapitel: Kaptein Santa Marina

Jeg sov som en sten den nat; men saa var vistnok ikke tilfældet med Holt eller Monk. Monk blev siddende oppe paa dækket for [232] at «tænke», som han sagde. – Holt hørte jeg først kaste sig frem og tilbage i køien og derpaa slaa op for at slutte sig til Monk.

*

Vi sad ved frokosten næste morgen. Henriksen holdt paa at gjøre klar til letning, da vor bekendt fra forrige aften, kaptein Santa Marina, lagde til siden i sin lille jolle og bad om at faa en samtale med os, før vi seilte.

Han blev ført ned i kahytten og havde intet imod at prøve indholdet af forskellige hermetiske daaser, hvormed «Fram» var udrustet i overflod, og hvormed vort frokostbord var smykket.

«Jeg kommer for at foreslaa mine herrer en overenskomst,» sagde kapteinen – frokosten var ekspederet og cigaren eller cigaretten tændt.

Han saa paa Monk og fortsatte: «Saavidt jeg kan forstaa, jager vi det samme vildt – om end ikke med de samme hensigter.»

Holt og jeg betragtede ham forundret; men Monk svarede ganske rolig: «Ja, jeg antager ogsaa det, og maaske kunde vi hjælpe hverandre.»

«Netop min mening,» – spanieren talte med en livlighed, som vi ikke havde bemærket hos ham tidligere, «og jeg maa meget beklage, at jeg viste mig noget afvisende forleden aften.»

[233] «Ikke værd at tale om,» faldt Monk ind; «De antog maaske den gang, at vi var carlister og saaledes netop hørte til det vildt, De jagede?»

Spanieren syntes forlegen: «Jeg maa tilstaa – – – ja, jeg har ingen grund til at skjule noget for Dem. Aarsagen til, at jeg er stationeret paa disse kyster med en saa talrig eskadre, er, at her i den senere tid af carlister er indsmuglet en mængde vaaben og ammunition – ja, endog feltskyts. Selv efterat det kom regjeringen for øre, og efterat jeg fik i opdrag at stanse trafikken, har det lykkedes de kjæltringer at fortsætte i temmelig stor maalestok – – –»

«Men hvordan kan det gaa for sig,» spurgte jeg, «at man er vidende om det og dog ikke kan forhindre det?»

Spanieren smilte: «Det er underlige forholde her i Spanien, ser De! Regjeringen har mange spioner selv blandt carlisterne, og vi faar altid vide, naar en indsmugling har fundet sted – ja, ofte i forveien; men de karle har indrettet sig saa listigt, at det lidet hjælper os. – De arbeider paa tre forskjellige hold. Nogle bringer sagerne til kysten, andre modtager dem, og atter andre transporterer dem ind i landet.

Disse mennesker kjender ikke hinanden, saa at selv om der er forrædere iblandt dem, saa lykkes det os aldrig at følge traaden til ^[234]enden. – Engang imellem opnaar vi at faa tag i en mindre portion vaaben; men det har aldrig lykkes os at faa vide, hvem der har bragt dem til kysten – eller hvorledes – og heller ikke, hvor de bliver af senere. Jeg har rigtignok i den senere tid – –» han stansede og syntes at nøle.

«Tal kun frit!» sagde Monk; «vi giver vort æresord paa, ikke at benytte, hvad vi hører, til at modarbeide Deres planer.» Han saa spørgende paa Holt og mig; vi nikkede.

«Det er mig nok,» fortsatte kapteinen. «Hvad jeg vilde sige, det var, at regjeringen har bragt i erfaring, at vaabnene kommer fra Amerika; men jeg ved, at de ikke bringes hid til kysten i de samme fartøier, hvori de indlades der. Jeg tror af forskjellige omstændigheder at kunne slutte mig til, at de indsmugles her paa kysten fra dampskibe, som agerer engelske lystyachter; men hvor disse tager vaabnene ombord – det er os en gaade.»

«Og saa fik De forleden dag mistanke om, at vi hørte til komplottet?»

Kapteinen rødmede og saa noget forlegen ud: «Ja, jeg vil ikke negte, at noget saadant for mig gjennem hovedet. De gjorde nogle forunderlige spørgsmaal – – –»

Vi maatte alle le.

^[235] «Jeg maa beundre Deres skarpsindighed,» sagde Monk. «Men hvordan fandt De senere ud, at vi tvertimod jagede samme vildt – som De udtrykker Dem?»

«Det skyldes ikke min skarpsindighed; men at jeg er godt underrettet. Igaar var jeg en tur i Gibraltar, og jeg anstillede da undersøgelser om Dem og Deres kutter. –

Enten De var englændere eller nordmænd, det kunde ikke jeg være sikker paa, og englænderne viser en besynderlig sympati for Don Carlos – – –»

«De maa endelig ikke tro, at vi er fornærmede over Deres mistanke,» faldt Monk ind. «Jeg beder Dem tale frit!»

«Nuvel, vi har vore agenter i Gibraltar baade af den ene og den anden grand; men især for toldvæsenets skyld, og jeg tør sige, at der for tiden er liden udsigt for de stakkars smuglere til ubemærket at forlade frihandelsstaden. Jeg benytter selvfølgelig ogsaa det spanske toldvæsens agenter der, og fik hurtig greie paa, at den norske kutter havde været ude for et besynderligt eventyr i Atlanterhavet mellem Afrika og Spanien. Ja, at endog den engelske admiral havde stillet en kanonbaad til Deres disposition for at lede efter nogle spanske røvere paa sjøen. – Men hvor kanonbaaden havde været, kunde jeg ikke faa greie paa.»

[236] «Det er forbausende!» sagde jeg. «Vi har ikke talt et ord derom til nogen uden til den engelske admiral, og han lovede at holde tæt.»

«Kanonbaadens ekspedition kunde man ikke vente skulde blive nogen hemmelighed,» bemærkede Monk. «Men kjender De ogsaa vort og 'Frams' eventyr?»

«Jeg tør sige, at jeg kjender det;» der viste sig et eget smil paa spanierens ansigt. «I Gibraltar er der mangt et hyggeligt sjømandsværtshus, og ved et godt glas saa 'spinder gjerne matrosen en ende', som det heder. De har jo ogsaa en matros herombord – omend bare én mand – saavidt jeg ved?»

Det var altsaa forklaringen! Karl Henriksen havde sladret af skole, uagtet han paa det strengeste var tilraadet at holde sin mund.

«Jeg haaber, at jeg ikke er skyld i, at Deres matros falder i unaade,» fortsatte kapteinen. «Det blev mig sagt, at der maatte mange glas til, for at faa ham paa glid!»

«Nei, vær De ganske rolig,» det var Holt, som denne gang tog ordet. «Hvad der er hændt os, behøver vi ikke at holde hemmeligt; og jeg vilde være Dem meget taknemmelig, om De kunde sige os en maade, hvorpaa vi kunde komme i forbindelse med de mennesker, som vi leder efter.»

[237] «Jeg havde haabet, at De kunde give mig et vink,» svarede kapteinen; «for saavidt jeg kan forstaa, hører de folk, som De traf ombord i det forladte skib, – og

som bemægtigede sig Deres kutter – til den samme bande, som smugler vaaben iland for Don Carlos. – Jeg kjender ogsaa til beretningen fra det mandskab, som maatte forlade skibet og kom iland i Cadiz. Jeg forstod straks, at de talte sandhed.»

«De er virkelig godt underrettet, hr. kaptein! man skulde næsten tro, at De havde faaet Deres opdragelse ved politiet,» bemærkede Monk smilende. «Men hvorfra har De Deres antagelse om, at carlisterne benytter sig af lystyachter under engelsk flag?»

«Ja, jeg har virkelig været nødt til at uddanne mig som detektiv i den senere tid,» svarede søofficeren halvt alvorligt halvt spøgefuldt. «Men lige lidet nytter det, og regjeringen begynder at blive utaalmodig, fordi jeg endnu ikke har kunnet gjøre ende paa uvæsenet. – Hvad min mistanke om anvendelse af lystyachter under engelsk flag angaar, saa skriver den sig fra, at det to gange er hændt, at saadanne fartøier har vist sig netop paa de steder, hvor vi senere har faaet underretning om, at vaaben har været ilandbragt. Andre fartøier har ikke været seet.»

[238] «Og det har ikke lykkedes at faa overhalet nogen af disse lystfartøier?»

«Nei, endnu ikke! det er desuden en farlig sag, især naar de farer under engelsk flag. Tager man fejl, saa er fanden løs! Engang forfulgte forresten en af mine kanonbaade et saadant fartøi langt ned paa den afrikanske kyst; men der forsvandt det sporeløst.»

«Forsvandt, siger De?» Holt bøiede sig ivrig frem.

«Ja, kanonbaadens chef fortæller, at det mistænkelige fartøi styrede ret paa land og forsvandt. Det var i tussmørket og lidt disigt veir, saa jeg antager, at det simpelthen har bøiet af langs kysten og undgaaet ham paa den maade.»

«Hvor var det?» Holt fæstede blikket spændt paa den fremmedes ansigt.

«Del var imellem kap Mazighan og Fedahlah – saa tror han ialfald; men han er ikke ganske sikker, for han kom under land i overskyet veir uden observationer og maatte straks søge ud igjen, da der røg op en storm.»

«Men fik han ingen landkjending?» Det var fremdeles Holt, som spurgte.

«Nei, man kan jo seile hundreder af kvartmil paa den kyst, uden at landet forandrer sig; og han kunde intet andet merke opgive end to kjæmpemæssige palmetrær.»

[239] «Palmetrær?»

«Ja, palmetrær!» bemærkede sjøofficeren med en liden latter. «Det var et deiligt sjømerke der, hvor der findes hundreder og tusinder af dem! Det var forøvrigt en ganske ung og uerfaren officer, og jeg satte liden tro til hans rapport. – Senere har jeg befaret kysten der mange gange, men ikke kunnet finde andre havne end de kjendte marokkanske byer; der er en 5–6 stykker af dem, ved De.»

«Det var en underlig historie!» Holt talte som en, der tænker paa et og siger et andet, og straks efter forsvandt han fra kahytten, og vi hørte ham skridte op og ned paa dækket.

«Det blev nok for varmt for Deres kammerat hernede,» bemærkede spanieren, «og jeg er bange for, at jeg kjeder mine herrer med mine beretninger?»

«Nei, slet ikke,» svarede Monk. «Men forstod jeg Dem ret, saa havde De endnu en grund til at mistænke lystyachterne?»

«Ja, – – – jeg behøver ikke at skjule det: Regjeringens agenter har bragt i erfaring, at carlisterne for et par aar siden har kjøbt to ældre dampyachter i England. Paa den anden side, saa ved vi ogsaa, at vaabenforraadene er udskibede fra Amerika i seilskibe. [240] – – – De maa omlades et steds – men hvor?»

«Det kan altsaa ikke være paa den marokkanske kyst?»

«Nei, der holder vore konsuler og agenter vagt i havnene: spanske orlogsmænd har i lange tider bevogtet Afrikakysten langt sydover tilligemed de canariske øer, Capoverderne og Madeira – – – – – længere borte fra den spanske kyst kan det heller ikke være; ti yachterne er ikke skikkede til at passere de store have – – – nei, det er en gaade!»

«Vi kan desværre ikke give Dem nogen oplysning,» svarede Monk. «Skjønt ogsaa vi havde grund til at tro, at de karle var landet paa den marokkanske kyst, da de forlod os. Did gik ogsaa den engelske kanonbaad; men dens undersøgelser førte ikke til noget resultat. Heller ikke har vi seet nogen af de mennesker, og vi har intet signalement at give.»

«De røvere bemægtigede sig jo først Deres landsmænds skib, saa mandskabet maatte flygte – skjulte sig i lasten og overfaldt saa Eder midt om natten, tog skibsbaaden og forlod skibet – var det ikke saa?» Spanieren saa nysgjerrig paa Monk.

«Jo, og de sørgede for at binde os saa [241] godt paa hænder og fødder og for øinene; at vi intet saa og intet kunde udrette, før de var ude af syne.»

«Jeg ved, I nordboer er seige folk,» spanieren betragtede os fremdeles nysgjerrig, «og jeg troede ikke, at I efter saadant traktement vilde hvile, før I havde sagt tak for sidst til kjæltringerne.»

Monk lo: «De tror os ikke rigtig, hr. kaptein! De har en mistanke om, at vi ved mere, end vi vil ud med?»

«Jeg ved ikke, hvad jeg skal tro!» Spanieren rødmede merkbart og saa til siden.

Jeg følte Monks advarende blik hvile paa mig og forstod, at det var hans ønske, at jeg intet skulde sige om vort møde med grev Silva.

«Jeg maa bede meget om undskyldning for min paatrængenhed,» kapteinen reiste sig for at forlade kahytten; «og kan jeg være mine herrer til tjeneste paa nogen maade, saa er jeg til disposition.»

«De er en altfor klog og skarpsindig mand, min herre» – Monk reiste sig ogsaa – «til at vi ikke skulde tale aabent med Dem. Det er hverken min eller, saavidt jeg kan forstaa, mine kammeraters hensigt at opgive denne sag, før vi har fuld klarhed – saasandt det staar i [242] menneskers magt – og vi kan have forskjellige grunde til at ønske det. – At vi har fundet en traad, som kanske kan føre videre, det vil vi heller ikke skjule For Dem. Men De maa undskylde, om vi fortiden ikke udtaler os nærmere derom – uagtet De paa Deres side har været saa uforbeholden mod os; vi har vore grunde ogsaa derfor. Men en ting skal jeg love Dem, og det er, at hvis vi gjør nogen opdagelse, der kan hjælpe Dem til at standse carlisternes revolutionære forsøg, saa skal De blive gjort delagtig deri – jeg tror ingen af os nærer nogen sympati med forsøgene paa atter at bringe Spanien i reaktionens og præsteskabets vold. Hvad De har sagt os om Deres opgave og anordninger, kan De være vis paa skal forblive en hemmelighed fra vor side.»

(Jeg maa derfor bede den ærede læser om ligeledes at holde tæt!)

Paa dækket stødte Holt til os; han var pludselig kommet i det mest straalende humør, og vi skiltes fra den spanske officer i den bedste stemning fra begge sider.

Neppe havde hans baad forladt «Frams» side før Holt trak os ned i kahytten og bredte ud paa bordet et stort sjøkart.

«Du har altsaa fundet ud, hvad figurerne paa pergamentet betyder?» sagde Monk rolig.

[243] «Hvordan fanden ved du det? Det er ingen moro at komme med nyheder til dig, du kjender dem bestandig paa forhaand! Naar det kommer til stykket, ved du selv, hvordan pergamentet kan tydes?»

«Nei, jeg har sagt dig før, at jeg ikke er sjødetektiv – jeg kunde ikke gjøre mere end sige dig, at det var en kartskitse. Jeg vidste nok, at du tilsidst vilde finde ud af den. – Du ved, at naar en mand – – hm – interesserer sig for en dame – det var et pent udtryk, ikke sandt? – saa skjærpes hans opfindsomhed i en utrolig grad, naar det gjælder midlerne til at komme i hendes nærhed. Grev Silva og frøken Silva er vel fortiden i Marokko, og du vil vise os, hvor vi kan træffe dem – ikke sandt?»

Holt skulede stygt paa Monk; men taug klogeligen og fortsatte sine forberedelser ved at trække frem en stor, velbrugt bog i sterkt shirtingsbind, den han slængte paa bordet. Derpaa – – ja, hvad der saa gik for sig, vil sees af det følgende.

Samme aften gik «Fram» under seil og styrede vest gjennem strædet og ud i Atlanterhavet.

Femte kapitel: Mellem kap Blanco og kap Cantin

[244] Fire døgn er forløbne, og «Fram» har ufortrødent arbejdet sig sydover og vestover langs den afrikanske kyst.

I to dage kjæmpede vi med en kuling af vestenvind; men saa gik vinden om paa nord, og de to sidste dage har «Fram» løbet langs kysten for affirede skjøder og med al den seilmagt, som den kan bære.

Nordover og vestover ruller det vældige Atlanterhav sine evige dønninger lige til horisontens rand; mod øst strækker sig en rødbrun vold af land – lave strande kantet af en bred, graahvid sandstrimmel, uregelmæssige klipper og høider bevokset med kratskov, kun nu og da sees en palmelund eller et enkelt træ. Bagenfor kratskoven de fjerne, blaa bjerge. Det er Afrika.

Saadan fortsætter kysten mil efter mil, mil efter mil. Brændingen tordner mod stranden og bræmmer sandfladen med en hvid bord, dag efter dag og aar efter aar.

Vi seiler ikke længere fra stranden end, at larmen fylder vore øren med sin traurige, ensformige musik.

I vest sænker solen sin store, glørøde skive [245] mod horisonten, mens vinden stilner af og begynder at kaste i uregelmæssige blaf. Dog sætter strømmen paa disse kanter kraftig sydover langs kysten, og «Fram» lægger mil efter mil bag sig af den ensformige strand.

Endelig merkes nogen forandring: en bred flodmunding aabner sig, og et stykke længere frem stikker et forbjerg ud i havet.

Paa den sydlige flodbred ligger en samling af huse, det er den marokkanske by Azamor; lige ved forbjerget en anden – det er Mazighan.

«Fram» kunde maaske flyde ind over sandbanken foran flodens munding og der finde en fredelig havn, eller den kunde tage en ankerplads indenfor de rev, som dækker Mazighans red, og ligge trygt for natten; men intet af dette stemmer med vore planer.

Tvertimod, Holt lægger roret ned, saasart forbjerget kommer isigte, og lader «Fram» styre et par streger mere ud fra land.

Vi agter ikke at have noget med kysten at gjøre – endnu.

Vi passerer kap Mazighan saa langt af, at intet nysgjerrigt blik fra land kan genere os, og saa bærer det igjen sydvestover langs den øde kyst, nu kantet med sorte, ildevarslende skjær og smaaklipper, hvorimellem brændingen brøler og syder, hvid af raseri.

[246] Paa bagbords baug dukker det lyse fjeld op, som giver kap Blancoⁿ⁸ sit navn, og nu lægger Holt roret styrbord og løber ind under land.

Søndenom forbjærget skjærer en bugt sig ind i landet. Det er en kummerlig ankerplads for større skibe, som ikke kan gaa langt ind; men «Fram» seiler dristig ind mellem nogle smaa, klippige holmer, mens loddet holdes gaaende.

Brændingen udtømmer sit raseri mod revene, indenfor er det smult som i en dam, kun dragsugen hæver og sænker vandet i regelmæssige drag.

Skjønt der endnu er mange favne dybt, ser vi tydelig den hvide sandbund under os, oversaaet med store skjæl og her og der en sten med favnelange sjøplanter. Fiske i alle regnbuens farver skvætter tilside, idet vort anker falder og sætter sin klo i det fine tæppe af sand.

Solen synker i havet.

«Det var heldigt, vi kom saalangt, før det blev mørkt,» siger Holt. «Strømmen sætter svært sydover, og vi kunde have risikeret at drive forbi vort bestemmelsessted i løbet af natten.»

[247] «Men vi skulde jo endnu have en 8 – 10 mil igjen,» bemærkede jeg.

«Ja, efter kartskitsen, og hvis vor udtydning er den rigtige; men det er jo ikke sikkert, at stedsbestemmelsen er saa paalidelig. Fra nu af maa vi undersøge hver tomme af kysten sydover, og det kan vi kun gjøre om dagen.»

Det var saa stille, at vi kun behøvede at bjerge klyver og fok, storseilet lod vi hænge oppe.

Mens røgen fra Henriksens kabys steg lodret op i veiret, og en behagelig duft forraadte, at der den aften vilde vanke ekstraforpleining, sad «Frams» øvrige besætning paa dækket og nød aftenpiben eller cigaren, mens en grog saalænge maatte berolige de ventende maver.

De af mine læsere, der har tilbragt flere dage itræk ombord i en kutter paa det aabne hav, vil vistnok med mig prise lyksaligheden ved atter at komme i en rolig,

stille havn, at kunne faa ordentlig fyr paa kabyssen, at kunne indtage en magelig stilling uden at klamre sig fast, at kunne sætte sit glas fra sig, hvor man ønsker – kort sagt atter at føle sig som herre over sig selv og sine omgivelser. Man kan være saa sjøstærk, man vil, og man kan føle den største glæde ved en rask seilads; men har man nogle dage itræk tumlet omkring i et lidet skal af en baad paa det aabne hav som et legetøi [248] for hver en sjø eller dønning, da er det toppunktet af nydelse at lade «dræggen dratle» i en lun bugt og strække sin sammensunkne krop. Og der findes ikke den lods eller bankfisker som ikke tænker det samme.

Paa de bredder falder mørket paa, med det samme solen er under horisonten; men aftenen var deilig. Varme pust strøg hen over os fra den solstegte strand og blandede sig med aftenens friskere kjølighed. Mod havet skinnede i stjernelyset den hvide stribe af brændingen, der skummede mod de beskyttende rev.

Den sukkede og brummede, mens altimellem et svagt hyl lød ud til os fra sjakalen, som ledte efter fisk paa stranden. Kutteren hævedes langsomt og sænkede sig atter paa dragsugen, ankerkjættingen strammedes og slakkedes og raslede for hver gang svagt i klydset.

Lyset fra lampen i kahytten faldt gjennem den aabne dør ud paa vore solbrændte ansigter, mens Henriksen raslede med kjedler og pander forud og nu og da stak hovedet op af kappen for at tørre sveden af sin pande og kjøle sit glødende aasyn.

Vi havde længe siddet tause og nydt tilværelsen, da jeg endelig fandt for godt at bryde stilheden:

«Sig mig, Holt, hvordan gik det egentlig til, [249] at aanden kom saa pludselig over dig? – jeg mener i Algeciras, da du fik den idé med pergamentet?»

«Det var, da spanieren kom til at nævne palmetræerne; saa gik det op for mig, at de underlige figurer paa pergamentlappen ikke var drægger, men træer. Jeg gik straks op paa dækket med lappen i haanden for at se paa den i enrum. – Da jeg gik op trappen, kom jeg til at holde lappen høit, saa at solen skinnede gjennem den, og jeg saa stregerne paa bagsiden. Saa stod det for mig i samme nu, at naar man saa tegningen fra den side, saa kunde den godt forestille en skitse af en indseiling paa den marokkanske kyst.»

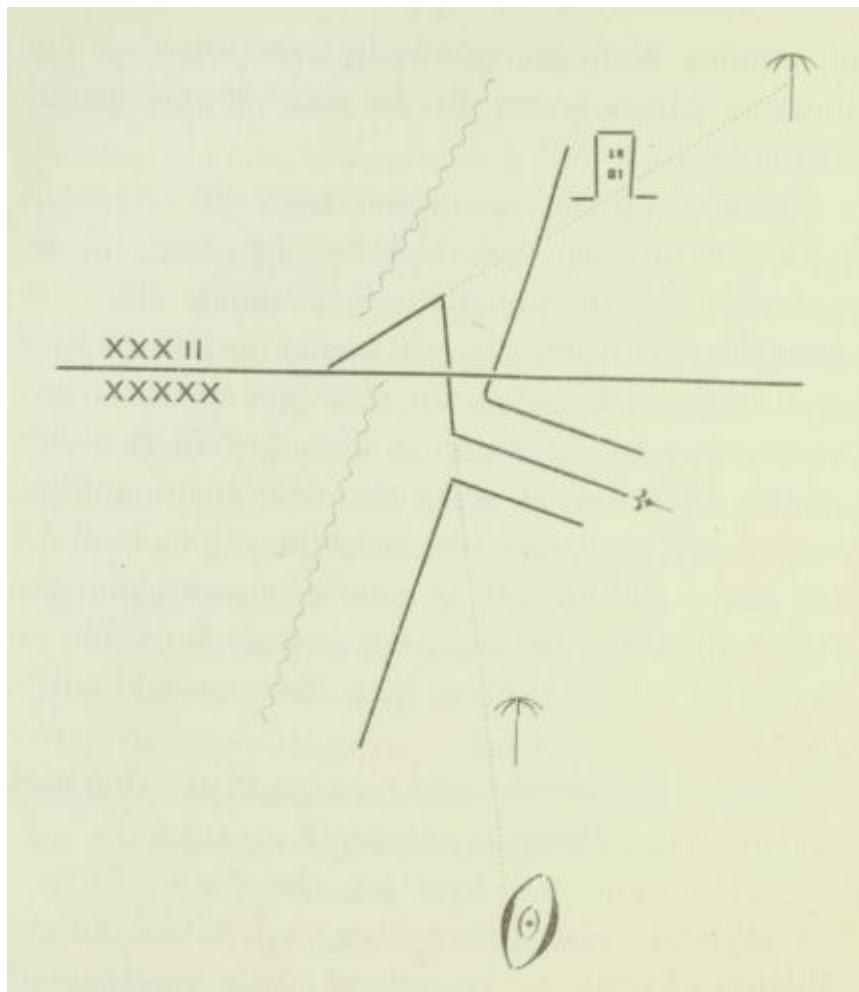
«Men kunde den ikke det, selv om den sees fra den side, hvorpaa stregerne er tegnet?»

«Nei, kom her, skal jeg vise dig.»

Vi gik ned i kahytten, og Monk fulgte. Vistnok havde vi debatteret dette spørgsmaal før; men jeg havde ikke tidligere givet mig tid til rigtig at følge Holts forklaring.

Han bredte lappen ud paa bordet foran os.

Med en naal havde han stukket huller langs efter strengen paa forsiden, dernæst forbundet hullerne med linier paa bagsiden, saaledes at der fremkom en tegning som denne: [250]

«Du ser,» sagde han, «at skulde tegningen forestille en hydrografisk skitse, som Monk foreslog – og han havde naturligvis ret – saa burde den tykke skraalinie betegne kystlinien, og bølgelinien en række af skjær eller sandbanker. Men isaafald kom kystlinien at gaa i nordvest og sydost, og landet til at ligge vestenfor havet; med andre ord, det maatte være en [251] del af Afrikas østkyst. Desuden kom de figurer, som jeg absolut vilde skulde være drægger, til at ligge paa land, og det var der ingen mening i.»

«Det har du ret i; men nu, da du ser det fra bagsiden, er da alt i orden?»

«Ja, da stemmer alt. Da gaar kystlinien i nordost og sydvest saaledes som tilfældet er paa disse kanter. Hvis bølgelinien betyder en række sandbanker eller en bar foran en flodmunding, saa betegner den prikkede linie indseilingsmedet, som det kaldes; det vil sige, at man maa holde sig i den linie, som dannes af palmetræet og den anden figur der – sandsynligvis et gammelt taarn – for at seile midt i løbet. Den anden prikkede linie viser, hvordan man skal styre, efterat baren er passeret. Du ser, den er trukket mellem et andet palmetræ og en figur, som antagelig skal betyde en liden bakke eller høideryg.»

«Og det skulde være nok til at lede et fartøi trygt ind mellem brændinger og banker?»

«Ja, hvis mine antagelser er rigtige, saa er det tilstrækkeligt.»

«Der er ikke tvil om, at vi er paa ret spor!» bemærkede Monk; «isærdeleshed efter hvad Holt viste os i den engelske bog om Afrikakysten. At vi nu har nøglen til at finde carlisternes rede, derom er jeg overbevist; men hvad vi kan udrette der, det er en anden sag.»

[252] «Lad mig faa se bogen endnu engang.»

Holt lagde for mig den tykke bog, som jeg allerede tidligere har omtalt: «Slaa op paa side 57 om kysten mellem kap Blanco og kap Cantin.»

Jeg tog den; det var en ældre udgave af «Africa Pilot, Part 1», en af de bøger, som det engelske admiralitet udgiver til vejledning for sjømændene hele verden over.

Paa den angivne side læste jeg:

«Her, – mellem kap Blanco og kap Cantin – skal efter sigende findes en stor indsjø, som staar i forbindelse med havet; men baadene fra hendes majestæts skib «Raven» kunde under sine opmaalingsekspeditioner i 1835 ikke finde indløbet. Det skjultes antagelig af den svære brænding, som bryder paa denne ugjæstmilde kyst – – – –»

Jeg leverede bogen tilbage: «Det er merkeligt; men paa kartet findes ingen antydning.»

«Nei, ingen; men det kommer vel af, at opmaalingsfartøiet intet kunde opdage.»

«Og de romerske tal paa kartskitsen skulde betyde breddeparallelerne?»

«Ja; hvis man ser tegningen fra bagsiden, saa staar over stregen 32 – og under stregen 50. Det maa være 32° og 50' nordlig bredde. [253] – Se her paa kartet! den breddeparallel løber netop 25 kvartmil søndenfor det sted, hvor vi nu ligger til ankers.»

Der var ikke mere at sige om den ting.

*

Saasnart det lysnede af dag, satte vi seil og hev vort anker ind. Det blæste en pen bris af landvind, og «Fram» gled ud mellem skjærene for atter at rulle paa de svære dønninger. Eftersom vi fjernede os fra bugten, fik strømmen sin magt over fartøiet, og vi løb raskt sydoover, idet vi passerede mil efter mil af den ensformige kyst.

Vi styrede langs landet et par kvartmil af stranden med det uendelige blaa hav om styrbord og den endeløse hvide stribe af brændingen om bagbord.

Landvinden døde af, og det blev forferdelig varmt, mens kutteren rullede paa de svære dønninger, og seilene slog af mangel paa vind.

Til vor store glæde viste der sig snart i horisonten mod vest den mørke stribe af sjøbrisen, som nærmede sig. Snart kjendte vi de friske, salte pust, seilene fyldtes, og saa bar det igjen mod syd.

Endelig begyndte landet at forandre sig noget. Kysten blev fladere, og paa bagbords baug begyndte palmetopper at dukke op af sjøen.

[254] Klokkeren blev tolv, og Holt tog sin sekstant frem og maalte solens høide.

Beregningen var hurtig udført. «32 grader og 48 minutter,» sagde han; «vi skulde altsaa allerede være 2 kvartmil søndenfor stedet – have passeret det!»

«Kan du sige det saa nøiagtig?»

«Det er muligt, jeg kan tage fejl paa 1 minut eller 2, men heller ikke mere: dette ser noget underligt ud – her er ikke spor af indseiling at se – heller ikke skov eller enkelte palmetrær – uden langt ind i landet.»

Vi styrede nu saa nær under land, som vi paa nogen maade fandt raadeligt; men brændingen rasede mod den faste strandlinie af fin sand, og bagenfor sandet reiste sig en vold af rødlige klipper.

«Vi har ikke andet at gjøre end at fortsætte,» sagde Monk. «Den, som har tegnet kartet, kan have gjort en fejl ligesaavel som du.»

«Vi maa luffe lidt og holde mere ud fra land» raabte Henriksen – han stod forud og holdt sig i fokkestaget.

Det maatte vi ogsaa; ti grænsen for brændingen begyndte at skjære lidt ud fra kysten.

Holt klatrede op i masten: «Hurra!» raabte han ned; «her kommer en banke eller et rev! jeg ser smult vand indenfor!»

[255] Han lod sig atter glide ned paa dækket: «Nu begynder det at se mere lovende ud! mellem brændingen og kysten er der allerede en bred stribe af smult vand – og se der! er ikke det et gammelt taarn?»

«Jo, det er ruinerne af et taarn – det begynder at skille sig ud fra den mørke baggrund» – Monk havde sat kikkerten for øiet.

Ingen mælte et ord; der herskede en aandeløs spænding ombord paa «Fram». Paa bagbords baug steg de graa stene af et halvt forfaldent taarn op af horisonten, mens palmeskoven stadig syntes at trække sig indover. Det var tydeligt, at der mellem den og kysten fandtes et bredt belte af lavt sandet land uden træer.

«Det var da et overhængigt svært træ,» bemærkede Henriksen og spyttede filosofisk mod land.

«Hvilket træ?»

«Der oppe paa sandhausen vel!»

Jo, nu saa vi det alle: en vældig palme staaende ensom paa en liden bakke. Dens krone hævede sig lidt efter lidt over den fjernere skov – eftersom vi nærmede os; tidligere havde den ikke skilt sig ud fra baggrunden.

«Og der har vi det andet træ, lidt længere syd!»

Ja, træerne var tydelige nok. Men [256] brændingen, som rasede et par hundrede favne i læ af os, viste ingen afbrydelse, den laa som en bøjg om det forjættede indløb – om der fandtes noget!

Stadig løb kutteren sydover – men intet brud paa ensformigheden!

«Det hjælper lidet at se træer og træer, naar her ingen aabning er,» bemærkede jeg skuffet.

«Bare vent!» Holt havde stillet sig ved siden af Henriksen forud. «Vi har endnu en halv kvartmil igjen, før merkerne er overet. – – – Saa, nu er de der straks!» han sprang agterover og tog rorpinden ud af min haand. «Hal ind paa storskjødet! vi maa være klar til at gibbe.»

Vinden, en frisk solgangsbris, blæste ret ind mod stranden, og vi løb langs denne med afslakkede skjøder.

Endnu ingen aabning! – – – Jo, der synes brændingen at aabne sig!

«Nu er vi i medet!» – Holt lagde roret op. Jeg halte ind paa storskjødet, og «Fram» lagde sig over mod styrbord, idet vinden passerede agterind og fyldte seilet fra den anden side: men tydeligere og tydeligere blev det, at her var en aabning – om end trang. Det var forresten intet under, at vi ikke før havde seet den, ti rækken af banker eller rev nordenfra laa lidt ^[257] længere fra stranden end rækken søndenfra, saa at aabningen vendte sydover og skjultes af de yderste braat – saaledes som kartskitsen antydede.

Baade ruinen og træerne aftegnede sig smukt mod himmelen, og «Fram» løb som en veddeløbshest i linien; mens Holts sterke haand laa om rorpinden og lod den ikke vige en grad ud af kursen.

Jeg siger, der var en aabning i muren, som brændingen dannede: men selv midt i denne aabning sydede og skummede vandet som i en foskogende gryde. Larmen var saa sterk, at jeg maatte raabe ind i Holts øre for at gjøre mig forstaaet:

«Er du sikker paa, at her er dybt nok? Husk paa, at 'Fram' stikker 8 lod: jeg synes, brændingerne fra begge sider gaar i et!»

«Ja, men her er en aabning, det er tydeligt, og der hvor det ikke bryder nu med denne dønning, der flyder 'Fram'. Bed Henriksen kaste loddet, naar vi er midt i løbet: og vær du og Monk klar med skjøderne; vi kommer til at gibbe paany, straks efter at vi er kommet igjennem.»

Monk mælte ikke et ord. Men jeg tror nok, at han – og jeg med for den sags skyld – var noget blegere end sædvanlig.

[258] Endelig skjød «Fram» ind mellem fossefaldene paa begge sider, kløvende det hvide skum med sin skarpe baug. En tordnende larm fyldte vore øren, mens en fin regn af salte draaber fyldte luften – men endnu før vi kunde tænke os om, skjød kutteren ind i smult vand, mens aabningen bag syntes at lukke sig.

«Fjorten fod vand paa baren,» sang Henriksen ud, han halte linen med loddet ind.

«Det er godt: men klar til at gibbe!» raabte Holt: «nu er vi snart i det andet med – træet om styrbord overet med sandhaugen inde i landet – Se der!» han pegte ud over læ række. Nogle fod under vandfladen strakte sig en uhyggelig række af spidse koraltopper – skarpe som kanten af et østersskal.

«Nu forstaar Dere nytten af det med. Det tjener ikke alene til at vise indløbet, men ogsaa til at angive kursen det første stykke indenfor. Men nu er vi klar af det – pas paa!»

Træet og sandhaugen om styrbord var kommet i linie. Holt lagde roret op, og «Fram» snurrede atter rundt som en top ligesom for at tage tilløb i den anden retning. Den nye kurs var omtrent lodret paa den tidligere og pegte mod en sænkning i sandbakkerne forud.

«Fir piken og hal op i store hals,» raabte [259] Holt. «Det er ikke værdt at gjøre saamegen fart her mellem disse stene.»

I virkeligheden seilede vi paa et bassin mellem stranden og revet udenfor. Det kunde vel være en kvartmil eller to bredt og strakte sig sydover i kystens retning, saalangt vi kunde se. Sjøen var her smul som i en dam og krusedes kun af den friske havbris.

Vi kastede loddet igjen; der var jævnt en 3 favne; men nu og da dukkede truende koralspidser op paa begge sider af fartøiet.

Vi lystrede befalingen og mindskede seil; dog løb «Fram» endnu sine 4–5 knob i det smule vand. Holt stirrede ud under bommen i læ og flyttede ikke sit blik fra merkerne forud eller sin haand fra rorpinden, og renden, som vi seilede i, blev bredere og bredere, indtil ogsaa sandbakkerne forud aabnede sig og lod tilsyne en passage – flere hundrede alen bred. Indenfor denne udbredte der sig et nyt vandspeil, som i det fjerne begrænsedes af skov, der syntes at stige op af vandet.

«Nu rækker ikke kartskitsen længere,» sagde Holt med et fornøiet smil, «og det betyder vel, at vi kun har at holde os midt i farvandet.»

Koralspidserne viste sig heller ikke længere, under os skimtede vi kun den fine, hvide sandbund.

[260] Strømmen var os gunstig, og faa minutter efter laa ogsaa sandbakkerne bag os, og det skjønneste skue udbredt for vore øine:

En bred sjø strakte sig syd – og østover saalangt øiet kunde naa. Dens eneste forbindelse med havet syntes at være den smale rende, hvorigiennem vi var komne. Skov af kjæmpemæssige træer kransede bredderne og syntes i det fjerne at slaa med sin rod i selve sjøen; pilekrat bedækkede den nærmeste strand til høire og venstre. Talrige øer med den frodigste vegetation syntes at flyde paa sjøens overflade. Langt borte i det nordostlige hjørne steg bredden terrassevis opover og tabte sig i blaanende fjelde. Store flokke af pragtfulde fugle af andeslægten bedækkede vandets overflade og fløi skrigende og larmende op ved vor ankomst, mens sneppefugle og vadefugle langs de sivbekransede bredder forstyrredes i sin middagslur og blandede sine skrig i den almindelige konsert.

En lang stund sad vi tause – betagne af den forunderlige overgang fra havets ensomhed og tunge brusen til det smilende liv og den skrigende virksomhed paa den pragtfulde indsjø.

«Kommer vi ligesaa let ud, som vi kom ind, da er vi isandhed heldige!» det var Monk, som brød tausheden med denne praktiske bemærkning.

[261] «Vi kommer ialfald ikke ud før om 12 timer,» var Holts tørre svar. «Vil vi ud før, saa maa vi vende straks. Nu er det høivande, men vandet er allerede begyndt at falde, og om nogle timer vil revet ligge næsten tørt, og aabningen ud til havet være lukket for alt, som ikke kan flyve.»

«Her ser ikke ud som nogen sjørøverrede,» bemærkede jeg. «Muligens har vi gjort en stor geografisk opdagelse; men det var ikke netop det, vi havde haabet!»

Holt havde grebet kikkerten og gik forud paa bakken, hvor Henriksen stod tankefuld og saa paa fiskene, som skvat tilside for baugen: «Den som bare hadde noen gode skjæl,» mumlede han, «saa maatte det vel være raad for at faa op en af de karene!»

Vi havde igjen strukket storseilet op og gled sagtelig ind over sjøens overflade. Havbrisen havde fulgt os, om den end ikke var saa frisk som udenfor – paa langt nær.

Paa styrbords baug laa to øer, en større og en mindre; mod disse havde Holt rettet sin kikkert.

Vi lod Henriksen tage roret og sluttede os til ham.

«Der ligger fartøier, saasandt mit navn er Holt! Se der! bag den mindste af øerne – i sundet mellem dem!»

[262] Jeg tog kikkerten, ganske rigtig: over trætopperne strakte sig de slanke stænger og bramrær paa en raaseiler; mens lidt tilhøire glinsede de forgyldte knapper paa to lavere master.

«Hvad skal vi gjøre? er der endnu tid til at seile ud samme vei, vi kom?» Munk saa spørgende paa Holt.

Denne trak sit ur frem: «Neppe! Ialfald ikke med denne vind, som dør af mere og mere. Vi maatte isaafald bault os frem – – – Nei! før til natten slipper vi ikke ud.»

«Hvad raader du da til?»

«Jeg foreslaar, at vi seiler videre, men saaledes, at vi stadig holder øen mellem os og skibene, og at vi tager vor beslutning, naar vi kommer nærmere op under dem.»

«Vi betænkte os ikke længe paa at seile ind i denne musefælde!» raabte jeg; «og nu begynder vi alt at raadslaa om, hvordan vi skal komme ud!»

«Er der da noget usædvanligt i, at mennesker handler saaledes?» svarede Monk filosofisk. «Det gjør millioner af mennesker i verden hver dag – i stort som i smaat. Hvorfor skulde vi danne en undtagelse?»

«Dine dybsindige bemærkninger er ilde anvendt. Du burde overtænke, at faar de mennesker [263] der ombord paa skibene se os – hvadenten de nu er sjørøvere eller carlister – saa vil al deres bestræbelse i den nærmeste fremtid gaa ud paa at faa os ekspederet ind i en anden verden, og det saa hurtigt som muligt.»

«Det skal nu ikke gaa saa let ialfald» – Holt skjøv kikkerten sammen og gav en ordre til Henriksen ved roret. «Fram» forandrede kurs og styrede paa skraa tvers over sjøen mod det nordlige land.

Da vi kom op under den lille ø, var vinden næsten løiet ganske af; vi maatte lægge aarerne ud for at faa kutteren helt op under stranden.

Der bjergede vi seilene, satte en trosse iland og halede saa fartøiet ind mellem træernes grene, som hang ud over sjøen. Vi valgte et sted, hvor to svære piletrær strakte sig langt udover med næsten horisontale stammer, og mellem disse fortøiedes «Fram». Stammen af det ene træ tjente som landgangsbret.

Vi stak vore revolvere til os og overlod «Fram» til Henriksens varetægt. Han havde faaet fiskesnøret frem og lovede at skaffe os fersk fisk til kveldsmad – «saasandt ikke fisken paa disse kanter er sluer end al anden fisk!»

At vi befandt os i nærheden af en fiende syntes ikke at gjøre mindste indtryk paa Karl ^[264] Henriksen. «Løitnanten» og hans øvrige overordnede greiede nok de braser – det var ikke hans affære. Han var i besiddelse af den disciplin, som aldrig læres ved nogen «soldaterundervisning», knapt nok paa nogen ekserserplads eller ekserserskib – den disciplin, som kun sjømænd og veteraner er i besiddelse af, og som udspringer af fuldkommen tillid til officererne og aarelang erfaring for, at paa et skib eller i kamp afhænger alles sikkerhed af, at én kommanderer, og de andre lyder. En disciplin, som intet har med korrekt hilsning at gjøre, og som ikke ytrer sig ved, at den, der skal lyde, til enhver tid taaler uretfærdig behandling uden at kny. Nei! *det* er en anden sort disciplin – kunstig og uægte, og den glipper, naar det kommer til alvor og den skal staa sin prøve. – – – Vi kravlede iland over pilestammen og banede os med store anstrengelser vei gjennem det krat, som opfyldte rummet mellem træerne paa den lave ø.

Den var vistnok ikke mere end en kilometer bred; men det tog os dog en god time, før vi naaede det anden bred og kunde titte ud over vandet mellem piletræerne, som ogsaa her kransede bredden.

Kun et smalt sund skilte os fra den store ø.

^[265] Denne var ogsaa skovklædt, men skoven var hugget bort nærmest stranden, som vendte mod os, og en klodset brygge af utilhugne træstammer sprang ud i vandet.

Ved denne improviserede kai laa fortøiet to skibe – en middelstor bark af gammeldags kluntet bygning og et mindre dampskib med to master uden rær og gul skorsten. Damprens skrog var sortmalet med en forgyldt list og syntes at tilhøre en af de almindelige engelske lystyachter af middels størrelse, som – alle af samme udseende – kan sees i snesevis eller hundredevis i Middelhavet og de norske fjorde.

Paa stranden var opført en to–tre lange skure af smekre træstammer og seildug, mens der længere oppe mod skovkanten laa et par hytter af lignende let materiale. Lidt til siden og afsides stod et smukt rødt og hvidt stribet telt.

En del mennesker saaes i virksomhed med at losse kister og kasser fra barken og over i dampyachten.

Det led mod aftenen, og solen stod lavt mod horisonten bag os i vest. Skyggen af træerne paa vor ø naaede næsten helt over sundet, mens solstraalerne spillede paa scenen ligeoverfor.

Lyden af menneskelige stemmer naaede over til os. Folkene, som lossede, pludrede paa [266] sydlændingers vis under arbeidet. Deres skjærf og farvede skjorter skinnede i solglansen.

Holt tog et kraftigt tag i min arm: «Ser du? der udenfor teltet!»

Jeg tog kikkerten af hans haand: ud af teltet traadte en kvindelig skikkelse i lyse klæder. I kikkerten kunde jeg se, at hun skyggede for øinene med haanden og syntes at stirre ud mod havet.

«Kjender du hende?»

«Ja, jeg kjender hende igjen! det er den unge pige fra 'Ocean' og – fra San Roque.»

Sjette kapitel: Holt paa krigsstien

Det var nat – stjerneklar og mild; men et dybt mørke rugede over vandene.

Nu og da lød et langtrukket hyl fra en sjakal over til os fra landet, eller en vadefugls skarpe skrig over sjøen.

«Fram» var halt ud af sit skjul mellem piletrærne og laa en snes alen fra land med storseilet strakt og klyveren paa bommen klar til at heises. Bugten af en smekker trosse var [267] kastet om nærmeste træstub. Man havde kun at kaste tampen los ombord, og kutteren vilde glide ud paa sjøens flade.

Der, hvor vi laa, var næsten ikke et vindpust at fornemme; men nattevinden suste i trætopperne og forkyndte, at var man først ude af træernes ly, vilde «Fram» kunne løbe sine 4–5 knob.

I kahytten var lys tændt, men gardinerne omhyggelig trukne for alle aabninger, og træernes skygge var saa dyb, at «Fram» maatte forblive skjult for hvemsomhelst, der passerede øen.

Paa dækket sad Monk og jeg; vi kunde saavidt skimte hinandens skikkelse i mørket. Alt imellem reiste en af os sig og stod lyttende og speidende ud i natten.

«Mon vi ikke gjorde galt i at lade ham faa sin vilje – hører du, Monk?»

«Kunde vi da andet? baade du og jeg gjorde vort bedste for at hindre ham; men mands vilje er mands himmerig, heder det; og som du ved, er Holt fortiden heftig angreben af en sygdom, som forhindrer ethvert fornuftigt ræsonnement med ham.»

«Din spøg er bra nok; men jeg begynder at blive ræd for ham. De maa have fanget ham.»

«Han lader sig ikke fange uden kamp, og [268] da havde vi hørt hans revolver. Forresten er hans plan ved nærmere eftertanke ikke saa dum endda – dristig, men ikke dumdristig.»

«Hvis man kan kalde det en plan! at snige sig med jollen bort til røvernes etablissement, og saa lade det staa til, hvordan han skal faa tale med den unge pige!»

«Der var dog en god del beregning i det: Damen er sikkerlig alene i det sribede telt – vi saa hende flere gange gaa ud og ind der, før det blev mørkt. Ved 11-tiden blev det stille derover og alle lys slukket, saa sandsynlighed taler for, at de sover alle mand.»

«Men om de har vagter ude?»

«Vagter! tror du, folk gaar paa vagt for sin fornøielses skyld? Hvad skulde de holde vagt efter her, hvor de ikke kan ane, at nogen søger dem; her hvor de maa antage at være ligesaa uforstyrrede af mennesker, som om de var ved nordpolen eller i paradiset!»

«Men en af os burde have fulgt ham i jollen, to mand er bedre end en.»

«Nei, det er jeg ikke enig i. En modig mand udretter ofte mere end to, især hvor det gjælder om stilhed og behændighed. Holt er som en indianer paa krigsstien og sterk som en bjørn. Men det nytter ikke at tale om det; han vilde jo være alene om eventyret, og ingen [269] overtalelse havde hjulpet; vi maatte have brugt magt for at holde ham tilbage.»

«Hvormange er klokken?»

«Klokken er halv to» –

Jeg reiste mig speidende og lyttende; men ingen lyd hørtes, og natten rugede som før over alt omkring os.

Der kjendtes et lidet stød mod baadens stævn og en skuring langs siden; men det var bare en træstamme, som strømmen førte med sig; den forsvandt i mørket agter.

«Strømmen sætter godt ud nu,» bemærkede Monk. «Naar var det, Holt mente, at maanen skulde komme op?»

«Ved halv tre tiden.»

Endnu en time forløb. Selv Henriksen syntes at blive urolig. Han sagde intet, men krøb omkring i mørket, ordnede en ende her og et skjøde der og brummede noget om, at det var godt «at have alt klart».

Himmelen i øst begyndte at faa et lysere skjær af maanen bag horisonten, og skyggen af træerne syntes at blive dybere, mens vandfladen antog et graaligt skjær –

Saa lød et skud – saa et til, endnu et og endelig to, der næsten faldt sammen – – –

Vi stod alle tre paa «Frams» lille fordæk [270] og forsøgte trods mørket at læse i hverandres ansigter.

Der hørtes fjerne raab af en menneskelig stemme, derpaa af flere og en utydelig larm.

Det var pinlige øieblikke.

«Vi faar vel se at faa kutteren under seil – – –?»

Henriksen nølede og ventede paa svar.

«Det er det bedste,» svarede Monk og sprang selv hen til klyverfald. «Tag roret, Henriksen!»

Klyveren blev heist og trossen halt ind. Strømmen førte baaden ud af træernes ly. Vinden faldt i den bakke klyver og tvang forstavnen over i læ. Storseilet slog sagte, men fyldtes saa, og «Fram» gled fra skyggen ud paa sjøens sølvgraa flade.

Samtidig hævede maanen sin pragtfulde halve skive over trætopperne; men op under den store ø, som nu laa udbredt foran os, var skyggen saa sort, at intet kunde skjelnes.

Kun mastetopperne af de to skibe tegnede sig mod himmelen, deres skrog, stranden og skurene skjultes i mørket – ligesaa den lille ø, vi netop havde forladt. Vinden stod fra land, frisk og fugtig at duggen. Den blæste ret ud fra bugten, hvor skibene laa, og samme vei satte strømmen. Hvis vi vilde did, saa maatte vi krydse. Endnu laa dog «Fram» med klyveren [271] bak en halv hundrede alen fra den mindre ø; op til den større kunde vel være en halv kvartmil eller saa.

En utydelig larm bares mod os af vinden; men intet lys var synligt. Det lød som trampen af fødder og lyden af aarer, der kastedes ud i en baad.

Vi lyttede anspændt efter lyden af aareslag eller Holts stemme; men intetsomhelst gav os nogen underretning om vor kammerats skjæbne.

«Hvis han er sluppen fra dem,» hviskede Monk, «saa holder han sig i skyggen af landet og søger 'Fram' paa dens tidligere plads. Vi bør derfor ikke krydse opover midt i maanelyset.»

«Nei, lad os heller vende og gjøre et slag indover.»

Klyvereren blev halt over, roret lagt ned. Kutteren skjød op i vinden og faldt derpaa af over den anden baug. Atter omhylledes vi af skyggen fra træerne paa den lille ø.

Monk bøiede sig forover mod vandfladen og raabte: «Holt! Holt! Her er vi – – –»

Intet svar!

Der gik en fem minutters tid – vor spænding var stor. – Atter var «Frams» baug vendt sydover mod den maanebelyste sjø, mens vore øine prøvede paa at gennemtrænge skyggen langs land. Derfra maatte han komme.

[272] Da naaede et svagt raab vore øren; det syntes at komme ude fra sjøen.

Henriksen var den første, som opdagede noget:

«Der! tvers ud! et par kabellængder borte!!!» – han pegte ud under storseilet om styrbord – «Salte min hat, er ikke det jollen! men no'e underligt er det ved agterenden paa'n.»

«Op med roret! hold ret paa'n!» Monk og jeg sprang til fokkefaldet og heiste seilet. Kutteren faldt af, mens Henriksen halte skjøderne om styrbord. Vi blev staaende paa fordækket og stirrede ud over baugen.

Jo, det var jollen – den drev hurtig udover for strøm og vind, og vi hørte lyden af uregelmæssige aaretag. Der skimtedes en skikkelse paa den midterste tofte og en anden agterud i den lille baad – eller rettere sagt agtenfor, ti det saa du, som om noget klamrede sig fast til baadens agterende. Dog var det vanskeligt at skjelne, hvad det var; ti baaden vendte snart siden til os, snart stævnen. Det saa ud, som naar børn morer sig og ror med en aare snart paa den ene side, snart paa den anden.

«Det nytter saa ikke at skjule os,» sagde Monk; «vi er midt i maaneskinnet, og de ser os tydelig fra bugten. Jeg kan ligesaa godt praie til ham. Og saa raabte han af al sine [273] lungers kraft: «Holt! hører du? ser du os ikke? vi kommer – ro ikke fra os!»

Denne gang svarede en stemme os ganske svagt; jeg troede at kunne skjelne vor kammerats, og aaretagene hørte op.

Vinden var frisk, og kutteren gled hurtig gennem vandet; men øieblikkene forekom os forferdelig lange.

Endelig var vi lige ved jollen. Skikkelsen ved aarerne havde forladt midttoften og bøiede sig over baadens agterende.

«Ikke for stor fart, Henriksen!» Men Henriksen behøvede ingen formaning i saa henseende. Hans haand laa paa rorpinden, og han maalte afstanden med øvet øie.

Kutteren løb lidt forbi og i læ af jollen. Gik saa over stag. Forseilene blev staaende bak og storskjødet slakket af. Som en hest, der lystre tøilen og lydig sagtner sit løb, gled «Fram» sagtelig op mod den lille baad paa dens luv side og saa nær, at den skrabe langs siden. Sterke hænder tog tag og holdt den fast.

«For guds skyld, mine herrer, vær forsigtig – han er saaret og kan ikke komme op
— — —»

Først efter at disse ord havde naaet vore forbausede øren, kunde vi skjelne, hvordan det stod til i farkosten.

[274] Den, der talte, var en kvinde, og hun talte spansk. Hun vendte sit ansigt mod os, og vi gjenkjendte den unge pige fra «Ocean».

Hun stod i det agterste rum af den lille baad og bøiede sig ud over agterenden. Der hang en mand med legemet i vandet, kun skuldre og hovedet over og i høide med baadkanten. Den ene haand holdt med et krampagtigt tag i æsingen; hovedet var bøiet bagover, og øinene lukkede. Maanelyset faldt paa hans ligblege ansigt: det var Holt.

Nu først blev vi var, at baadens fangline var ført rundt hans legeme under armene og surret til jollens stævn.

Kutteren laa bak, og Henriksen havde forladt sin plads i styrelugen. Han bøiede sig med os ud over rækken.

«Forsørje mig, er der ikke et kvindfolk i baaten, og løitnanten hænger utabords dau!»

«Hold din kjæft saalænge! hent heller en strop, som vi kan slaa om livet paa ham og faa ham ombord.»

Henriksen tumlede forover og kom efter utrolig kort tid tilbage med en af de seildugsstroppe, hvori pigfaldene huges, naar storseilet er nedfired og lagt presenning paa.

«Er han død, signorita?» spurgte jeg, saa snart jeg kunde komme mig af min forfærdelse.

[275] «Nei, jeg tror ikke. Han talte for en liden stund siden. Han svarede, da I raabte, og bad mig holde op at ro. Hun bøiede sig atter over ham og prøvede paa at knytte sit lommetørklæde om hans venstre skulder. Skjorten var revet op og plettet af blod. Armen hang slapt ned.

«Lad mig hjælpe Dem ombord, min frøken. Saa tager vi ham efterpaa.»

«Nei, nei, lad mig være her saalænge og støtte ham, mens I løfter ham op i skibet!»

«Hun er ikke af de damer, som besvimer, naar de mest trænger sine sanser,» hviskede Monk til mig – «Lad hende bare være i jollen, saalænge til vi har faaet Holt over.»

Endelig fik vi den brede seildugsstrop om Holts livløse legeme, hugede den underste blok af lænsetaklet i øiet og heiste ham forsigtig ombord som en kostbar vareballe. Saa rakte Monk og jeg os ud over rækken og løftede pigen ud af baaden og ind paa «Frams» dæk. Vi førte hende ned i kahytten, og did bar vi ogsaa vor bevidstløse kammerat.

«Han er ikke død,» sagde Monk; «et glas cognac vil bringe liv i ham. Han har et skudsaar i skulderen og har mistet en god del blod; men nu har det holdt op at flyde.»

Et par sekunder efter slog Holt øinene op og rødmen vendte tilbage til hans kinder.

[276] «Naa, hvordan gaar det?»

«Tak – nu gaar det bedre. Jeg tror, jeg besvime,» han førte høire haand søgende op mod den venstre skulder – «ja, det er sandt, en af de slyngler affyrede alle fem skud i sin revolver paa os – men er ikke – var ikke – – –?»

«Jovist var hun i baaden og er her nu.» Monk pegte paa den unge pige, som sad ved Holts hovedgjærde, men i skyggen. Han forsøgte at reise sig og at vende sig om; men hun traadte frem og tog hans haand – – – –

«En stor baad fuld af folk kommer ned paa os!» brølede Henriksen idetsamme ned gjennem trappegangen.

Holt forsøgte at reise sig; men jeg trykkede ham sagselig ned paa sofaen.

«Hjælp ham at forbinde saaret, frøken,» jeg pegte paa medicinkassen, som Monk havde taget frem og aabnet. Saa styrtede vi op paa dæk.

Henriksen havde ret: Just der, hvor skyggen af træerne holdt op og afløstes af maaneskinnet, kom en baad tilsyne.

Den skjød god fart, drevet frem af en seks–otte aarer paa hver side. Vinden bar lyden af de hurtige aaretag og mændenes stemmer ned paa os. De kunde vel være en fire–fem kabellængder borte fra os.

[277] Henriksen sad alt i styrelugen. Han havde lagt roret op og halt storseilet over. Kutteren faldt af, vinden fyldte dens seil, og den begyndte hurtig at skyde over stævn.

«Gaa ned og hent op geværet og revolverne med ammunition; Henriksen og jeg greier kutteren saalænge.» Monk hoppede ned i styrerummet til Henriksen.

Jeg sprang ned i kahytten.

«Hold dig bare rolig; det vil vare længe, før de tager os, om de nogensinde gjør det.» – Ved min pludselige tilsynekomst i kahytten vilde Holt nemlig reise sig, og den unge pige prøvede forgjæves paa at holde ham paa sofaens puder.

Det lykkedes dog vore forenede anstrengelser at faa ham beroliget, og da jeg atter steg op trappen, belæsset med alle de vaaben, «Fram» førte, faldt mit sidste blik paa en scene, som altid vil forblive i min erindring:

Med halvlukkede øine og et forlegent smil paa det kraftige ansigt laa Holt tilbagelænet paa puderne. Ved hans side knælede den unge pige ivrig beskæftiget med at anbringe bandage om den saarede skulder. Hun havde ordnet sin dragt og bundet det svære, sorte haar op i en skinnende knude – gud ved, hvordan hun havde faaet tid dertil! Hun vendte den vakre, kraftige profil mod mig. Hendes pande var bleg; men [278] over kinder og hals var spredt den lifligste rødme. Ingen

skulde tro, at hun for faa minutter siden havde arbeidet for sit liv og for en andens med; jeg kom til at tænke paa Monks ord om hende.

Vi fik senere høre af Holt, hvordan alt var gaaet til:

Han havde ubemærket roet op under den store ø og havde lagt tillands lidt østenfor skurene og teltet. Der gik han iland. Et par timer maatte han vente i skovkanten, før han turde nærme sig; ti folk færdedes endnu paa stranden.

Endelig forekom alt ham stille, og han nærmede sig teltet. Den unge pige var heldigvis ikke tilkøis endnu, og da han flere gange havde nævnt hendes navn, havde hun kjendt hans stemme. Med stor aandsnærværelse havde hun slukket lygten derinde og var gaaet ud af teltet.

Hvad der bevægede hende til saa hurtig at modtage Holts tilbud om at følge med ombord paa «Fram» og seile med os tilbage til Europa, det vil fremgaa af, hvad jeg senere har at fortælle. Nok af det – hun modtog hans tilbud, hentede en liden bylt med klæder i sit telt og fulgte ham til jollen. Han havde trukket den halvt op paa stranden et lidet stykke borte.

Men hvad enten der nu var udsat skildvagter, eller en hændelse har bragt nogen af banden til stedet – – – – netop da de ^[279] havde naaet stranden, blev de anraabt. Holt fik i hast pigen op i baaden og satte skulderen mod stævnen for at skyve den ud. Da styrtede der en mand frem og affyrede sin revolver paa ham. Holt følte sig truffet, men river en af jollens aarer til sig, vender sig om, springer ind paa manden og fælder ham med et ordentligt drag af det seige asketræ. Han havde ogsaa kraft nok til at skyve baaden ud; men det var ham umuligt med den lammede arm at komme op i den. Den unge pige tabte dog ikke besindelsen. Hun fik fanglinen om ham og gav sig saa til at karre jollen ud fra land med den ene aare, den anden havde Holt kastet fra sig.

Vinden og strømmen hjalp snart til, og saaledes fandt vi dem drivende – – – –

Syvende kapitel: Jagten

Et sidste blik paa gruppen i «Frams» kahyt – og jeg styrtede op paa dækket med mine vaaben og lagde dem klar paa hytten.

«Fram» løb vestover med vinden nogle streger agterind om styrbord. Vi styrde ret mod det [280] punkt, hvor kløften i sandbankerne angav sjøens udløb.

Det blæste en pen bris, og seilene var tætte af duggen, saa kutteren løb gennem vandet med god fart. Men det første blik overbeviste mig om, at baaden agterud halede ind paa os. Det lod til at være en lang, letbygget gig, og vi kunde skjelne 6 aarer paa hver side.

Monk sad i styrerummet paa «Fram». Henriksen holdt paa med topseilet oppe paa hyttetaget. Jeg tog fat med, og et par minutter efter var det sat. Det var et stort seil, og med vinden paa laaringen trak det udmerket; det lagde mindst en knob paa farten.

«Det var det, jeg vidste,» mumlede Henriksen og gned sig fornøiet i hænderne.
«Nu render vi fra dem!»

Det syntes ogsaa saa for det første; men vinden var ikke ganske stadig, og naar den indimellem løiede lidt, saa halede baaden atter indpaa os.

Saaledes gik en halv times tid, og naar alt kom til alt, var afstanden mellem os og sluppen bleven mindre – næsten formindsket med det halve.

Vi sad alle tre agterud og talte om vor stilling. En skikkelse dukkede op af kahytstrappen. Det var Holt; han kastede først et blik rundt [281] paa sjøen, seilene og vore forfølgere; saa nikkede han til os med et fornøiet smil – skjønt ansigtet skinnede noget blegt i maanskinnet.

«Bravo, Holt! er du alt saapas til kar? men tror du ikke, det er bedst, at du holder dig nede, – saa daarlig, som du var?»

«Var, ja; men nu er jeg det ikke længere – bare lidt mat i knærne; og saa er venstre arm ubrugelig. Men man greier sig langt med høire. Jeg hørte, Dere talte om, at vi blev forfulgt, og saa maatte jeg op – Jeg har faaet hende til at lægge sig paa sofaen; hun aner fred og ingen fare – – –»

Der lød et skarpt knald og straks efter hørtes den hvislende lyd af en geværkugle. Den slog ned et stykke tilhøire og foran kutteren. Skuddet efterfulgtes af et brølende anraab fra baaden efter os. Ordene kunde ikke skjelnes; men meningen var tydelig.

«Det er godt, vi snart er ved udløbet,» bemærkede Monk, mens vi uvilkaarligen alle dukkede os i læ af skibssiden. Kun Henriksen, som atter havde taget roret, maatte nu og da titte op af styrelugen for at passe kursen.

Der kom forøvrigt ikke flere kugler. Forfølgerne havde nok bestemt sig til at vente endnu en stund med fyringen. Holt stak hovedet op og saa sig omkring: «Dette gaar ikke. Rigtignok ^[282] er vi bare nogle kabellængder fra udløbet; men i det trange sund mellem sandbankerne er vinden løi, og inden et kvarters tid vil de kunne overhale os.»

«Skal jeg prøve et skud paa dem med riflen?» spurgte jeg.

«Nei, gjør ikke det! lad os ikke udgyde blod uden i høieste nød,» svarede Monk. «Desuden vil det bare gjøre dem desto ivrigere. Jeg ser paa Holt, at han har et forslag at gjøre.»

Bliv Dere siddende der i kokpiten og vær klar til at bruge vaabnene om nødvendigt – men ikke før,» svarede Holt og kravlede agterover og ned i styrerummet til Henriksen.

Vore forfølgere kunde nu være en 2-3 kabellængder agtenfor os; det vil sige omtrent 500 meter. Vi kunde tydelig skjelne roerne og et par mand agterud i baaden; de stod opreist.

Pludselig blev «Frams» ror lagt hart ned. Kutteren dreiede til vinden for styrbords halser, og skjøderne haltes klods. Vi løb afsted i en retning lodret paa den tidligere kurs mens fartøiet krængede langsomt over, og vandet rislede for baugen.

Forfølgerne holdt et øieblik op at ro; men saa faldt aarerne atter i vandet, og baaden dreiede op i skraa retning for at afskjære os retræten.

^[283] Vi gjorde ikke fuldt saa stor fart bidevind, som vi havde gjort med vinden rum, og afstanden mindskede hurtig.

Pludselig lod Holt kutteren gaa over stag; seilene fyldtes over den anden baug: dens stævn pegte nu ret paa forfølgernes baad.

«Se ikke over rækken!» raabte Holt: han og Henriksen dukkede sig pludselig.

Et knald – saa et til og en hvislende lyd over vore hoveder, mens et svagt slag som af en liden hammer mod træ forkyndte, at den anden kugle havde boret sig ind i kutterens baug.

«Vil du rende dem isænk?»

«Nei, det vilde være for resikabelt; vi gjør ikke større fart, end at de fleste af dem kunde krabbe sig herombord under sammenstødet – – – men jeg haaber at kunne spille dem et andet puds!»

Der kom ikke flere skud. De forstod vistnok, at kutteren var saameget høiere i baugen, at intet skud kunde naa os, der sad agterud.

Nu var vi ikke mere end 2–3 hundrede meter fra vore forfølgere.

«Se der!» Holt pegte ivrig. «Nu gjør de netop, hvad jeg havde haabet, de skulde gjøre!»

[284] Vi tittede op: vore fiender havde vendt sin baad med agterenden mod os og roede ganske smaat i samme retning, som kutteren løb.

Deres manøvre var listig nok; ti derved sattes de istand til at gjøre sammenstødet saa lempeligt, som de ønskede, eller helt at undgaa det, om de besluttede sig dertil. Som jeg før har sagt, stod det i deres magt at drive sin baad frem med noget større fart, end vi kunde gjøre.

Nu var der kun en 50 meter, som skilte os.

«Kast bak, og lad os komme ombord, hvis I vil beholde livet!» raabte en stemme paa spansk fra baadens agterende; der stod en mand opreist.

Intet svar – og han lod sine roere tage nogle tag for at faa fart paa baaden.

«Frams» baug pegte lige mod dens agterspeil. Ingen lyd hørtes uden vandets rislen for kutterens stævn – – – Der lød et sagte kommandoord, og roerne i baaden lod atter sine aarer falde i vandet. Manden agter lagde dens ror styrbord, og den skar ud lidt til luvart af «Frams» kurs; en tre–fire mand i baadens agterende og ligesaa mange forud gjorde sine geværer klare: vi saa maanestraalerne spille paa vaabenernes blanke løb.

Der var kun nogle faa alen imellem os; baaden var nu paa «Frams» luv baug.

[285] Manden agterud syntes at faa en anelse om vor hensigt – ti Holt havde først lagt roret lidt op, saa kutterens seil stod godt fulde, derpaa lagde han det pludselig ned, og fartøiet dreiede til vinden med voldsom fart og spillende seil – han udstødte pludselig en befaling, og roerne forsøgte at lægge de tunge aarer ind – – – Men det var forsent: Langs baadens side skjød «Fram» op som en pil, knasende aare efter aare, mens roerne tumlede om mellem tofterne, og det smale fartøi krængede over, saa vandet fossede ind.

Nogle af mændene affyrede sine skydevaaben; men paa «Fram» var intet hoved at se over rækken, og kuglerne for uskadelige gennem seilene eller borede sig ind i Archers gode egeplanker der staar de endnu, kutterens eier agter ikke at fjerne dem. En baadshage eller to naaede os i forbifarten; men de vristedes ud af deres hænder, som brugte dem, og blev hængende igjen i kutterens vanter – fortiden pryder de forstuen i mit hus.

«Livligt krabbefiske¹⁹ der ombord!» bemærkede Henriksen med en klukkende latter. Han sad sammenkruget ved siden af Holt i styrerummet, mens Monk og jeg indtog samme stilling i kokpiten; ti nu og da for en kugle forbi os, [286] afskudt i raseri; og de mest klangfulde eder og forbandelser fulgte os i rigeligt maal.

«Nu giver vi dem et ordentligt hurra til afsked,» sagde Holt – der laa allerede et langt stykke mellem os og vore fiender, og vi hørte kun utydelig støien af dem, mens de syslede med at lænse vandet af sin farkost og faa den iorden – og et ordentligt hurra fik de. –

Der blev ikke gjort flere forsøg paa at forfølge os med baaden, og det vilde ogsaa have været unyttigt med halvdelen af aarerne ubrugelige.

Til overflod friskede ogsaa vinden, og faa minutter efter stod «Fram» ud gennem løbet for fulde seil og kraftigen hjulpet af strømmen.

I kahytten laa vor smukke gjæst i dyb søvn paa en af sofaerne – saa dyb, at hun da dagen kom, ingen idé havde om nattens sidste begivenheder.

Maanen var allerede halv i aftagende, og lyste saaledes ikke i sin fulde glans, men dagen begyndte at gyde sin rødme over den østlige himmel, og merkerne, der skulde vise os veien ud i det aabne hav, tegnede sig klart mod den lyse baggrund.

«Fram» passerede heldigen de skarpe rev og fandt porten i brændingerne aaben – det var paa høie tid; ti vandet faldt, og mange tommer var der ikke mellem kutterens kjøl og bunden midt i løbet.

[287] Den opgaaende sols straal traf «Fram» et par kvartmil af land med alle seil til, styrende nordover ud fra kysten.

*

Vi havde lagt ny forbindelse paa Holts saarede arm. Det viste sig, at revolverkuglen kun havde gjennemboret skuldermusklerne uden at beskadige noget ben, og han forsikrede, at ikke engang smertede ham større.

Vi sad agterud, mens Henriksen var ruslet forud for at tilberede sin yndlingsdrik – kaffeen.

Jeg havde taget roret. Vi havde netop drøftet nattens begivenheder, og Holt havde fortalt os om sit eventyr iland. Han kastede nu og da et uroligt blik tilveirs – vinden var ikke længere stø, og alt imellem slog seilene, naar kutteren rullede paa de lange dønninger – og derfra indover land, hvor palmeskoven og sandbankerne begyndte at synke i havet.

«Det var jo nordost, jeg skulde styre?»

«Ja, styr nordost, det bærer bra ud fra land, uden at vi dog fjerner os formeget fra kysten.»

«Hvorfor vil du ikke forlangt af kysten?»

«For vindens skyld. Landbrisen staar aldrig langt af land, isærdeleshed ikke paa denne aarstid – den synger forresten paa sit sidste vers for i dag.»

[288] «Det vilde være slemt,» faldt Monk ind, «for det tilfælde, at de skulde falde paa at forfølge os med dampyachten.»

«Vi vil ikke længe være i uvished i saa henseende,» svarede Holt og strakte sin friske arm ud mod kysten agterud paa styrbords laaring – – – -: Over palmetopperne hævede sig langsomt en tyk sort røg; den steg først lodret op i veiret for derpaa at trække ud over havet.

«Jeg vidste det,» fortsatte Holt. «Vi kjender altfor meget til deres hemmeligheder, til at de ikke skulde gjøre alt for at faa fat paa os.»

«Og dampen kan de have op om et par timer!» bemærkede jeg temmelig urolig; ti sandt at sige, var jeg aldeles uforberedt paa denne omstændighed.

«Hvor langt kan vi være borte fra sjørøverreden til den tid?» spurgte Monk.

«Aa – ikke stort længere end vi er i dette øieblik, for om en halv time er det stille.» Holt reiste sig og stirrede ud over havet.

«Og det vil igjen sige, at de om en 2–3 timer kan være paa siden af os – behagelige udsigter!» Monk hendte sig en cigar som trøst.

«Fuldt saa galt er det ikke. Før ved 12-tiden er der ikke vand nok paa baren for dampyachten. Den stikker sikkerlig sine 10 fod.

[289] «Men til middag kan vi ialfald gjøre regning paa dens behagelige selskab,» – jeg følte mig slet ikke tiltalt ved denne tanke, især da alt syntes at tyde paa, at den vilde realiseres: vinden var løiet næsten ganske af; seilene slog, og kutteren rullede paa en meget ubehagelig maade.

Strømmen satte, som jeg før har fortalt, stadig sydover, og «Fram» begyndte at drive tilbage mod det sted, hvorfra vi var kommet. Det kunde ikke gaa an, og vi stak derfor en smekker trosse paa et af ankrene og firede det tilbunds. Det fik bund paa 40–50 favne vand, og da vi havde stukket ud til næsten 100 favne paa trossen, svaiede «Fram» op og blev liggende.

«Det var uheldigt,» bemærkede jeg, «at landbrisen skulde løie saa tidlig af idag; havde den varet saalænge som igaar, vilde vi nu have været langt paa vei.»

«Jeg er ikke saa sikker paa, at det er uheldigt; kanske det er, fordi vestenvinden er i anmarsch. Hvad siger du, Henriksen?» Holt saa forventningsfuldt paa den adspurgte, der netop kom agterover med den rygende kaffekjedel i haanden. Henriksen satte kjedelen betænksomt fra sig paa en taugkveil; steg saa op paa hytten og undersøgte horisonten langsomt og omhyggeligt. Vi kjendte hans lange erfaring og ventede [290] med spænding svaret. Endelig kom det ogsaa til ikke liden tilfredsstillelse for tilhørerne:

«Om et par timer har vi en bris af vestenvind, saasandt mit navn er Karl Henriksen! og det skulde ikke undre mig, om vi maatte tage ind et rev eller to, før dagen er slut.»

«Det vilde være heldigt, om du fik ret.»

«Ret! Ja, ret faar jeg, hvad vestenvinden anbelanger. Har Dere nogensinde seet saadan disighed over havet og med barometerfald atpaa – uden vestenvind? og se paa solen! har'n ikke en krans, som om'n skinte gjennem et vaadt skjorteflak?»

«Det er ganske rigtigt, barometeret har faldt betydeligt inat, og solen er ikke ganske klar – bare vinden vilde komme snart!» Holt kastede et betegnende blik indover landet, hvor røgen stadig væltede udover trætopperne i tykke bølger.

Henriksen fortsatte uforstyrret arbeidet med at dække frokostbordet paa dækket mellem styrerummet og kokpiten og kastede bare et flygtigt blik paa røgen – gjenstanden for vore bekymrede blikke: «La' dem bare fyre op paa stimkutteren! De slipper ikke over baren paa mange timer endda, og før den tid er 'Fram' langt borte – – – –»

Men den gamle sjømands spaadom syntes denne gang ikke at skulle gaa saa hurtig i ^[291]opfyldelse. Klokken blev 10, og endnu laa «Fram» for sit anker, rullende og hivende, mens seilene slog uden pust af vind – – – Endelig begyndte en mørk stribe at nærme sig fra vest, og det første fugtige pust af sjøbrisen strøg henover havet – – –

«Der ser jeg dampyachten!» raabte Monk, han havde siddet med kikkerten for øiet næsten den hele tid, og straks efter kunde vi med det blotte øie skjelne de to master og den gule skorsten over sandbankerne.

«Den gaar ud i det ydre bassin», sagde Monk, «for at vente paa høivandet der. Endnu har vi en god time for os.»

Det første vindpust var atter døet hen; men den mørke stribe nærmede sig – – –

«Jeg er en stor tosk!» raabte Holt pludselig og for saa hastig op, at smerten i den saarede arm aftvang ham en frygtelig grimase. «Vi har jo endnu de samme seil underslaaet, som da vi reiste fra Norge. I seilkøien findes et sæt seil, som er en halv gang til saa store. Vi maa faa dem under, og det straks!»

«Men er der nu tid til at skifte seil?»

Holt gav sig imidlertid ikke tid til at svare; han fik Henriksen paa dæk, og faa ord var nok til at sætte den gamle kutterseiler ind i situationen. Et par minutter efter laa de nye, ^[292]prægtige seil paa dæk; de var fuldt ferdige til at slaes under – med bændsler og alt iorden.

I kortere tid end det kan fortælles var storseil og fok firet ned og kappet fra gaffel, mast og stag.

«Synd paa de go'e bændslene!» hørte jeg Henriksen mumle, mens hans kniv for over dem som et lyn.

Heldigvis var baade Monk og jeg saapas øvet, at vi gjorde fuld nytte for os: Holts ene haand arbeidede for 10, og en tyve minutters tid, efterat vi havde begyndt vort arbejde, var de nye seil strakt. Vinden havde imidlertid naaet os for alvor, og dens første friske pust faldt paa en skinnende flade af den prægtigste seildug – – – – Kutteren laa endnu for anker, men ruskede og sled som en hund i sit kobbelt.

Holt sprang ned i styrerummet og greb rorpinden: «Kap ankertauget, Henriksen, vi har ikke tid til at tage ankeret ombord!»

Henriksens skarpe kniv for hen over den spændte hamp. Det gav et lidet smeld, og «Fram» skjød med et kast frem over dønningen.

Henriksen vendte sig agterover, skyggede for øinene med haanden og pegte med den anden «Der gaar stimbaaten over baren – – – – –»

[293] Vi fulgte retningen af hans blik: Dampkutteren gled langsomt ud i aabningen mellem brændingerne, som helt og holdent skjulte dens skrog.

Men saa dukkede baugen frem, derpaa lidt efter lidt hele skroget, og trods afstanden kunde vi se det hæves og sænkes paa dønningen.

Faa sekunder efter havde den lagt sit ror bagbord og stævnedes samme kurs som «Fram», mens en svær røgsøile forkyndte, at den fyrede under kjedlerne, alt hvad den kunde.

«Hvor langt er den fra os?» spurgte jeg Holt.

«Mellem to og tre kvartmil,» var svaret; «og frisker ikke vinden, saa er den paa siden af os om en times tid.»

Men vinden friskede, og efter en times forløb var den endnu mellem en og to kvartmil agterud.

Jeg tror ikke nogen af os havde mælt et ord, siden jagten begyndte; dertil var vi altfor optagne med at speide dels agterover efter forfølgeren, dels ud over havet til luvart for at se, om vinden viste tegn til at friske. Den blæste nu med en pen bris fra

nordvest, men sjøen var endnu temmelig smul. Vi styrede nordost, altsaa lidt ud fra kysten, og med alle seil til – topseil og den svære sløreklyver. «Fram» krængede ikke lidet over, med en fos af hvidt skum under [294] læ baug. Nu og da sprøitede det op til luvart og føg henover dækket som svære snedotter, der skinnede i solen.

Det var en lystig seilads; men ingen kunde tvile paa, at damperen halede ind paa os.

Henriksen havde løst Holt af ved roret; vi sad alle tre i kokpiten.

«Hvad siger patentloggeren, Henriksen?» Det var Holt, som endelig brød tausheden.

«Atten og en halv.»

«Det er næsten ni knob i den sidste time. Vi faar holde af en streg eller to, saa kanske vi faar en halv knob til; vi er saa langt fra kysten nu, at det ikke kan skade.»

Henriksen lagde roret lidt op, paa skjøderne blev firet nogle tommer, og kutteren fortsatte sit løb – nu parallelt med kysten. Men dampyachten agterud gjorde det samme: den var saa nær, at vi kunde se skummet foran baugen, naar den satte ned i sjøen, og mennesker paa den lille kommandobro foran skorstenen.

«Er her ingen havn, hvor vi kan søge ind?» spurgte Monk.

«Nei! Om et par timer er vi rigtignok tvers af Mazighan – vi har allerede kap Blanco i sigte paa læ baug – men der er kun en aaben led, hvor dampyachten kan følge os og overhale os saameget den lyster. Holt bøiede sig [295] ned under storseilet i læ og pegte paa nogle lyse klipper, som steg op fra kystlinien.

«Hvor lang tid vil det vare, før den er paa siden af os?»

«Jeg antager, vi gjør 9 knob nu, mens den gjør 10; det kan altsaa ikke vare mere end et par timer i det høieste, før den er klods indpaa os – hvis alt gaar, som det gaar.»

«Kan vi ikke faa 'Fram' op i større fart?»

«Ikke meget mere; frisker vinden, saa bliver vi nødt til at mindske seil. Desuden vokser sjøen, og længe kan vi ikke føre den svære klyver. Jeg er ræd for, at vi snart maa bjerge den; knækker klyverbommen, saa er det forbi med os.»

Det gik som Holt havde forudsagt: vinden friskede til en liden kuling, og sjøen voksede. Vi maatte bjerge sløreseilet og sætte dagligklyveren. Topseilet maatte ogsaa ned.

Det blev en voldsom seilads: Det hvide skum laa jevnt med rækken i læ, og nu og da skyllede vandet ind over bakken og ud agterud; sjødrevet stod stadig over hele fartøiet.

Himmelen var bleven overtrukket af skyer, og vinden peb i riggen. Dampyachten rullede temmelig voldsomt; men den holdt sin kurs i vort kjølvand og halede stadig lidt ind paa os.

Det led ud paa eftermiddagen, og solen begyndte at farve skyerne i den vestlige horisont røde.

[296] Rorpinden var nu saa tung at haandtere, at Holt med sin ene arm ikke længere kunde løse af. Men Henriksen var ikke træt, forsikrede han. Time efter time stod han der i styrerummet: Et blik paa kompasset og den fjerne kystlinie paa læ baug, saa et op til luvart og op i seilene: snart gjaldt det med al kraft og legemets vegt at tvinge rorpinden op til luvart, for at kutteren ikke skulde løbe op i vinden; saa var det at støtte, for at den ikke skulde tage skjær og falde plat af: vinden var nemlig agtenfor tvers.

Baade Monk og jeg foreslog at løse ham af; men hverken Henriksen eller Holt vilde tillade det: «En øvet haand paa rorpinden gjør mindst en knob paa farten,» sagde Holt, «og jeg er sikker paa, at Henriksen gjerne staar der natten over, om det trænges.»

Situationen var imidlertid ikke behagelig. Om det vilde have hjulpet os noget, om vinden havde frisket yderligere, det ved jeg ikke; i ethvert fald gjorde den det ikke. Tvertimod, den syntes at løie noget, og sjøen blev kjendelig smulere, da strømraset omkring kap Mazighan var passeret.

*

Endnu en time var gaaet, og nattens skygger begyndte at falde paa. Stillingen var forøvrigt [297] uforandret. «Fram» for gjennem sjøerne med læ række i vandet. Henriksen stod agter i styrerummet; han var den eneste, hvis blik søgte forover. Vi andre tog knapt øinene bort fra damperen agterud; den var nu kun en halv kvartmil fra os, og afstanden mindskedes langsomt, men sikkert. Vinden holdt sig stadig frisk, men heller ikke mere.

Vor samtale kom atter og atter tilbage til det samme punkt: Hvad vilde mændene ombord i damperen gjøre, naar de var naaet op paa siden af os – – – –?

«De gjør sig vel knapt den umage at fiske os op.» Monk bøiede sig ned og fik fyr paa en frisk cigar.

«Nei,» svarede Holt – han og jeg var netop i færd med at styrke os paa en kjæks og et glas vin –. «Sandsynligst er det vel, at de render os isænk og fortsætter sin kurs; saa er de sikker paa, at vi ikke sladrer.»

«Jeg liker ikke de udsigter» – det var mig i det øieblik noget vanskeligt at faa kjæksen ned –. «Men er der da ingen udvei til at slippe fra dem?»

«Om en halv time er det mørkt – meget mørkt, for maanen kommer ikke op før ud paa morgensiden, og saa er det overskyet – maaske noget kunde gjøres da – – – –»

[298] «Buenas dias, señores – – – jeg forstaar ikke, hvad De siger; men jeg aner, hvad det gjælder – – – –»

Vi vendte os alle forbauset; i den aabne kahytsdør stod den spanske piges vakre skikkelse.

Hun holdt sig last under slingringen med den ene haand, med den anden forsøgte hun forgjæves at samle sin mantille, som vinden rev og sled i, og den overflod af sorte lokker, der ligeledes søgte at gjøre sig fri.

Hendes blik hvilede forøvrigt i dette øieblik ikke paa nogen af os: det var rettet agterover mod dampyachten, som netop hævede sin baug paa en svær sjø, saa den røde bundmaling skinnede i det sidste aftenlys.

Monk var den, der først besindede sig; han sprang til og hjalp den unge pige op de faa trappetrinene fra kahytten til kokpiten og fik hende placeret i et hjørne, hvor vinden ikke følte saa sterk. Hun takkede ham og skjænkede ham et venligt smil; men straks efter vendte hun sit blik mod Holt, der med uforstilt beundring stirrede paa hende og en rødme fløi over hendes vakre ansigt: «Tør jeg haabe, at Deres arm, min herre, ikke er farlig saaret? – – –» Denne gang benyttede hun det spanske sprog – og jeg har aldrig hørt det klinge smukkere.

[299] «Min arm vil snart være helbredet; kun maa jeg en tid undvære brugen af den – men jeg er bange for, at vi har været skjødesløse mod Dem – – – –. Et par gange

har jeg seet ind i kahytten, og det forekom mig, at De sov; men maaske det ikke var saa – – – kan vi ikke skaffe Dem noget at spise?»

«Rigtignok sov jeg længe; men jeg har dog været vaagen i mange timer nu – jeg turde ikke gaa op paa dækket af frygt for at forstyrre; men saa kunde jeg ikke lade det være – – – – tror De, den vil naa os?» hun pegte paa damperen.

«Det er ikke muligt at sige endnu – – – nu er det snart mørkt, og da kan vi kanske narre den paa en eller anden maade – – –»

«Nei, De maa ikke skuffe mig! jeg ser paa Deres ansigt – og de andre herrers – at dampskibet der snart vil have os i sin magt – – – hvorledes kunde jeg være saa letsindig og styrte andre mennesker i saadan fare!?»

Jeg saa, at Holt ikke rigtig vidste, hvad han skulde svare, og jeg fandt det bedst at komme ham tilhjælp med min kjendte veltalenhed:

«De har betroet Dem til os, frøken, og Deres tillid skal ikke skuffes. – Hvis vi er kommet i en vanskelig stilling, saa er det vor skyld og ingen andens; det var jo vor ven Holt, [300] som paa egne og vore vegne foreslog Dem at gaa ombord i 'Fram', idet vi forstod, at De ikke med Deres gode vilje dvælede hos de mennesker derombord – – – – De maa ingen bebreidelser gjøre Dem for vor skyld.»

Men, naar skibet der har indhentet os – – – – I kjender nu hemmeligheden med havnen paa den afrikanske kyst, og de mennesker derombord tager intet hensyn. Selv menneskeliv har lidet at sige for dem, naar det gjælder at bevare deres hemmelighed – – –»

«Jeg kan kun gjentage, at vi vidste, at det var et farligt foretagende, vi indlod os paa, nu faar det staa til – – –»

«Nei – – – – jeg tror endnu at kunne redde Eder.»

«Hvorledes?»

«Tag seilene ned og gjør ingen modstand mod mændene i yachten; jeg tror at kunne udvirke, at man lader Eder fare i fred.»

«Men hvorledes vil det gaa Dem?»

«Jeg – – – jeg vil have at underkaste mig min stedfader, grev Silvas, vilje, intet andet.» Hun kastede et blik paa Holt og slog derpaa øinene ned, mens en dyb

bleghed bedækkede hendes ansigt.

«Grev Silva er altsaa ikke Deres fader,» faldt Monk ind, og forstaaer jeg Dem ret, saa [301]ønsker han at tvinge Dem til noget?»

«Sandsynligvis til at gifte sig med en, hun ikke liker,» hørte jeg ham mumle for sig selv, «Saa gaar det altid for sig i den slags romaner, som vi nu er kommet op i!»

Den unge pige taug en stund, men slog saa øinene op og saa os ind i ansigtet.

«Jeg har ikke ret til at skjule noget for mænd, der saa ædelmodig har taget mig under sin beskyttelse. – Min stedfader, grev Silva, er i dette øieblik afhængig af smuglernes anfører – Don Velasco – han er ombord paa yachten nu, det aner jeg – det beror paa den mand, om carlisterne skal kunne udføre sine planer. Men denne mand har ogsaa stillet som betingelse – at – at – jeg ægter ham.»

«Og grev Silva?»

«Han elsker Don Carlos's sag over alt – – – – Tag seilet ned, og overgiv Eder. Jeg vil sige til Don Velasco, at jeg gaar ind paa hans forlangende, hvis han lader Eder fare i fred.»

Holt trængte sig frem, han vilde sige noget, men Monk skjov ham tilside.

«Men om Don Velasco beholder baade Dem og os i sin magt?»

«Han ved, at jeg før dræber mig selv, end at han skal ægte mig mod min vilje.»

[302] Monk vendte sig til Holt: «Tal du og paa vore vegne: jeg ved, hvad du vil sige; men det er bedst, du siger det. Vi er enige.»

Holt gik frem de faa skridt, som skilte ham fra den unge pige.

Han, der ellers var saa keitet og forlegen, han tog nu og førte den unge piges haand til sine læber, som om det var den naturligeste ting i verden, og sagde:

«Fra nu af er Deres skjæbne knyttet til vor. Saalænge der er liv tilbage i os, skal ingen sjæl af mændene derombord vove at lægge haand paa Dem. – Jeg byder Dem min haand ikke alene til forsvar idag, men for hele livet. De kan give mig svar nu, om De vil, eller De kan vente, til De har fulgt os tilbage til vort kjære Norge; jeg føler, at det skal lykkes os at naa det.»

Hun svarede intet; men lagde ogsaa sin anden haand i hans store næve. Han bøiede sig ned og kyssede dem begge.

Det tager sig underligt ud, naar jeg nu tænker paa og fortæller om dette; men merkelig nok, i det øieblik var der ingen af os, som saa noget besynderligt i, hvad der foregik for vore øine. Paa havets vældige skueplads føler menneskene sig for smaa til at spille komedie, og Holts frieri for aaben scene syntes der den naturligeste ting af verden. Naar det næste øieblik kan [303] bringe enten liv eller død, kaster man fra sig alle de talemaader og omsvøb, hvori livets former ellers kræver, at vi skal tilhulle vore følelser.

«Det var ret, løjtnant!» hørte jeg Henriksen mumle borte i styrelugen. «Saa'n skal'n ta' kvindfolkene.» Det var for mørkt til at skjelne hans ansigts udtryk; men jeg tviler ikke paa, at resten af hans tale, der førtes bort af vinden uden at naa os, var en salvelsesfuld velsignelse af pagten – – – – –

Vinden dreiede sig noget nordligere, helt op til tvers; men da den samtidig friskede lidt, gjorde det ingen forskjel paa kutterens fart. Det saa endog et øieblik ud, som om fienden vilde opgive forfølgelsen; ti trods mørket kunde vi tydelig se, at yachten sakkede lidt. Men det har vel kun været, mens man renskede op i fyrene; ti straks efter saa vi den røde lue slaa op gennem damperens skorsten under den voldsomme fyring, og fra nu af syntes afstanden mellem os atter at aftage.

Det sidste dagslys var forsvundet, og nattens mørke herskede. Vore forfølgere gjorde dog intet forsøg paa at skjule sig – det kunde heller ikke have nyttet dem – og lysene skinnede klart gennem ruderne i forkant af yachtens bestiklugar.

[304] Ombord i «Fram» var situationen uforandret. Henriksen stod fremdeles ved roret og passede sin dont uden at mæle et ord. I kokpiten sad vi andre – den spanske pige indhyllet i Holts store sjøtrøie.

Det var en smuk nat; morilden boblede som sydende metal langs den læ række, og nu og da for lysende draaber fra luvart over i læ eller faldt ned paa dækket som en regn af ild.

«Nu maa der snart gøres noget,» mumlede Holt. «At vi ikke kan seile fra ham, det er sikkert nok!»

«Tror du, at de ser os?» spurgte Monk.

«Ja, det er jeg sikker paa,» var svaret. For at prøve har jeg et par gange ladet Henriksen forandre lidt paa kursen: men han merker det altid og kommer efter – det er vore svære, hvide seil, som gjør, at han kan holde os isigte.»

«Men jeg synes, at han nu burde have været paa siden af os. I den sidste halvtime synes jeg ikke, at han er kommet nærmere.»

«Det er muligt, at de vil holde det gaaende saaledes, til dagen bryder frem, eller maanen kommer op – enten han nu vil rende os isænk eller borde os, saa er det ikke saa let gjort i bælgmørke.»

«Findes der da ingen maade, hvorpaa vi kunde narre ham?» spurgte jeg.

[305] «Jeg har en plan,» sagde Holt; «men den er farlig; ti hvis den mislykkes, er vi straks i hans magt. Dog maa vi prøve den, dette gaar ikke længere – – – Tænd lampen i nathuset!»

«Ja, men nathuset vender jo agterover – de vil kunne se lyset paa damperen.»

«Det er netop det, jeg ønsker – – –»

«Har du læst 'Sjøskummeren' af Cooper?» faldt Monk ind. «Hvis saa er, vil du forstaa, hvor Holt vil hen.»

Holt lo: «Saa du har alt gennemskuet mig – – – du har ret! jeg vil prøve paa at lure dampyachten paa samme maade, som 'Sjøskummeren' lurte orlogsmanden.»

«Hvordan?»

«Nu skal du faa se!»

Lyset i nathuset blev tændt, og Henriksen, som stod agtenfor ved roret, fik ordre til at holde sig lidt til siden, saa at det altid kunde sees fra yachten.

Jeg har før fortalt, at «Fram» havde to baade: jollen – den havde vi kappet fra os, saasnart forfølgelsen begyndte – og saa et lidet «traug», som laa tversover bakken. Trauget tog vi agterud og lagde det agtenfor kokpiten – klar til at hives paa vandet. Midt i farkosten surrede vi et stykke af et skrubbarskaf ret op og ned som en liden mast, fast til toften.

[306] Paa toppen af masten hængte vi en liden lanterne, som blev tændt, men foreløbig dækket med et stykke seildug.

«Lad os endnu vente en stund,» sagde Holt; «jo længere de stirrer paa lyset herombord, desto mere vil de vænnes til at se efter det og intet andet.»

Vi lod en halv times tid gaa hen. Saa blev klyveren bjerget, og alt gjort klart til at fire storseil og fok saa hurtig som muligt.

Lyset i nathuset blev slukket, og seildugen taget bort fra lygten i baaden. Monk og jeg tog fat i den og skjøv den forsigtig ud over læ række. Den sakkede øieblikkelig agterud og dansede op og ned i kjølvandet.

«Nu op med roret, Henriksen!»

Vi sprang alle tre op paa dækket, Holt til fokken, vi andre to til storseilet, og lod seilene gaa til dæks. Faa sekunder efter slingrede «Fram» mellem sjøerne med nøgen mast og uden spor af seil. Dog var vinden saapas frisk, at kutteren beholdt styrefarten og skjød temmelig hurtig ned i læ for takkel og taug med vinden ret agterind.

Lyset i det lille traug dansede muntert op og ned – vi var alt langt fra det: men ingen agtede længere paa det, vore øine var fæstede paa lysene ombord i yachten. Mon den havde [307] opdaget knebet? – – – – – «Nei, endnu ikke!»

Vistnok førte den ingen top- eller sidelanterne; men lyset fra ventilerne i skibets sider begyndte at komme frem, eftersom den lidt efter lidt vendte bredsidens mod os. – – – – –

Vi var flere hundrede alen i læ, og endnu intet tegn til, at den forandrede kurs. – – – –

«Lad os faa fokken op, raabte Holt. «Det er et seil, som ikke sees langt, desuden holder ingen mand derombord udkig i denne retning; de stirrer kun paa lygten i trauget.»

Fokken blev heist, og «Fram» slørede afsted i en retning næsten modsat af yachtens kurs. Ogsaa lysene i dennes sideventiler svandt; kun ilden fra skorstenen syntes nu og da og viste os, hvor den var.

Nu nærmer den sig lygten i trauget – – – – der forsvandt lyset! den har rendt farkosten isænk! det var altsaa den skjæbne, som var «Fram» tiltænkt!

Yachten maa have opdaget sin feiltagelse og stoppet; ti vi hører larmen af damp, der slippes ud under voldsomt tryk. Men snart dør ogsaa lyden bort – – – – intet

var mere at se eller høre fra fienden.

Vi satte seil og lod kutteren luffe til vinden [308] med to reb i storseilet og et i fokken, for brisen friskede til kuling.

Saa krydsede vi hele natten slag i slag ret op i vindøiet, og da morgenen kom, var kysten afsigte og intet at se horisonten rundt uden skumklædte bølgetopper.

Da blev kursen sat for Gibraltar.

Ottende kapitel: To kontrakter

«Det er altsaa aftalt, at jeg skal føre ordet, og at jeg har fuldmagt til at underhandle paa alles vegne?» – Scenen er det samme verandaværelse i Trafalgar hotel, hvor jeg allerede tidligere har indført læseren, og personerne – – – ja, det er det samme uundgaaelige triumvirat af moderne vikinger, hvis eventyr mellem Europa og Afrika det har taget mig 300 sider at besynges. –

Monk saa spørgende paa Holt og mig.

«Ja, det er en aftale,» svarede jeg.

«Og du Holt, du giver mig ogsaa fuldmagt – eller foretrækker du selv at tale med greven?»

[309] «Nei, jeg vil helst, at du skal gjøre det; men – – – men – – –»

«Du behøver ikke at sige mere – hvad du mener, det er, at grundlaget for fredsunderhandlingerne maa være, at du beholder dine erobringer; var det ikke saa?»

Holt lo: «Jo, det var det, jeg mente – intet andet.»

Monk ringte paa tjeneren og bad ham vise den ventende herre op.

Grev Silva traadte ind med en verdensmands anstand, hilste os alle og tog derpaa den ham tilbudte plads. «Mit ærinde gjælder lystyachten 'Frams' eiermand; hvilken af mine herrer? – – – –»

«Vi hører alle til kutterens besætning,» faldt Monk ind; «men jeg har bemyndigelse til at svare paa alles vegne, om hr. greven ønsker nogen oplysning af os.»

«Jeg skal gaa lige paa sagen» – greven talte fransk og med en parisers tonefald – «hvad jeg ønsker er, at min datter, som er mig frarøvet, udleveres mig.»

«Deres datter – eller rettere sagt Deres steddatter – har frivillig givet sig under vor beskyttelse, og det afhænger af hendes egen bestemmelse, om hun vil vende tilbage til Dem eller ikke.»

[310] «Jeg er i ethvert fald hendes lovlige formynder, og forlanger at faa hende i tale; hvor er hun?»

«Hun befinder sig som gjæst i den engelske admirals hus her i Gibraltar.»

Den fremmede syntes ubehagelig overrasket ved denne efterretning. Han reiste sig og tog nogle skridt bortover gulvet.

«Jeg skal gjøre sagen lettere for Dem, min herre,» fortsatte Monk. «Deres ærinde gjælder ikke saameget Deres steddatter, som det gjælder at faa rede paa, hvorledes vi agter at benytte vort kjendskab til forskjellige forhold, der angaar Dem – ikke sandt?»

«Det er muligt,» var det hurtige svar; «men i ethvert fald agter jeg at trække Eder, mine herrer, til regnskab for den maade, hvorpaa De har fundet det passende at blande Dem i mine affærer.»

«Grev Silva! De kommer ingen vei paa den maade,» var Monks rolige svar. «Har vi blandet os i Deres affærer, saa gjorde ialfald De begyndelsen ved at blande Dem i vore – vi nyder endnu erindringen om en nats behagelige samvær paa 'Ocean'.»

«Aa, hvad bryder jeg mig om skibet 'Ocean' og de historier – der vederfores hverken Dem eller skibets besetning noget ondt – om end ^[311] de folk i sin taabelige frygt forlod skibet – – – – Nei, hvad jeg taler om, det er, at De har sat Dem i besiddelse af en hemmelighed, der har betydning for mit fedrelands skjæbne – en hemmelighed, som – – – –»

Grevens ansigt var blegt af sindsbevægelse, og han gav sig til at maale gulvet med store skridt.

«Jeg fastholder, at det er Dem og Deres folk, der har begyndt med at øve vold mod vore landsmænd og mod os – mishandlet ærlige norske sjøfolk og ødelagt deres eiendom – – – –»

Greven stansede og hævede haanden: «Tilfældet gjorde, at vi var nødt til at tage kommandoen over skibet. Vi søgte ombord paa det for saa hurtig som mulig at naa Afrikas kyst, da vort dampskib var gaaet under i aaben sjø – og om end de folk, jeg var sammen med, var noget raa og udisciplinerede, saa lovede dog deres anfører mig, at intet ondt skulde vederfares skibets besætning. Som jeg har sagt, det var dennes taabelige frygt, der bragte dem til at forlade sit skib. Da saa I kom ombord, gjorde jeg ligeledes alt for at forhindre blodsudgydelse; netop derfor fik jeg overtalt smuglerne – – – – jeg mener de folk, jeg var sammen med, til at skjule sig og overmande Eder om natten.»

[312] «Men Deres folk bemægtigede sig vor kutter 'Fram'.»

«Det var to ulydige og selvraadige mænd, der gjorde det mod min befaling. Og de var allerede nede i kutteren, før jeg kunde forhindre det.»

«I ethvert fald foraarsagede De skibet 'Oceans' forlis. Det har bragt dets fører og eier fattigdom, da skibets assurandører negter at betale. De paastaar, at eieren har forladt skibet uden nødvendighed.»

Greven slog foragtelig ud med haanden: «Tror De, at jeg eller den høie og retfærdige herre, hvis sag jeg tjener, vil berøve brave sjømænd deres eiendom? I dette øieblik er der i en bank i Kristiania indbetalt 100 000 pesetas – saavidt jeg ved en god del mere end skibets værdi – med ordre til at udbetale dem til skibet Oceans eier og besætning.»

Vi nordmænd saa overraskede paa hverandre. Jeg hviskede til Monk: «Det er en gentleman, tag ikke for haardt paa ham!» og Holt nikkede sit samtykke.

Greven fortsatte: «Men hvad bryder vi os om de penge, skjønt gud skal vide, at Don Car – at vi har god brug for dem! Men forbandet være den dag, da vi satte vore ben ombord i det norske skib, og den time, der [313] bragte os sammen med Eder, mine herrer – – – –!»

«De er ikke meget høflig, hr. greve!»

«Undskyld, det var ikke min mening at fornærme; men I ved ikke, hvad I har gjort! I har bragt en stor og retfærdig sag til at strande, I har forhindret en ædel monark i at sætte sig i besiddelse af sine fedres trone – i at rive Spanien ud af det aag – – – Maaske havde det været bedst, om jeg havde givet efter for Velascos raad, dengang vi havde Eder i vor magt ombord i skibet. «Lad os kaste dem overbord!» sagde han. «Det er en seig race; lader vi dem leve, saa under de sig ikke rist eller ro, før de har opsporet os og hævnnet sig – de mennesker der langt nord paa, de er ikke dovne som vore landsmænd, de følger sit maal, om det er gennem ild og vand – – – –»

Greven var bleg af sindsbevægelse og talte som en, der taler med sig selv: han saa ikke paa nogen af os, men lod sig falde ned paa en stol ved et lidet bord og holdt haanden for øinene.

Pludselig reiste han sig og stirrede Monk ind i ansigtet: «Har De allerede sendt indberetning til den spanske regering?»

«Vi har endnu ikke fortalt nogen om vort eventyr paa den afrikanske kyst, svarede Monk ^[314] alvorlig, med undtagelse den engelske admiral, og han har lovet at tie – indtil videre. Vi maatte finde et tilflugtssted for Deres steddatter og kunde ikke holde ham i uvidenhed, hvis han skulde efterkomme vor anmodning om at optage hende i sit hus.»

«Og hvad agter De at gjøre?» Grevens ansigt var roligt; men det kunde ikke skjule hans spænding.

«Vi er villige til at stifte en overenskomst, og det staar til Dem at antage den.»

«Lad mig høre betingelserne.»

«De, hr. greve, giver Deres samtykke til, at Deres steddatter og myndling ægter løjtnant Holt, som staar der, en af vore hæderligste og dygtigste søofficerer. Vi paa vor side forpligter os til ikke at nævne Deres navn med en stavelse eller paa anden maade røbe Deres delagtighed i carlisternes foretagende.»

«Forlovelsen er vel allerede deklareret, og jeg skal give min velsignelse til ægteskabet» – greven smilede bittert; «men om jeg samtykker, hvad agter I at gjøre med hemmeligheden fra den afrikanske kyst?»

«Som jeg alt har sagt Dem, saa kjender den engelske admiral til sagen, og han kan ikke i længden skjule en hemmelighed, der sætter en venligsindet regjerings eksistence paa ^[315] spil; men hvad vi kan love, det er, at Deres navn bliver fuldstændig udenfor. Tilflugtsstedet paa den marokkanske kyst maa De opgive!»

Greven gik bort til vinduet og stirrede en stund ud over bugten; saa vendte han sig om mod os: «Vel! jeg gaar ind paa overenskomsten; men tro ikke, at jeg gjør det for min persons skyld. Hvis det kunde hjælpe min høie herre og den retfærdige sag, saa skulde jeg naarsomhelst gaa i fængsel eller landflygtighed. Men saa er nu tilfældet, at det netop afhænger af, at jeg frit kan færdes i Spanien, om vor sag nogensinde i fremtiden skal vinde seier. Jeg vil ikke skjule for Dem, at vi for denne gang maa opgive forsøget. Al vor ammunition ligger ombord i den gamle bark, som De vel saa inde i den marokkanske sjø – kun en del af vaabnene har vi faaet iland i Spanien – og jeg forudser, at kaptein Santa Marina snart vil – – –»

«Men kan De ikke forinden bringe sagerne bort med yachten?»

«Yachten! begge vore dampere er forlist!»

«Begge?»

«Ja, begge. Den ene sprang læk i aaben sjø, og vi maatte forlade den – det var den gang vi kom ombord i det norske skib. Den anden – ja, De kjender den jo – forliste for [316] tre dage siden udenfor Mazighan. De forbandede engelskmænd narrede mig paa yachterne. De blev solgt til mig som nye fartøier med 14 knobs fart, og saa viste de sig som nogle gamle skrog, der knapt kunde drives op i 10.»

«De forliste altsaa efter at have forfulgt os?»

«Kjedlen sprang læk ved den forcerede fyring, og yachten drev iland paa stranden lige ved byen Mazighan – det var morgenen efter at – – –»

«At De havde forsøgt at rende 'Fram' isænk.»

«De gjør mig uret! hør paa mig: den mand, som jeg hidindtil har været nødt til at bruge – – – – smuglernes høvedsmand Ve – – – ja, navnet er ligegyldigt – – – og hans folk vilde rende Eders kutter isænk. Jeg gjorde, hvad jeg kunde for at hindre dem. I det øieblik, da de troede at kunne iværksætte sit forehavende, blev jeg bevogtet som fange i min egen kahyt – jeg lo dem ud, da de senere fortalte mig, at yachten kun havde passeret over en lanterne paa en stage – saa sagde de.»

«De er vistnok en hædersmand, hr. greve. Holt traadte frem og rakte sin haand ud mod ham. Modtag i ethvert fald mit løfte om, at Deres steddatter skal finde et hjem i det fjerne land, som hun nu har valgt til sit fedreland – [317] og kan en mands kjærlighed og trofasthed gjøre hende lykkelig, saa skal hun blive det.»

Greven modtog den fremrakte haand og rystede den: «Vistnok har jeg hidindtil tænkt, at et pigebarns lykke maatte sættes tilside for større formaal. Men nu er jeg alligevel glad over, at jeg ikke skal have det paa min samvittighed at maatte opofre ogsaa hendes fremtid – – – – Farvel, mine herrer – – – – Havde min konge ti saadanne mænd som Eder i sin tjeneste, saa vilde Spanien snart have sin retmæssige hersker, og den frække tronrøverske være jaget paa porten – – – –»

Han reiste sig for at gaa.

«Vent et øieblik, min herre!» Monk tog sit ur op. «Benyt heller denne vei gjennem haven; ved at gaa hoteltrappen udsætter De Dem for at møde en af Deres landsmænd, som – – – – som De helst bør undgaa.»

«Er det kaptein Santa Marina?»

«Ja, det er kapteinen.»

En skygge af uro fløi over grevens ansigt: «Jeg har Deres ord – – –?»

«Ja, De har vort ord; kun er det bedst, at mødet undgaaes.»

Grevens ansigt antog igjen sit rolige udtryk: «Jeg tviler ikke; et løfte er helligere i norden [318] end i syden – – – De papirer, der angaar min steddatter og hendes formue, skal blive Dem tilstillet, saasart jeg har hentet dem hos min bankier i Cadiz. Lev vel, mine herrer!»

Vi saa ham aldrig mer.

*

En tjener aabnede døren: «Kaptein Santa Marina!»

Kapteinen var i fuld uniform, de spanske søofficerers glimrende paradedragt.

Han rystede vore hænder: Jeg kommer fra den engelske admiral – mit skib ligger nu her paa reden – og han underrettede mig om, at de norske herrer vistnok havde en vigtig meddelelse for mig – saa at jeg tog mig den frihed at anmode om en samtale.»

«De forstaar vistnok, hvorom meddelelsen dreier sig?» – det var fremdeles Monk, som førte ordet.

Kapteinenens mørke ansigt udtrykte spænding og forventning, og han reiste sig uvilkaarlig fra den stol, som vi havde budt ham:

«I har – opdaget carlisternes rede?»

«Om saa var?»

«Da er det Eders pligt at give mig som repræsentant for den spanske regering fuld besked!»

«Vi er ikke i Spanien, og ingen kan tvinge os.»

[319] Søofficerens ansigt blev mørkt: «Jeg troede, at det var enhver gentlemans pligt at bidrage til, at røvere og komplotmagere fik sin fortjente straf – – –»

«De kommer ingen vei paa den maade, hr. kaptein!» Monk blev rolig siddende i sin stol og røgte sin cigar. «Vi ønsker selv at afgjøre, hvad vi vil sige Dem, og hvad vi ikke vil sige Dem, og vi skal faa lov til selv at afgjøre, hvad der passer sig for os som gentlemen.»

Kapteinen havde igjen sat sig og stirrede mørkt paa gulvet. Endelig saa han op med et lidet smil:

«Jeg kjender Eders eventyr i San Roque. Naar jeg saa dertil lægger den omstændighed, at en ung spansk dame fortiden er gjæst i havneadmiralens hus, saa vil I forstaa, at I ikke ganske er herre over, hvad der kan skjules eller ikke skjules. Grev Silva – – –»

«Hvis grevens navn oftere nævnes, saa er det slut paa vor samtale!» Monk saa roligt paa kapteinen.

«De vil altsaa hjælpe konspiratoren?»

«Vi vil ikke forvolde en mands ruin, om hvem vi intet ondt ved, kun at han kjæmper for en sag, som han selv tror er hellig.»

«Men det staar ikke til Dem at redde ham, han vil i heldigste fald blive en landflygtig for ^[320]livet og hans eiendom i Spanien konfiskeret – – – hvad jeg ved, er nok til at faa ham dømt for høiforræderi.»

«Hvis De er en klog mand, vil hverken han selv blive erklæret landflygtig eller hans eiendom konfiskeret.»

«Hvorledes?» Spanierens selvbeherskelse forlod ham, og han stirrede raadvild fra den ene til den anden.

«Her er ingenting at skjule,» fortsatte Monk. «Vor ven løytnant Holt ønsker at ægte en ung spansk dame, at ægte hende med hendes paarørendes samtykke og uden at bringe ulykke over dem. Og ingen af os ønsker at benytte hemmeligheder, som vi tilfældigvis er komne i besiddelse af, til at ødelægge en mand, der selv tror at handle, som pligten byder ham. Vi er ikke angivere eller politiske spioner. Paa den anden side ønsker vi heller ikke at forholde den spanske regjering oplysninger, der kan væрге den mod reaktionære forsøg, forsøg som vi nordmænd ikke kan sympatisere med. Kort og godt: De skal faa anledning til at ødelægge carlisternes rede paa Afrikakysten; men kun paa den betingelse, at grev Silvas navn ikke bliver nævnt – herpaa forlanger vi Deres æresord som spansk adelsmand og officer.»

«Det staar til mig selv at benytte, hvad jeg [321] ved om greven,» svarede spanieren stolt, og har I kunnet finde røvernes tilflugtssted, saa kan ogsaa jeg gjøre det uden nogen hjælp.»

«Da kan De faa lov til at holde paa, til De bliver gammel og graa.» Holt havde pludselig reist sig og gik henimod spanieren med udstrakt haand. «Jeg gir Dem mit ord som sømand paa, at kun det reneste tilfælde kan give Dem nøglen ihænde – saa god officer og sømand De end er. Giv mig Deres haand paa, at der ikke skal vederfares greven noget ondt, og jeg skal vise Dem veien til reden.»

Der fløi et smil over spanierens ansigt: «Jeg forstaar, at det er ægteskabskontrakten, som her skal underskrives. Jeg havde aldrig anet, at jeg nogensinde skulde være med paa at bortgifte grev Silvas datter – – – men, lad gaa! her har De min haand.»

*

«Den spanske regering har i længere tid været vidende om, at der ogsaa i de sydlige provinser dreves carlistisk propaganda i stor stil, samt at ikke ubetydelige vaabenforraad indførtes for carlistisk regning, uden at den har været istand til at stoppe uvæsenet. I disse dage er det imidlertid lykkedes en energisk søofficer, i hvis haand regjeringen havde lagt [322] sagen, at opdage carlisternes tilflugtssted, som med beundringsværdig kløgt var valgt i en hidtil ukjendt havn paa den marokkanske kyst. Store forraad af vaaben og især ammunition var der oplagt for lidt efter lidt at føres over til Spanien. En carlistisk reisning var sandsynligvis nær forestaaende.

Det lykkedes vistnok ikke at gribe hverken lederen eller de underordnede redskaber – men carlisterne antages dog, efterat vaabnene er konfiskerede, fuldstændig lammede i sine forsøg for lang tid. Den omtalte søofficer, hvis navn er Santa Marina, er af dronningen forfremmet til admiral som belønning for sin fortjeneste af regjeringen.»

Saa lød en notits paa første side af New-York Herald's pariserudgave for 25de sept. 18–, og et eksemplar at bladet kom nogle dage efter til Kristiania i en konvolut med Monks adresse. I konvolutten laa desuden et visitkort:

DON ANTONIO DE SANTA MARINA
Y PEREA
CONTRA-ALMIRANTE

Noter

- [n1.](#) «'Fram'] *rettet fra*: «Fram' (*trykkfeil*)
- [n2.](#) «Der] *rettet fra*: Der (*trykkfeil*)
- [n3.](#) 'Fram' –»] *rettet fra*: 'Fram' – (*trykkfeil*)
- [n4.](#) ombord?»] *rettet fra*: ombord? (*trykkfeil*)
- [n5.](#) 'Ocean'.»] *rettet fra*: 'Ocean.» (*trykkfeil*)
- [n6.](#) *Forfatternote*: Linjeskibskaptein, hos os kommandør.
- [n7.](#) *Forfatternote*: Løitnant.
- [n8.](#) *Forfatternote*: Ikke at forveksle med det bekjendte kap Blanco flere hundrede mil længere syd.
- [n9.](#) *Forfatternote*: «Fiske en krabbe» kalder sjøfolk det, naar en roer faar sin aare forkjert i vandet og bliver kastet ned af toften.

Fredrik Villers *Det hemmelighedsfulde skib* er lastet ned gratis fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no